

Universiteit Utrecht

Flüchtlinge = vluchtelingen?

Een onderzoek naar de representatie van vluchtelingen in twee Duitse en twee Nederlandse kranten voor en na de foto van Aylan Kurdi

SANNE SCHÜLLER (4097971)
MASTERSCRIPTIE INTERCULTURELE COMMUNICATIE
TRACK: MEERTALIGE
Faculteit Geesteswetenschappen

Eerste begeleider: Drs. Emmeline Besamusca
Tweede begeleider: Dr. Jan D. ten Thije

Datum: 13-04-2017

Afbeelding voorkant van AFP op NU.nl. (2015). Geraadpleegd op 26 maart 2017 via http://media.nu.nl/m/61xxeieag9n3_wd640.jpg/nederland-neemt-zevenduizend-extra-vluchtelingen-op.jpg

Samenvatting

Het doel van dit onderzoek was om de representatie van vluchtelingen in Duitse en Nederlandse dagbladen te bestuderen en te vergelijken. Er is gekozen voor een contrastieve analyse (Ten Thije & Deen, 2009) van Duitse en Nederlandse kranten, omdat onder andere de politiek maatschappelijke context van beide landen verschilt (Meijer, 2016). Ook was het doel van dit onderzoek te constateren of de representatie van vluchtelingen is veranderd voor en na de foto van Aylan Kurdi, omdat De Andrés-del Campo, Nos-Aldas en García-Matilla (2016) en Tazreiter (2016) een verandering constateren in het vluchtelingendebat. Op basis van theorieën over representatie (Hall, Evans & Nixon, 2013; Holliday, Hide & Kullman, 2010) is door middel van Fairclough's Critical Discourse Analysis (1989) de representatie van vluchtelingen geanalyseerd. De hoofdvraag van dit onderzoek luidde als volgt:

Hoe worden vluchtelingen gerepresenteerd in Duitse krantenartikelen van Die Welt en Frankfurter Rundschau en in Nederlandse krantenartikelen van Algemeen Dagblad en De Volkskrant voor en na de publicatie van de foto van Aylan Kurdi?

Voor de analyse zijn twee Duitse dagbladen en twee Nederlandse landelijke dagbladen geselecteerd. Door het discoursmodel van Fairclough (1992; 2013) toe te passen is gebleken op welke manier vluchtelingen lexicaal, discursief en predicatief worden gerepresenteerd. Dit houdt in dat er op tekstueel (micro) en sociaal (macro) niveau een analyse is uitgevoerd.

Uit de lexicalisatie-analyse blijkt dat in zowel Duitse als Nederlandse artikelen de termen 'vluchtelingen' en 'asielzoekers' niet consistent volgens de definitie van het UNHCR (2016) worden gebruikt, maar door elkaar heen worden ingezet. Verder komt uit de discursieve lexicalisatie-analyse naar voren dat vluchtelingen in zowel Duitse als Nederlandse kranten wel in een artikel bij de naam worden benoemd, maar dat zij vervolgens niet aan het woord komen om hun eigen verhaal te vertellen, omdat bijvoorbeeld een expert of hulpverlener dat doet. Ook is duidelijk geworden dat vluchtelingen in de Duitse dagbladen weinig persoonlijk geïdentificeerd worden in vergelijking met de Nederlandse dagbladen.

Uit de predicatie-analyse blijkt dat in de Duitse artikelen het discours '**integrirende**' dominant is, wat in lijn is met de leus 'wir schaffen das'. In de Nederlandse artikelen komen meer discoursonderdelen voor met betrekking tot bedreiging en problematiek door vluchtelingen, wat verbonden kan worden aan de wat terughoudende attitude tegenover vluchtelingen in Nederland.

Tot slot is in zowel Duitse als Nederlandse krantenartikelen te merken dat de representatie van vluchtelingen is veranderd na de foto van Aylan Kurdi. De representatie lijkt persoonlijker en milder te zijn geworden met in september discoursonderdelen als '**menselijke**' en '**integrirende**'.

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
1. Inleiding	5
2. Contextueel Kader	6
2.1 Aantallen vluchtelingen in Europa	6
2.2 Vergelijking Duitsland en Nederland	6
2.3 Keerpunt Aylan Kurdi	8
2.4 Maatschappelijke relevantie	8
3. Theoretisch Kader	10
3.1 Representatie van vluchtelingen	10
3.1.1 Begripsbepaling	10
3.1.2 Representatie	11
3.1.3 Representatie van minderheden	11
3.2 Nieuws en macht	12
3.2.1 Ongekleurd nieuws?	12
3.2.2 Framing	12
3.2.3 Machtsverhoudingen	13
3.2.4 Nieuwscultuur	13
3.3 Discoursanalyse	14
3.3.1 Dominante discours en ideologie	14
3.3.2 Critical Discourse Analysis	14
3.3.3 Fairclough's discoursmodel	15
3.3.4 Tekstuele dimensie: Lexicalisatie en predicatie	16
3.3.5 Tekstuele dimensie: predicatie-analyse	16
3.3.6 Discursieve dimensie	17
3.3.7 Sociale dimensie	18
3.4 Deelvragen keerpunt	18
3.5 Vergelijking Duitse en Nederlandse vluchtelingendiscours	19
3.6 Hoofdvraag	19
4 Methode	20
4.1 Selectie dagbladen	20
4.1.1 Duitse dagbladen	21
4.1.2. Nederlandse dagbladen	22
4.2 Corpus	22
4.2.1 Eerste en tweede filter	22
4.2.2 Derde en vierde filter	24
4.3 Discoursanalyse	25
4.3.1 Lexicalisatie: functionalisatie-analyse	25
4.3.2 Discursieve lexicalisatie-analyse	25
4.3.3 Predicatie-analyse	26
4.3.4 Categoriseren discoursonderdelen	27
4.4 Contrastieve analyse	28
5. Resultaten	29
5.1 Resultaten lexicalisatie-analyse	29
5.1.1 Lexicalisatie-analyse Duitse dagbladen	29
5.1.2 Lexicalisatie-analyse Nederlandse dagbladen	29
5.1.3 Discursieve lexicalisatie-analyse Duits	30

5.1.4 Discursieve lexicalisatie-analyse Nederlands	31
5.2 Resultaten predicatie-analyse	32
5.2.1 Discoursfragmenten Duitse dagbladen	32
5.2.2 Discoursfragmenten Nederlandse dagbladen	32
5.3 Resultaten discousonderdelen	33
5.3.1 Discousonderdelen Duitse dagbladen augustus	34
5.3.2 Discousonderdelen Duitse dagbladen september	36
5.3.3 Discousonderdelen Nederlandse dagbladen augustus	38
5.3.4 Discousonderdelen Nederlandse dagbladen september	40
6. Discussie	43
6.1 Lexicalisatie: functionalisatie	43
6.2 Discursieve lexicalisatie	44
6.3 Predicatie	46
6.3.1 Discousonderdelen augustus en september	46
6.3.2 Vergelijking Duitse en Nederlandse predicatie	49
7. Conclusie	52
7.1 Beantwoording hoofdvraag	52
7.2 Beperkingen en validiteit	53
7.2.1 Context	53
7.2.2 Methodische beperkingen	53
7.3 Vervolgonderzoek	54
Referenties	55
Bijlagen	59
Bijlage A: Overzicht krantenartikelen corpus	59
Bijlage B: Overzicht discoursfragmenten in tekst	63
Bijlage C: Discousonderdelen onderzoeker en beoordelaars	87

1. Inleiding

'Wir schaffen das' sprak de Duitse bondskanselier Angela Merkel tijdens haar zomerpersconferentie op 31 augustus 2015 (Meijer, 2016). Deze zin staat sindsdien als motto voor de Duitse optimistische aanpak van de vluchtelingensituatie in het land. In de zomer van 2015 kreeg Duitsland te maken met een grote stroom vluchtelingen uit Syrië, Irak en Afghanistan die via Turkije en de Balkanroute hun doel probeerden te bereiken: Duitsland (Meijer, 2016). De berichten over treinstations waar Duitsers de vluchtelingen warm onthalen met gejuich en knuffelbeesten staan mij nog helder voor de geest. Ook Nederland kreeg in die periode te maken met een groot aantal vluchtelingen uit de drie genoemde landen. Net als in Duitsland waren er in Nederland veel mensen die de vluchtelingen een hart onder de riem wilden steken, zo werd in Utrecht een grote inzamelingsactie van kleding en knuffels georganiseerd.

Maar het zijn niet enkel positieve berichten die men over het ontvangst van vluchtelingen hoort. Zowel in Duitsland als in Nederland worden asielzoekerscentra besmeurd en vinden er demonstraties plaats tegen de komst van vluchtelingen. De moderne vluchtelingenthematiek heeft twee gezichten: aan de ene kant optimisme, aan de andere kant onvrede. Vluchtelingen krijgen veel aandacht in het journaal en ook in de krant wordt er veel over ze geschreven. Lezers nemen informatie over de vluchtelingenthematiek tot zich en zo goed als iedereen heeft er wel een mening over. Wanneer je aan iemand vraagt wat hen het meeste bij is gebleven van het nieuws over vluchtelingen is de kans groot dat de foto van het aangespoelde vluchtelingenjongetje Aylan Kurdi wordt genoemd.

In dit onderzoek staat de vergelijking van Duitse en Nederlandse dagbladen op het gebied van representatie van vluchtelingen centraal. Ook wordt er aandacht besteed aan een vergelijking van de representatie van vluchtelingen van voor en na het keerpunt van Aylan Kurdi. In het hoofdstuk 2 wordt dit onderzoek in een contextueel kader geplaatst. Daarna volgt de bespreking van het theoretische kader van dit onderzoek. Vervolgens worden in het hoofdstuk 'methode' de analysemethode toegelicht en wordt het analysemodel besproken. In het daaropvolgende hoofdstuk worden de resultaten van de analyse besproken. Daarna volgt de discussie, waarin de deelvragen worden beantwoord en de resultaten worden geïnterpreteerd. Tot slot volgt de conclusie waar de hoofdvraag wordt beantwoord, de beperkingen van dit onderzoek worden genoemd en suggesties voor vervolgonderzoek worden gedaan.

2. Contextueel kader

In dit hoofdstuk wordt het onderzoek naar de representatie van de vluchteling in een bredere context geplaatst. Allereerst wordt het aantal vluchtelingen in Europa en de afkomst van vluchtelingen besproken. Daarna wordt de keuze voor een vergelijking van Duitsland en Nederland toegelicht. Vervolgens wordt informatie over het keerpunt Aylan Kurdi besproken en in het licht hiervan wordt de 'communal approach' uitgelegd. Het slot van het hoofdstuk bestaat uit de maatschappelijke relevantie van dit onderzoek.

2.1 Aantallen vluchtelingen in Europa

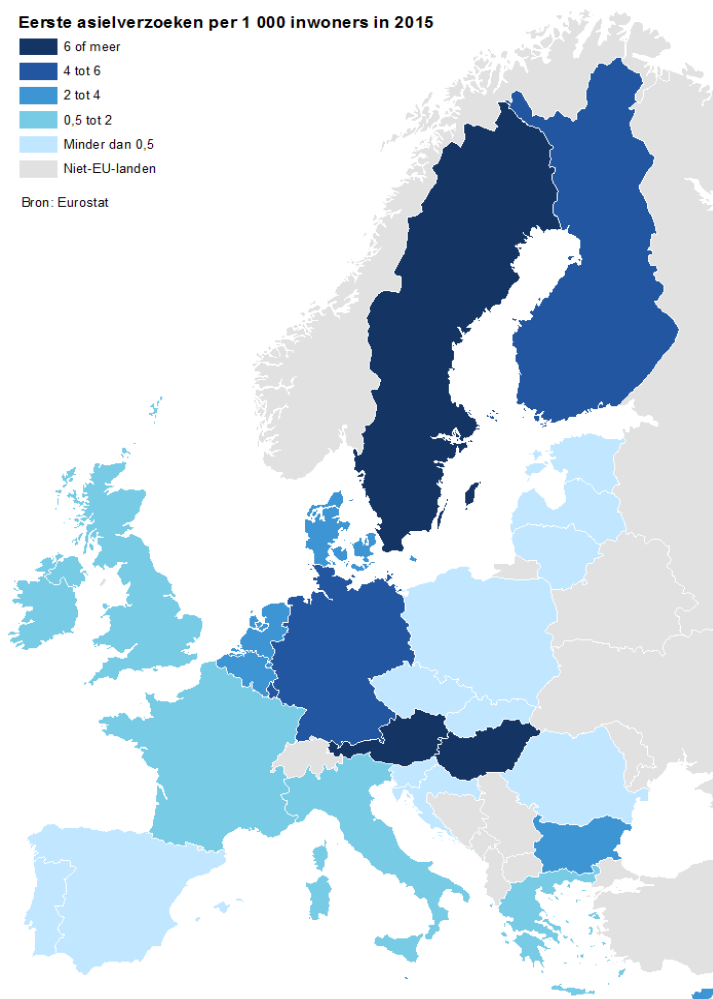
Door langdurige oorlogen in onder andere Syrië heeft er de laatste jaren een groot aantal vluchtelingen een veilig onderkomen in Europa gezocht. Het hoogtepunt van de vluchtelingenstroom naar Europa vond plaats in de laatste helft van 2015. Zoals in het United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) jaarverslag 'Global Trends' over 2015 wordt aangegeven: "*Only during the latter part of 2015 did increasing numbers of refugees move to other European countries*" (2016, p. 13). Op de website van VluchtelingenWerk Nederland (2016) staat vermeld dat in het jaar 2015 1.256.210 mensen een asielaanvraag deden in een Europees land. Dit is een zeer hoog aantal aanvragen in vergelijking met 2014. In 2014 deden namelijk 562.265 mensen een asielaanvraag in een Europees land (VluchtelingenWerk Nederland, 2016).

In 2015 werden de meeste van de meer dan een miljoen asielaanvragen in Europa gedaan door mensen uit Syrië, namelijk 362.775 aanvragen en Afghanistan, 178.230 aanvragen. 97% van de aanvragen gedaan door mensen afkomstig uit Syrië werd ingewilligd door het Europese land waar de aanvraag is gedaan (VluchtelingenWerk Nederland, 2016).

2.2 Vergelijking Duitsland en Nederland

In het jaar 2015 werd er dus een hoog aantal asielaanvragen gedaan in Europa. Verreweg de meeste van deze mensen deden een asielaanvraag in Duitsland, namelijk 441.900 mensen, wat gelijk is aan 35% van de aanvragen. In Nederland deden 43.035 mensen een asielaanvraag, wat gelijk is aan 3% van alle asielaanvragen. Omdat deze landen sterk verschillen in oppervlakte en inwoneraantal is het van belang ook het cijfer van het aantal asielaanvragen per hoofd van de bevolking te noemen. Dit geeft aan hoe groot de kans is dat een inwoner van Duitsland of Nederland zelf te maken krijgt met een asielzoeker. Zoals te zien in Figuur 1 waren er in Nederland in 2015 2 tot 4 asielaanvragen per duizend inwoners (CBS, 2016). In Duitsland waren dat er in 2015 4 tot 6 per duizend inwoners (CBS, 2016). Hoewel deze buurlanden een gelijke mate van veiligheid lijken te bieden, kiest een groter aantal mensen ervoor asiel aan te vragen in Duitsland.

Figuur 1: asielverzoeken per 1000 inwoners in 2015 (Bron: CBS, 2016)

In Duitsland geldt de leus "wir schaffen das" wanneer het aankomt op de opvang van vluchtelingen. De rest van Europa kijkt naar wat Duitsland doet in de vluchtelingensituatie. Toch geeft Meijer (2016) in zijn boek aan dat de optimistische houding van Duitsland bij andere Europese landen niet zo sterk aanwezig is. Hij geeft aan dat alleen Europa gezamenlijk de vluchtelingencrisis kan oplossen, maar dat Duitsland er in feite alleen voor staat. Zo geeft hij aan dat "[...] Nederland willen wel mensen opnemen maar niet te veel [...]" (Meijer, 2016, p. 157). Nederland wil niet te veel vluchtelingen opvangen, omdat de regering volgens Meijer de hete adem van de anti-immigratiepartijen in de nek voelt. Maar ook Duitsland begint eind 2015 met een strengere aanpak van de situatie. Er komen strengere grenscontroles en Duitsland wil mensen met weinig kans op asiel sneller uitzetten (Meijer, 2016).

Duitsland en Nederland zijn buurlanden met sterke onderlinge relaties, maar verschillen op enkele punten in de vluchtelingenthematiek, zoals aantallen vluchtelingen

en de houding tegenover vluchtelingen. Om die reden is het interessant om een vergelijking te maken van de twee vluchtelingendiscoursen uit beide landen.

2.3 Keerpunt Aylan Kurdi

Een belangrijke gebeurtenis in de vluchtelingensituatie en het vluchtelingendebat is het drama rond het jongetje Aylan Kurdi. Het vluchtelingenjongetje stak met zijn familie de Middellandse Zee over om via deze weg Europa te bereiken. De boot kapseisde vlak nadat ze waren vertrokken vanuit Turkije en het jongetje verdronk, net als zijn broertje en moeder. Aylan Kurdi spoelde op 2 september 2015 aan op het strand van het Turkse Bodrum. Er werd een foto van het 3-jarige verdronken jongetje gemaakt door een Turkse fotografe en de foto werd op 2 september 2015 gepubliceerd. De foto verscheen in de internationale media en maakte veel los. Dit wordt uitgebreider besproken in paragraaf 3.4 van het theoretisch kader.

In het licht van dit keerpunt in de vluchtelingensituatie is de communal approach van Berger (2007) interessant om te bespreken. Berger stelt dat hoewel vluchtelingen verschillende culturele en religieuze achtergronden hebben, zij vanuit westerse Europese overheden toch veelal worden gezien als één groep. Vaak worden vluchtelingen door overheden gegroepeerd als 'moslims'. De diversiteit van vluchtelingen wordt door de overheden genegeerd en vluchtelingen krijgen van de overheden de stempel 'moslim'. Het handelen van vluchtelingen wordt al snel verklaard als 'typisch moslim'. Benadrukt wordt dat hun religie en cultuur afwijkt van de westerse. In acht genomen dat de foto van Aylan Kurdi veel heeft losgemaakt is het aannemelijk dat de communal approach vooral opgaat in de periode voor de publicatie van de foto en dat er na de foto wellicht een andere benadering van vluchtelingen bestaat.

2.4 Maatschappelijke relevantie

Het analyseren van de representatie van vluchtelingen in krantenartikelen is van belang, omdat de media cruciaal zijn voor de lezer voor het verkrijgen van "kennis, attitudes en ideologieën" (Van Dijk, 2000, p.36). Van Dijk (1997) geeft aan dat een ideologie een mentale representatie is die de basis vormt voor gedeelde kennis en attitude van een groep. De gebruiker vertrouwt voor het verkrijgen van kennis, attitude en ideologie aangaande de vluchtelingensituatie dus grotendeels op de media, omdat hij zelf geringe alternatieve bronnen heeft om informatie uit te verkrijgen. In dit onderzoek worden de attitudes, zienswijzen en representaties geanalyseerd die in de krantenartikelen over vluchtelingen worden aangeboden. Het is van belang dat de lezer zich bewust wordt van de rol die de uitingen in krantenartikelen spelen bij de vorming van hun attitudes, kennis en ideologie, om op die manier kritisch te blijven kijken naar de informatie die zij tot zich nemen via de krantenartikelen en hun eigen mening te kunnen blijven vormen.

De macht van auteurs enerzijds en lezer anderzijds wordt besproken door, onder andere, Fairclough (1989). Volgens Fairclough worden kranten gezien als betrouwbare bron van informatie. Hij geeft aan dat kranten de illusie van neutraliteit in zich dragen. De lezer gaat er vanuit dat er in de 'neutrale' nieuwsartikelen van de krant geen oordelen en meningen verwerkt zijn. Hiermee heeft de auteur in zijn artikelen de macht bepaalde overtuigingen en zienswijzen over te brengen. Hoewel er sinds de tijd dat Fairclough deze uitspraken deed veel veranderd is in de maatschappij en het media-aanbod, is de invloed van de krant nog steeds aanzienlijk. De krant is vandaag de dag zelfs voortdurend aanwezig via applicaties op bijvoorbeeld de mobiele telefoon. De machtsverhouding tussen auteur/journalist en lezer wordt uitgebreider besproken in paragraaf 3.2 van het theoretisch kader.

3. Theoretisch kader

In dit hoofdstuk wordt de theoretische achtergrond en benadering van dit onderzoek besproken. Eerst wordt de theorie rond representatie van vluchtelingen besproken door een begripsbepaling te geven, de term representatie te verduidelijken en de representatie van minderheden te bespreken. Vervolgens worden nieuws en de machtsverhoudingen besproken. Verder volgt de theoretische benadering van dit onderzoek, namelijk de kritische discoursanalyse. In het slot van dit hoofdstuk vindt men de hoofdvraag.

3.1 Representatie van vluchtelingen

In deze paragraaf volgt een begripsbepaling van begrippen als 'vluchtelingen' en 'asielzoekers'. Ook volgt er uitleg over het begrip representatie en over representatie van minderheden.

3.1.1 Begripsbepaling

In dit onderzoek staan vluchtelingen centraal, maar wanneer kunnen we spreken van een vluchteling en wanneer is iemand een asielzoeker of migrant? Het UNHCR, als onderdeel van de Verenigde Naties verantwoordelijk voor vluchtelingen, geeft aan dat een vluchteling iemand is die: "fleeing armed conflict or persecution" (2016). Het UNHCR geeft aan dat de situatie in eigen land vaak zo gevaarlijk is dat vluchtelingen veiligheid zoeken over de grens heen. Het is voor hen te gevaarlijk om naar huis terug te keren en om die reden hebben zij een schuilplaats nodig. Hierdoor worden zij internationaal erkend als 'vluchtelingen', waardoor zij hulp moeten krijgen van andere landen, het UNHCR en andere organisaties. Deze bescherming is vastgelegd in internationaal geldende wetten. De definitie van het UNHCR geldt ook in deze scriptie als de definitie van vluchtelingen en een vluchteling wordt in deze scriptie dan ook gezien als een persoon die zijn thuisland is ontvlucht om veiligheidsredenen.

De termen 'vluchtelingen' en 'asielzoekers' zijn nauw verbonden. Het UNHCR (z.j.) geeft aan dat een asielzoeker iemand is wiens aanvraag van asiel nog in behandeling is. Een asielzoeker zoekt veiligheid in een ander land en vraagt daar asiel aan om vervolgens in het land te kunnen blijven. Voordat er asiel wordt verleend, wordt er eerst nagegaan of de persoon een vluchtelingenstatus heeft. Wanneer er in deze scriptie gesproken wordt over asielzoekers wordt de definitie van het UNHCR gebruikt.

Tot slot komt men regelmatig de term "migrant" tegen in Nederlandse krantenartikelen over vluchtelingen. Deze term heeft echter weinig verbinding met de termen vluchtelingen en asielzoekers. Een migrant is volgens het UNHCR iemand die ervoor kiest "to move not because of a direct threat of persecution or death, but mainly to improve their lives [...]" (2016, "UNHCR viewpoint," para. 6). Voor een migrant dreigt

er in het thuisland dus geen gevaar, maar de reden van het verlaten van het thuisland is het verbeteren van het leven door bijvoorbeeld werk of opleiding in een ander land. In tegenstelling tot een vluchteling kan een migrant terugkeren naar het thuisland en daar rekenen op de bescherming van de overheid (UNHCR, 2016).

De definities van de drie bovengenoemde termen zijn afkomstig uit officiële documenten van de organisatie UNHCR. Deze definities en termen worden in officiële context vaak streng gehandhaafd. In een andere context als krantenartikelen is het aannemelijk dat deze termen minder strikt gescheiden worden gebruikt. Zeker voor de termen "vluchtelingen" en "asielzoekers" is de kans groot dat deze door elkaar heen worden ingezet, omdat het onderscheid tussen deze twee termen voor "een leek" minder duidelijk is.

3.1.2 Representatie

Specifieke uitingen in krantenartikelen zorgen ervoor dat vluchtelingen op een bepaalde wijze worden gerepresenteerd. Krantenartikelen zijn vaak een combinatie van tekst en beeld, waardoor de representatie van vluchtelingen in de krantenartikelen betekenisvol wordt. Hall, Evans en Nixon (2013) kennen taal echter een grotere rol toe in het vormen van een representatie. Zij geven namelijk aan dat de productie van betekenis wordt gevormd door taal (p. 2). Met taal kan men vluchtelingen op een bepaalde manier weergeven, waarbij Holliday, Hyde en Kullman (2010) een benadering geven om die representatie te analyseren: "Deconstructing the imposed images of people from the media and popular discourse" (p. 5). In dit onderzoek wordt de representatie van vluchtelingen gedeconstrueerd door talige weergaves in krantenartikelen te analyseren.

3.1.3 Representatie van minderheden

De representatie van vluchtelingen valt verder te verdiepen met enkele theorieën over de representatie van minderheden. Zoals Huisman (2016) in haar onderzoek bespreekt vormen vluchtelingen een specifieke groep die niet meteen te vergelijken is met andere minderheden. Wanneer er in de theorie wordt gesproken over minderheden moet deze dus kritisch worden beschouwd om te bepalen in hoeverre deze van toepassing is op vluchtelingen. De theorie van Van Dijk (2000) is gericht op representatie van minderheden en niet specifiek op representatie van vluchtelingen. Het onderzoek van Esses, Medianu en Lawson (2013) is wel specifiek gericht op vluchtelingen.

Er zijn tal van onderwerpen om over minderheden te schrijven. Van Dijk (2000) geeft in zijn artikel over *New Racism* aan dat er in het nieuws veelal gekozen wordt voor negatieve onderwerpen wanneer er over etnische minderheden wordt geschreven. Er is voornamelijk een voorkeur voor onderwerpen die hun slechte acties en onze goede benadrukken. Van Dijk benadrukt in dit artikel dat het discours dat de media vormen

over minderheden gevolgen heeft voor de manier waarop minderheden behandeld worden.

Ook Esses, Medianu en Lawson (2013) stellen dat de representatie van immigranten en vluchtelingen de laatste 10 tot 15 jaar sterk negatiever geworden is, waarbij de media zich richten op de bedreiging die vluchtelingen vormen voor leden van het gastland. Omdat er in het gastland veel onduidelijkheid is over de vluchtelingensituatie kunnen media gebruik maken van deze onzekerheid en een crisismentaliteit creëren, waarbij vluchtelingen worden neergezet als 'enemies at the gate' (El Rifaie, in Esses et al., 2013, p. 519). Om te bepalen of de negatieve representatie van vluchtelingen leidt tot een negatief effect op de lezer hebben Esses en collega's experimenten uitgevoerd waarbij respondenten moesten reageren op online artikelen van (kranten)websites. De conclusie die Esses et al. (2013) trekken is dat met hun onderzoek bevestigd wordt dat negatieve representatie van vluchtelingen een negatief effect heeft op de lezer ervan.

3.2 Nieuws en macht

In paragraaf 3.2 wordt het concept 'nieuws' besproken en worden machtsverhouding met betrekking tot nieuws beschreven.

3.2.1 Ongekleurd nieuws?

'Het nieuws wordt in het Nederlands woordenboek gedefinieerd als "bericht" of, als het over radio of televisie gaat, als "niewsbulletin" of "journaal" (Van Dale, 2016, Betekenis 'nieuws'). Zoals Barker (2003) beschrijft kan nieuws nooit volledig objectief geconstrueerd zijn. Ook McNair (2006) geeft aan: "News is still what news always was: a socially constructed account of reality, rather than reality itself [...]" (p. 6). McNair stelt dat hoe waarheidsgetrouw het nieuws ook gebracht lijkt te worden, het nieuws een gemedieerde vorm van de realiteit blijft. Dat geldt ook voor krantenartikelen. De artikelen worden uiteraard geschreven door mensen, waardoor er continu subjectieve keuzes moeten worden gemaakt. Zo moet er worden gekozen aan welke onderwerpen wel en geen aandacht wordt besteed in een artikel, maar ook met welke woorden er over een onderwerp wordt geschreven. Dit alles zorgt ervoor dat een nieuwsverhaal niet ongekleurd kan zijn en dat het ons als het ware een oogpunt aanbiedt om de wereld en realiteit te bekijken (Barker, 2003). Ook de artikelen over de vluchtelingenthematiek bieden de lezers een zienswijze om de vluchtelingensituatie te beschouwen.

3.2.2 Framing

Deze zienswijze, zoals gevormd door journalisten in hun artikelen, wordt ook wel 'framing' genoemd. Door framing zorgen uitingen in een artikel ervoor dat er een

bepaalde betekenis/interpretatie van het fenomeen wordt overgedragen. Entman (1993) schrijft dat bij framing bepaalde aspecten van de realiteit worden gekozen en worden benadrukt in een tekst. Framing kan plaatsvinden onder andere door onderwerp keuze, invalshoek en woordkeuze. Bij framing in een krantenartikel worden de ideeën en zienswijze van de journalist en de krant overgedragen op de lezer. Hieruit spreekt een machtsverschil tussen auteur en lezer. Ook beschrijft Entman (1993) de macht van framing aan: “[...] the concept of framing consistently offers a way to describe the power of a communicating text” (p. 51).

3.2.3 Machtsverhoudingen

Auteurs hebben door middel van (geframeerde) uitingen in hun artikelen dus een zekere macht over lezers. Van Dijk (1996) bespreekt een verschil in macht tussen auteur/krant enerzijds en lezer anderzijds. Van Dijk bespreekt dit verschil in macht in relatie tot controle. Deze macht noemt hij ‘sociale macht’, waarbij sociale macht “[...]is defined in terms of the control exercised by one group or organisation (or its’ members) over the actions and/or the minds of (the members of) another group [...].” (p. 84). Men kan zeggen dat in dit geval de journalisten, door middel van het vormgeven en schrijven van hun krantenartikelen, de “minds” van de lezers beïnvloeden.

Een ander belangrijk punt van sociale macht dat Van Dijk (1996) aanhaalt, gaat over sociale ongelijkheid. Hij geeft aan dat macht gebaseerd is op geprivilegieerde toegang tot waardevolle sociale bronnen, zoals tot het publieke discours en communicatiemiddelen. In dit geval hebben de kranten en journalisten een grotere mate van toegang tot het publieke discours en tot communicatiemiddelen dan vluchtelingen. De kranten kunnen sterk bepalen wat er wel en niet geschreven wordt over vluchtelingen en op welke manier dat geschreven wordt. De kranten kunnen daarmee zelf bepalen op welke manier vluchtelingen wordt gerepresenteerd, omdat vluchtelingen niet de macht hebben het publieke discours op te zoeken en een tegenantwoord op de artikelen te formuleren.

3.2.4 Nieuwscultuur

Hoewel nieuwscultuur niet het centrale punt van dit onderzoek is, is het toch van belang op te merken dat nieuws over vluchtelingen niet in ieder land hetzelfde wordt gebracht. Dit komt doordat ieder land een eigen nieuwscultuur heeft. Deuze (2002) definieert een nieuwscultuur als “an intervening variable between people (cf. journalists, sources, or publics) and a given “objective” situation (cf. media events, organizations, infrastructures, and systems)through which citizens inform or are informed” (p. 134). Deuze geeft aan dat deze nieuwscultuur onder andere door journalisten wordt vormgegeven binnen een nationale context. Voor dit onderzoek is de nationale context

van Duitsland en Nederland van belang, waarbij er vanuit wordt gegaan dat de context wordt gevormd door verschillende politiek maatschappelijke aspecten van de vluchtelingensituatie in beide landen.

3.3 Discoursanalyse

In deze paragraaf wordt de methodische benadering van dit onderzoek beschreven, namelijk de Critical Discourse Analysis (Fairclough, 1989; 2003).

3.3.1 Dominante discours en ideologie

De term discours wordt in veel verschillende contexten gebruikt en heeft daarom ook variërende betekenissen. Voor dit onderzoek wordt Fairclough's (1989) definitie van discours gehanteerd. Volgens hem geeft een discours betekenis aan het onderwerp en aan sociale praktijken, zodat het de lezer uitrust met betekenissen om over een fenomeen te praten. Een discours zorgt ervoor dat een fenomeen op een bepaalde manier wordt gerepresenteerd en dat er op een bepaalde manier over wordt gesproken.

Wanneer mensen, gebeurtenissen of problemen frequent op dezelfde wijze gerepresenteerd worden kan een bepaald discours de overhand krijgen in de maatschappij (Sleegers, 2007). Simpson en Mayr (2010) noemen dit een dominant discours en schrijven dat een dominant discours ontstaat wanneer een manier van denken en praten over een fenomeen genormaliseerd wordt. Wanneer er dus een dominant discours bestaat over vluchtelingen, wordt de manier van denken en praten die wordt aangedragen in dat discours gezien als de normale, standaard manier van denken en praten over vluchtelingen. In een dominant discours staan bepaalde ideeën en ideologieën (Van Dijk, 1997) over een fenomeen centraal. In het vormen van een dominant discours is een rol weggelegd voor de media. Zoals in de relevantie al is besproken stelt Van Dijk (2000) dat mensen voor hun kennis, attitudes en ideologie over vluchtelingen veelal afhankelijk zijn van de media. Ideologieën die worden aangeboden door media zijn dus een factor in het vormen van dominante discourses en representaties.

3.3.2 Critical Discourse Analysis

Om de representatie van vluchtelingen te analyseren is gebruik gemaakt van een discoursanalyse. De keuze voor deze analysemethode is gevormd in navolging van eerdere masterscripties van studenten Interculturele Communicatie. In de scripties van Hooiveld (2016) en Huisman (2016) is gebruik gemaakt van een discoursanalytische methode waarmee duidelijk kan worden welke eigenschappen er aan een natie of een groep personen worden toegekend.

De discoursanalyse is een verzamelterm voor veel verschillende benaderingen van deze analysemethode. In dit onderzoek is de Critical Discourse Analysis (CDA) van Fairclough (1989; 2003) gebruikt voor de analyse. CDA is een methode waarmee men de zienswijze op vluchtelingen die verspreid worden door de media kan blootleggen. Het doel van de CDA is de relatie tussen macht, ideologie en sociale praktijk door middel van een tekstanalyse inzichtelijk maken (Fairclough, 2003).

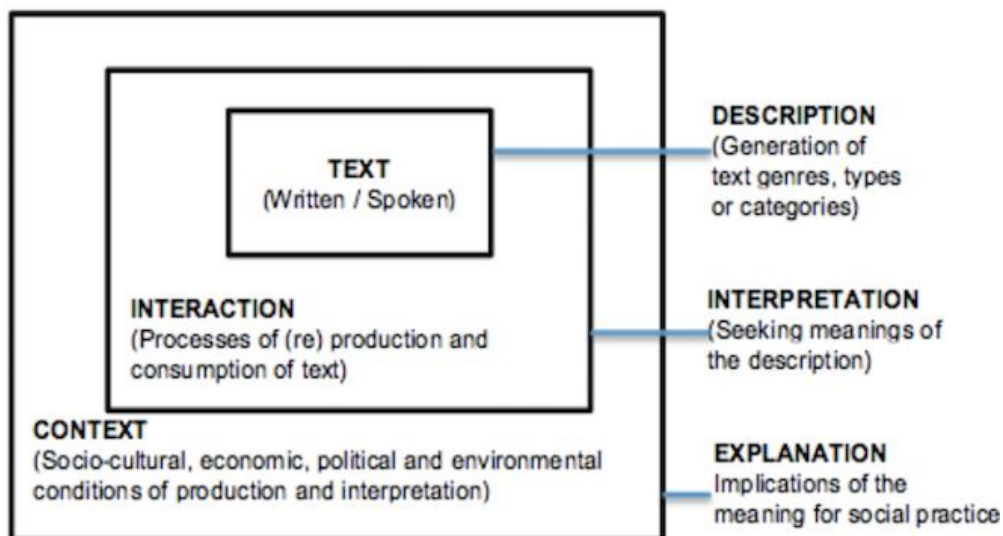
Zoals Fairclough zegt, geeft taal in een discours betekenis aan een onderwerp en sociale praktijken, waardoor taal sterk verbonden is met het sociale aspect. Taal speelt daarom altijd een rol in het bestuderen van een fenomeen. Ook omdat taal zowel de maatschappij vormt als door de maatschappij wordt gevormd (Simpson & Mayr, 2010). De maatschappelijke context vormt daarmee ook de (talige) representatie van vluchtelingen.

3.3.3 Fairclough's discoursmodel

In dit onderzoek wordt voor de CDA gebruik gemaakt van het driedelig discoursmodel van Fairclough (1992; 2013) dat bestaat uit drie dimensies. Discours bestaat niet alleen uit een tekstuele dimensie, maar ook uit een discursieve praktijk en een sociaalculturele dimensie (Fairclough, 2013). Hierbij is ook de interpretatie van de tekst binnen een maatschappelijke context van belang. Een discours kan volgens Fairclough dus nooit los gezien worden van de context. De context van deze scriptie is de politiek maatschappelijke context van Duitsland en Nederland op het gebied van vluchtelingen.

De tekstuele-analyse is hierbij op het microniveau van de tekst, waarbij de interpretatie in context op het macroniveau plaatsvindt. De drie dimensies van het discoursmodel zijn weergegeven in Figuur 2.

Figuur 2: Discoursmodel Fairclough (2013, p. 133)

3.3.4 Tekstuele dimensie: lexicalisatie

Fairclough (1989) ziet de representatie van personen als zeer belangrijk onderdeel van de tekstuele dimensie. Zoals eerder benoemd maken auteurs van krantenartikelen constant keuzes tijdens het schrijfproces. Eén van de keuzes die de auteurs maken is met welke woorden zij personen benoemen. Dit wordt lexicalisatie genoemd. De lexicalisatie-analyse bestaat uit drie onderdelen, namelijk functionalisatie, nominatie en identificatie (Simpson & Mayr, 2010). Functionalisatie is een categorie van de Social Actor Analysis van Simpson & Mayr (2010). De Social Actor Analysis is een methode om de representatie van personen in teksten te analyseren (Simpson & Mayr, 2010). Lexicalisatie heeft een grote invloed op de representatie van personen. Zoals Page (2003) schrijft is lexicalisatie geen neutrale manier van weergave, omdat verschillende benoemingen van personen zorgen voor een verschillende zienswijze met betrekking tot de persoon/personen. Bij de lexicalisatie-analyse in deze scriptie is gelet op het gebruik van de officiële definitie van het UNHCR voor de termen vluchteling(en) en asielzoeker(s). Hoewel deze termen in een officiële context een onderscheid benadrukken, is het waarschijnlijk dat deze termen buiten een officiële context minder streng worden onderscheiden. In dit onderzoek wordt daarom de lexicalisatie van vluchtelingen met betrekking tot het gebruik van "vluchteling(en)" en "asielzoeker(s)" geanalyseerd

De eerste deelvragen van dit onderzoek gaan over lexicalisatie:

1. Op welke manier worden vluchtelingen lexicaal gerepresenteerd in Duitse krantenartikelen voor en na de publicatie van de foto van Aylan Kurdi?

2. Op welke manier worden vluchtelingen lexicaal gerepresenteerd in Nederlandse krantenartikelen voor en na de publicatie van de foto van Aylan Kurdi?

3.3.5 Tekstuele dimensie: predicatie

Een andere keuze die auteurs maken tijdens het schrijfproces heeft betrekking op welke toeschrijvingen aan vluchtelingen worden gebruikt. Bij de predicatie-analyse in de tekstuele dimensie wordt bestudeerd welke toeschrijvingen aan vluchtelingen worden gebruikt, onder andere door te kijken naar het naamwoordelijk deel van het gezegde; het predicaat. Predicaties kunnen ook andere grammaticale functies hebben. Welke dat in dit onderzoek zijn wordt verder besproken in paragraaf 4.3.3 van de methode.

Fairclough (1989;2003) kent taal een grote rol toe in de discoursanalyse, waardoor hij deze analyse ook als een wisseling tussen aandacht voor teksten en aandacht voor de rol van een discours in de maatschappij beschouwt. Het discours beïnvloedt maatschappelijke structuren, maar andersom beïnvloeden maatschappelijke structuren ook het discours (Fairclough, 1989). Door deze relatie tussen discours en maatschappij

moet een discoursanalyse op beide aspecten gericht zijn of, zoals Fairclough (2003) het noemt, op micro- en macroniveau uitgevoerd worden. Om de macht achter het abstracte discours te begrijpen (macroniveau) moet men eerst het microniveau analyseren, waarbij 'taal in gebruik' bestudeerd wordt (Fairclough, 2003). Jäger en Maier (2009) hebben voor de analyse op microniveau de termen 'discoursfragmenten' en 'discoursonderdelen' gebruikt. Discoursfragmenten zijn zinnen die één specifiek onderwerp behandelen met betrekking tot een kernwoord (El Farissi, in Hooiveld, 2016). In dit onderzoek is gekozen voor de kernwoorden: vluchtelingen/Flüchtling(e), vluchteling/Flüchtling, asielzoekers/Asylbewerber/Asylanten en asielzoeker/Asylbewerber/Asylant. Er is voor deze kernwoorden gekozen, omdat deze termen nauw met elkaar verbonden zijn. In de officiële UNHCR definities van de termen is echter een onderscheid aangebracht. In officiële documenten wordt het onderscheid tussen de twee termen waarschijnlijk streng gehandhaafd, maar in een minder officiële tekst als krantenartikelen is het aannemelijk dat de twee termen minder streng uit elkaar worden gehouden. Dit heeft invloed op de representatie van vluchtelingen.

Een discoursonderdeel is een groep van discoursfragmenten die eenzelfde soort toeschrijving aan vluchtelingen bevat (Jäger & Maier, 2009). Door de discoursfragmenten te laten categoriseren door de onderzoeker en enkele beoordelaars en een overkoepelende naam te geven ontstaat er een discoursonderdeel. Een voorbeeld hiervan is het Duitse discoursonderdeel '**religiöse**' uit augustus. Zowel de beoordelaars als de onderzoeker hebben dit discoursonderdeel dezelfde naam en discoursfragmenten gegeven.

Uit de discoursonderdelen wordt duidelijk welke onderwerpen er veelvuldig voorkomen in de representatie van vluchtelingen. De volgende deelvragen zijn opgesteld met betrekking tot discoursonderdelen:

3. Welke discoursonderdelen zijn te herkennen door de discoursfragmenten rond de kernwoorden Flüchtlinge, Flüchtling en Asylbewerber in Duitse krantenartikelen voor en na de publicatie van de foto van Aylan Kurdi?

4. Welke discoursonderdelen zijn te herkennen door de discoursfragmenten rond de kernwoorden vluchtelingen, vluchteling, asielzoekers en asielzoeker in Nederlandse krantenartikelen voor en na de publicatie van de foto van Aylan Kurdi?

3.3.6 Discursieve dimensie

Bij de discursieve dimensie van Fairclough (2013) gaat het om interactie tussen tekst en context. Fairclough (1989) noemt hierbij 'intertekstualiteit'. Intertekstualiteit is de manier waarop de auteur van een tekst verwijst naar eerdere, al bestaande teksten en bronnen door personen of instanties te citeren. In krantenartikelen wordt veel gebruik gemaakt

van citaten, omdat dit de betrouwbaarheid en feitelijkheid voor de lezers van het artikel zou verhogen (Teo in Simpson & Mayr, 2010). Halliday (2004) geeft aan dat het niet alleen van belang is te bestuderen wie er in een tekst wel aan het woord komt, maar ook wie er geen podium krijgt. Dit sluit aan bij de eerder besproken sociale ongelijkheid van Van Dijk (1996). Uit de analyse van de discursieve dimensie moet een indicatie kunnen worden gegeven of vluchtelingen daadwerkelijk minder toegang krijgen tot communicatie via de krant door te analyseren hoe frequent zij aan het woord worden gelaten in vergelijking met andere geciteerde personen. In deze scriptie is de discursieve-analyse gecombineerd met een lexicalisatie-analyse, om te kijken op welke manier vluchtelingen worden benoemd wanneer zij geciteerd worden. Hieruit komen de vijfde en zesde deelvraag van dit onderzoek voort:

5. Hoe worden vluchtelingen lexicaal gerepresenteerd in citaten in Duitse krantenartikelen voor en na de publicatie van de foto van Aylan Kurdi?

6. Hoe worden vluchtelingen lexicaal gerepresenteerd in citaten in Nederlandse krantenartikelen voor en na de publicatie van de foto van Aylan Kurdi?

3.3.7 Sociale dimensie

De sociale dimensie van het model van Fairclough is gericht op hoe een ideologie (Van Dijk, 1997; 2000) door een discours kan worden hervormd of bekritiseerd en de gevolgen hiervan op de sociale praktijk. De analyse is er een op het macroniveau en vindt plaats na de lexicalisatie en predicatie-analyse. De sociale dimensie op macroniveau is gericht op hoe teksten geproduceerd en geïnterpreteerd worden. Hoe dit gebeurt is afhankelijk van de sociale omgeving. Deze dimensie is geen analyse op zich, maar is een verdiepende bespreking en interpretatie van de andere deelvragen.

3.4 Deelvragen keerpunt

Van Dijk (2000) en Esses et al. (2013) stellen dat de representatie van minderheden en vluchtelingen in het bijzonder veelal negatief is. Deze literatuur is echter geschreven in de periode voor een keerpunt in de vluchtelingenthematiek, namelijk de publicatie van de foto van vluchtelingenjongetje Aylan Kurdi. De Andrés-del Campo, Nos-Aldas & García-Matilla (2016) deden onderzoek naar dit keerpunt. Zij tonen door middel van een data-analyse aan dat de foto van Aylan zorgde voor een mediastorm en dat de foto op 2 september en de dagen erna wereldwijd op veel voorpagina's stond.

Er was dus veel media-aandacht voor de gebeurtenis, terwijl de foto van het jongetje niet de eerste foto in het nieuws was van een omgekomen kind. De Andrés-del Campo et al. (2016) schrijven dat de foto de tragedie van vluchtelingen heeft gepersonaliseerd, onder andere doordat Aylan verlaten op het strand ligt. De auteurs

zien de foto als: 'an icon that has mobilized our consciences' (p. 32). De afbeelding spreekt dus het geweten van de mensen aan, omdat het niet meer om een groep anonieme vluchtelingen gaat, maar om één jongetje dat is aangespoeld en de vluchtelingen een persoonlijk verhaal heeft gegeven. Dit zou een verklaring kunnen zijn voor de grote media-aandacht voor de foto.

Tazreiter (2016) geeft aan dat het drama van Aylan en het publiceren van de foto geleid heeft tot sympathie in het politieke debat als het aankomt op het opnemen van vluchtelingen. We zouden kunnen zeggen dat het toon in de vluchtelingenthematiek is veranderd door de publicatie van de foto van Aylan Kurdi. Omdat de toon in het vluchtelingendebat is veranderd, is het aannemelijk dat ook de representatie van vluchtelingen in krantenartikelen is veranderd.

Ook uit de masterscriptie van Huisman (2016) blijkt het belang van het keerpunt. Zij onderzocht de representatie van vluchtelingen in Nederlandse kranten. Daarbij vond zij dat "een deel van de identificatie van vluchtelingen gevolg is van de foto van Aylan Kurdi" (p. 36). Het is, op basis van de literatuur, waarschijnlijk dat de foto van Aylan Kurdi een verandering teweeg heeft gebracht in de representatie van vluchtelingen. Daarom luiden deelvraag 7 en 8 van dit onderzoek als volgt:

7. Is er sprake van een verandering in de representatie van vluchtelingen in Duitse krantenartikelen in augustus 2015 voor het keerpunt en september 2015 na het keerpunt?

8. Is er sprake van een verandering in de representatie van vluchtelingen in Nederlandse krantenartikelen in augustus 2015 voor het keerpunt en september 2015 na het keerpunt?

3.5 Vergelijking Duitse en Nederlandse vluchtelingendiscours

Zoals duidelijk is geworden uit onder andere de literatuur van Esses et al. (2013) en uit de masterscripties van Hooiveld (2016) en Huisman (2016) is er voornamelijk onderzoek gedaan naar representatie binnen een nationaal vluchtelingendiscours. Dit duidt op een algemenere onvolledigheid in de wetenschappelijke literatuur. Veel onderzoeken naar de representatie van vluchtelingen zijn op nationaal niveau uitgevoerd (o.a. Bleiker et al., 2013; Donovan, 2007; Esses, Medianu & Lawson, 2013; KhosraviNik, 2010). Er is niet eerder een vergelijking gemaakt van de representatie van vluchtelingen in twee verschillende nationale vluchtelingendiscoursen. Dit onderzoek is daarom een toevoeging aan al bestaande kennis, omdat er een vergelijking wordt gemaakt van de representatie van vluchtelingen in het Duitse en Nederlandse dagbladen. Hieruit komen de volgende deelvragen voort:

9. Welke overeenkomsten en verschillen zijn er in de lexicale representatie van vluchtelingen in Duitse en in Nederlandse krantenartikelen?

10. Welke overeenkomsten en verschillen zijn er in de predicatieve representatie van vluchtelingen in Duitse en in Nederlandse krantenartikelen?

3.6 Hoofdvraag

De hoofdvraag van dit onderzoek luidt als volgt:

Hoe worden vluchtelingen gerepresenteerd in Duitse krantenartikelen van Die Welt en Frankfurter Rundschau en in Nederlandse krantenartikelen van Algemeen Dagblad en De Volkskrant voor en na de publicatie van de foto van Aylan Kurdi?

4. Methode

In dit hoofdstuk worden de kranten besproken die gekozen zijn voor de analyse. Verder wordt het corpus voor de analyse beschreven. Ook worden de categorieën voor de analyse beschreven. Tot slot wordt er aandacht besteed aan de contrastieve analyse.

4.1 Selectie dagbladen

Er is gekozen voor een analyse van het medium 'kranten', omdat de krant ondanks de concurrentie van het internet nog steeds een belangrijke bron van informatie is voor de lezers. Hoewel de gedrukte oplage niet meer de voornaamste manier is waarop mensen de krant lezen, neemt men dezelfde artikelen tot zich, zij het via de digitale versie of via applicaties van de krant op hun mobiele telefoon (Mediamonitor, 2015).

Voor de analyse zijn twee Duitse dagbladen, Die Welt en Frankfurter Rundschau, en twee Nederlandse dagbladen, Algemeen Dagblad en De Volkskrant gekozen. Er is voor deze vier kranten gekozen, omdat Die Welt en Algemeen Dagblad beide rechts georiënteerd zijn. Ook Frankfurter Rundschau en De Volkskrant komen qua politieke oriëntatie overeen en zijn links liberaal georiënteerd.

Verder behoren Frankfurter Rundschau en De Volkskrant tot de categorie kwaliteitskranten, omdat ze zich voornamelijk richten op een hoger opgeleid lezerspubliek, ze regelmatig reportages of uitvoerige achtergrondinformatie geven, tekst de overhand heeft op beeld en ze bekend staan om het bieden van hoogstaande journalistiek (Verburg, 2015; Persgroep, 2017). Daarnaast behoren Die Welt en Algemeen Dagblad tot de categorie populaire kranten, omdat zij zich richten op een breder publiek dan alleen hoger opgeleiden, zij hun teksten veelal ondersteunen met beeldmateriaal en minder aandacht besteden aan achtergrondinformatie (Verburg, 2015; Persgroep, 2017).

Door zowel kranten uit de categorie kwaliteitskranten als populaire kranten te kiezen worden alle typen kranten meegenomen. Ook wordt er op deze manier rekening gehouden met verschillende lezersgroepen van kranten.

Tot slot is er om praktische reden voor deze vier kranten gekozen. Tijdens het verzamelingsproces van het corpus bleek dat niet alle Duitse kranten beschikbaar waren op LexisNexis. In dat geval zouden de Duitse krantenartikelen op een andere manier verworven worden dan de Nederlandse artikelen. Om toch dezelfde zoekmethode voor zowel de Duitse als de Nederlandse krantenartikelen te hanteren zijn twee Duitse kranten gekozen die wel beschikbaar zijn op LexisNexis.

4.1.1 Duitse dagbladen

In Duitsland verschijnen zeven landelijke kranten op dagelijkse basis (Verburg, 2015). Twee daarvan zijn Die Welt en de Frankfurter Rundschau (FR).

Op de website van het Duitsland Instituut wordt vermeld dat Die Welt sinds 1946 wordt uitgegeven door uitgeverij Axel Springer en wordt gelezen door onder andere middenstanders en zelfstandig ondernemers (Verburg, 2015). In de beginjaren van Die Welt gold deze als burgerlijk-liberaal, maar in de loop der tijd heeft het dagblad een rechtser imago verworven (Verburg, 2015).

Over FR vermeldt het Duitsland Instituut dat deze sinds 1945 uitgegeven wordt door uitgeverij 'Frankfurter Rundschau', waarvan Frankfurter Allgemeine Zeitung mede-eigenaar is (Verburg, 2015). Verder heeft FR meerdere regionale uitgaven mede dankzij een fusie met enkele regionale kranten. Het dagblad staat al sinds de beginjaren bekend als links-liberaal en heeft volgens Volkmann (2006) een verbondenheid met deze politieke oriëntatie zoals geen andere kwaliteitskrant dat heeft.

4.1.2. Nederlandse dagbladen

Nederland kent acht landelijke kranten die op dagelijkse basis verschijnen. Twee daarvan zijn Algemeen Dagblad (AD) en De Volkskrant.

De Volkskrant begon in 1920 als een katholieke krant, uitgegeven door het Rooms-Katholieke Werkliedenverbond (Van Vree 1996 in Domevscek, 2006). Van Vree (in Domevscek, 2006) geeft aan dat De Volkskrant vanaf de zestiger jaren verschoof naar een progressiever karakter en toen werd ook de ondertitel "Katholiek dagblad van Nederland" geschrapt. Verder geeft Van Vree aan dat de krant zich richt op hoger opgeleide lezers met een voorkeur voor progressieve partijen. De Volkskrant wordt in dit onderzoek beschouwd als politiek links georiënteerde krant.

Algemeen Dagblad wordt sinds 1946 uitgegeven door verschillende uitgevers. Vandaag de dag wordt het Algemeen Dagblad uitgegeven door Persgroep Nederland (Persgroep, 2017). Zoals op de website van de Persgroep te lezen is, bestaat het AD uit één landelijke titel en 7 regionale titels. De krant is de op één na grootste krant van Nederland met alleen De Telegraaf boven zich (SVDJ, 2016). Volgens AD bestaat hun doelgroep uit alle Nederlanders en is het een betrouwbaar en onafhankelijk blad (Persgroep, 2017).

4.2 Corpus

In deze paragraaf wordt besproken op welke manier de artikelen uit de Duitse en Nederlandse dagbladen zijn verzameld en hoe het corpus is gevormd door middel van verschillende filters.

4.2.1 Eerste en tweede filter

Voor de analyse zijn artikelen van Die Welt, FR, AD en De Volkskrant geselecteerd. De artikelen zijn verschenen in de maanden augustus en september 2015. Ten eerste is in

september 2015 een recordaantal asielaanvragen gedaan in Duitsland en Nederland (UNHCR, 2017). Ten tweede is in deze periode een keerpunt in het vluchtelingendebat ontstaan, namelijk het publiceren van de foto van het vluchtelingenjongetje Aylan Kurdi op 2 september 2015. Om een eventueel verschil te kunnen aantonen in de representatie van vluchtelingen voor en na het keerpunt, is ervoor gekozen om één maand voor de gebeurtenis en één maand erna te kiezen. September wordt hierbij gezien als de maand na de gebeurtenis, omdat die plaatsvond aan het begin van de maand.

De artikelen van de dagbladen zijn gedigitaliseerd en te vinden op het platform LexisNexis. Voor dit corpus zijn alle artikelen geselecteerd die geproduceerd zijn door de redactie, hierbij is geen onderscheid gemaakt in het genre van de artikelen. Op LexisNexis kan gezocht worden naar de artikelen binnen de periode augustus tot en met september 2015. Om de artikelen over vluchtelingen te vinden, is gezocht met de zoekterm "vluchtelingen"/ "Flüchtlinge" en "asielzoeker(s)"/"Asylbewerber"/ "Asylant(en)". Het corpus dat verworven werd met de zoektermen was echter te groot om volledig te analyseren (zie Tabel 1).

Tabel 1A: aantal artikelen filter 1

Die Welt	Frankfurter Rundschau	Algemeen Dagblad	De Volkskrant
167	202	144	150

Omdat Frankfurter Rundschau en Algemeen Dagblad ook regionale edities uitgeven zijn ook artikelen uit die regionale uitgaven meegenomen in het eerste filter. Omdat de andere twee dagbladen geen regionale versies uitgeven geldt er voor Frankfurter Rundschau en Algemeen Dagblad een extra filter dan voor de andere twee dagbladen, namelijk:

- Artikelen uit regionale versies van Frankfurter Rundschau en Algemeen Dagblad worden niet geselecteerd voor het corpus

Na het extra filter zag het aantal artikelen per krant er als volgt uit:

Tabel 1B: aantal artikelen na extra filter

Die Welt	Frankfurter Rundschau	Algemeen Dagblad	De Volkskrant
167	138	127	150

Om de omvang van het corpus bewerkbaar te maken is gebruik gemaakt van 'random sampling'. Bij random sampling worden er evenveel berichten uit elke maand en elke krant genomen. In dit geval per krant 15 artikelen uit augustus en 15 artikelen uit september. Er zijn dus 30 artikelen per krant verzameld, wat een corpus geeft van totaal 120 artikelen (zie Tabel 2). Er is voor deze methode gekozen, omdat het aannemelijk is

dat de krantenlezer ook op een 'random' manier artikelen leest. Zeker in een tijd dat men vaak de digitale versie van de krant leest, is de kans groot dat er artikelen aan de lezer voorbij gaan door de vele artikelen die dagelijks digitaal gepubliceerd worden. Door random sampling toe te passen is de selectie van de artikelen vergelijkbaar met de manier waarop de krantenlezer de krant leest.

Tabel 2: aantal artikelen filter 2 random sampling

Maand	Die Welt	Frankfurter Rundschau	Algemeen Dagblad	De Volkskrant	Totaal
Augustus	15	15	15	15	60
September	15	15	15	15	60
Totaal	30	30	30	30	120

Het is van belang om te noemen dat het kernwoord "Asylant" slechts twee keer voorkwam in het gehele Duitse corpus en dat er na de random sampling geen artikelen meer waren met het Duitse kernwoord "Asylant". Om deze reden wordt er alleen gesproken over het kernwoord "Asylbewerber".

De gemiddelde lengte in woorden van de geselecteerde artikelen uit de vier dagbladen is weergegeven in tabel 3. Ook staat in deze tabel vermeld hoe vaak de kernwoorden in de artikelen worden genoemd.

Tabel 3: gemiddelde lengte in woorden en aantal keer kernwoorden

	Die Welt	Frankfurter Rundschau	Algemeen Dagblad	De Volkskrant
Gem. aantal woorden	812	673	692	748
Aantal keer kernwoorden	324	302	279	436

4.2.2 Derde en vierde filter

Nadat in filter twee met behulp van random sampling het sub-corpus is gevormd kan de derde filter worden toegepast. De derde filter houdt in dat alle zinnen waarin één of meerdere kernwoorden voorkomen per periode op een rijtje worden gezet. Voor het totaal aantal zinnen van de artikelen zie Bijlage A. Het aantal zinnen voor de derde filter is te vinden in tabel 4.

Tabel 4: aantal zinnen filter 3

	Die Welt	Frankfurter Rundschau	Algemeen Dagblad	De Volkskrant
augustus	163	187	152	255
september	228	156	162	184

Na de derde filter kan de vierde en laatste filter worden toegepast. Hierbij worden alle relevante zinnen verzameld. De relevante zinnen zijn zinnen waarin een discoursfragment met betrekking tot vluchtelingen voorkomt. Het aantal zinnen dat met

filter vier is verzameld is af te lezen in Tabel 5. In totaal zijn er voor de periode augustus dus 126 zinnen uit de Nederlandse dagbladen en 93 zinnen uit de Duitse. Voor de periode september zijn dat er 102 uit de Nederlandse en 91 uit de Duitse dagbladen.

Tabel 5: aantal zinnen filter 4

	Die Welt	Frankfurter Rundschau	Algemeen Dagblad	De Volkskrant
augustus	50	43	44	82
september	54	37	52	50

4.3 Discoursanalyse

In de volgende paragraaf wordt het analysemodel voor de lexicalisatie- en predicatie-analyse toegelicht en wordt de categorisering op macroniveau besproken.

4.3.1 Lexicalisatie: functionalisatie-analyse

Bij de lexicalisatie-analyse wordt bestudeerd met welke woorden vluchtelingen worden benoemd. De lexicalisatie-analyse bestaat uit drie stappen, namelijk functionalisatie, nominatie en identificatie (Simpson & Mayr, 2010).

Functionalisatie houdt in dat personen worden benoemd in termen van wat zij doen, zoals "asielzoeker" of "vluchtelingen". Deze zelfstandig naamwoorden zijn afgeleid van de werkwoorden "asiel zoeken" en "vluchten".

Bij de functionalisatie-analyse is gelet op het gebruik van officiële termen, zoals uitgelegd door het UNHCR. Dit zijn de termen vluchteling(en) en asielzoeker(s). Hoewel deze termen in een officiële context een onderscheid benadrukken, is het waarschijnlijk dat deze termen buiten een officiële context minder streng worden onderscheiden. Uit de analyse van lexicalisatie is duidelijk geworden of de termen door elkaar heen worden gebruikt.

4.3.2 Discursieve lexicalisatie-analyse

Bij de discursieve-analyse wordt bestudeerd of vluchtelingen zelf aan het woord komen in de krantenartikelen van de Duitse en Nederlandse dagbladen of dat er slechts personen aan het woord komen die over de vluchtelingen spreken. Hierbij is in kaart gebracht hoe frequent er een vluchteling wordt geciteerd en hoe frequent er een ander persoon wordt geciteerd. Wanneer een persoon in één artikel meerdere malen geciteerd is, wordt deze slechts één keer meegenomen in de telling. Omdat voor de discursieve-analyse de citaten zijn geselecteerd is het interessant hier de overige twee categorieën van de Social Actor Analysis (Simpson & Mayr, 2010), nominatie en identificatie, op toe te passen.

Bij nominatie wordt bestudeerd of de geciteerde personen bij hun naam worden genoemd. Dit kan formeel gebeuren, waarbij de achternaam van de persoon met of zonder titel wordt genoemd, bijvoorbeeld mevrouw Jansen. Nominatie kan ook semi-formeel zijn, waarbij voor- en achternaam worden genoemd, bijvoorbeeld Lisa Jansen.

Tot slot kan nominatie informeel zijn, waarbij alleen de voornaam wordt genoemd, bijvoorbeeld Lisa.

Identificatie houdt in dat personen worden benoemd door wat ze permanent zijn. Ook identificatie is in drie categorieën op te delen, namelijk classificatie, relationele identificatie en fysieke identificatie (Simpson & Mayr, 2010). Classificatie houdt in dat personen worden benoemd in termen van hun maatschappelijke klasse, zoals leeftijd, geslacht, herkomst, ras of religie. Een voorbeeld hiervan is 'de Syriër' of '30-jarige'. Relationele identificatie benoemt personen door hun relaties weer te geven, zoals 'vader'. Fysieke identificatie houdt in dat personen worden benoemd in termen van hun uiterlijke, fysieke kenmerken, bijvoorbeeld 'boomlange'.

4.3.3 Predicatie-analyse

Door te kijken naar de discoursfragmenten waar de kernwoorden in voorkomen, is duidelijk geworden hoe vluchtelingen worden gerepresenteerd in de discoursfragmenten. De analyse van discoursfragmenten is gebaseerd op Hooiveld (2016) en Huisman (2016), maar voor deze scriptie zijn enkele categorieën toegevoegd of weggelaten. De discoursfragmenten moesten voldoen aan de volgende omschrijvingen:

- Eén of meer bijvoeglijk naamwoorden worden toegeschreven aan het kernwoord, doordat het bijvoeglijk naamwoord direct voor of na het kernwoord staat.

Bijvoorbeeld: „Durch eine Beschleunigung der Asylverfahren werden auch der Druck und die Bereitschaft steigen, abgelehnte Asylbewerber abzuschieben“ (Frankfurter Rundschau, 26-09-2015).

- Het naamwoordelijk deel van het gezegde wordt toegeschreven aan het kernwoord. Dit gebeurt door koppelwerkwoorden (zijn, worden, blijven, etc.).

Bijvoorbeeld: “Het beeld dat alle vluchtelingen arme sloebers zonder hebben en houden zijn, klopt in ieder geval niet.” (Algemeen Dagblad, 12-09-2015).

- De bijstelling wordt toegeschreven aan het kernwoord. Een voorbeeld hiervan is :

“Asylbewerber, die kaum eine Chance auf Anerkennung haben, dürften nicht mehr auf Städte und Gemeinden verteilt werden” (Die Welt, 10-09-2015).

- Discoursfragment wordt toegeschreven aan het kernwoord door middel van een genitief constructie met “van” of een samenstelling. Hierbij worden combinaties met materiële zaken niet meegenomen. Bijvoorbeeld: “De gedeukte wand van een vrachtwagen is een nieuw symbool van het vluchtelingendrama dat Europa in zijn greep houdt” (Algemeen Dagblad, 29-08-2015).

- Een uitdrukking treedt als het ware op als naamwoordelijk deel van het gezegde.

Een voorbeeld hiervan is: “Alle asielzoekers komen in een kwaad daglicht te staan, [...]” (De Volkskrant, 29-08-2015).

- Discoursfragment wordt toegeschreven aan het kernwoord door een constructie met werkwoorden die aangeven hoe vluchtelingen worden gerepresenteerd en die in combinatie worden gebruikt met "als". Bijvoorbeeld: „Ich bin beunruhigt, wenn **Flüchtlinge** als Eindringlinge, Jobsuchende und Terroristen dargestellt werden" (Die Welt, 18-08-2015).

4.3.4 Categoriseren discoursonderdelen

Bij het ontdekken van de discoursonderdelen worden de gevonden discoursfragmenten uit de Duitse en Nederlandse krant en in de periode voor en na het keerpunt gecategoriseerd. Er ontstaan dus vier kolommen, namelijk de Duitse en Nederlandse discoursonderdelen kolommen met discoursfragmenten van voor het keerpunt en een Duitse en Nederlandse kolom met discoursfragmenten van na het keerpunt. Dit categoriseren berust op een subjectief oordeel van de onderzoeker. Om deze reden is er om het oordeel van vier andere beoordelaars gevraagd, namelijk twee Nederlandse beoordelaars en twee Duitse beoordelaars. Er is gekozen voor Duitse en Nederlandse beoordelaars, om zo visies te verkrijgen vanuit beide culturele en talige achtergronden. De belangrijke demografische gegevens van de onderzoeker en beoordelaars zijn opgenomen in Tabel 6.

Door ook het oordeel van anderen te vragen, wordt er afstand genomen van het eigen, eenzijdige perspectief van de onderzoeker op de data. Dit afstand nemen wordt door Spencer-Oatey en Franklin (2009) *decentering* genoemd. Afstand nemen van het eigen perspectief is nodig, omdat de onderzoeker de interpretatie van de data uitvoert vanuit zijn (cultureel) bepaalde vooronderstellingen. Door de beoordelingen van anderen te vragen kunnen aannames van de onderzoeker in twijfel worden getrokken, en kunnen er aspecten aan de data opvallen die de onderzoeker als vanzelfsprekend interpreteerde (Spencer-Oatey & Franklin, 2009, p. 288).

Tabel 6: gegevens beoordelaars

	Onderzoeker	DE beoordelaar 1	DE beoordelaar 2	NL beoordelaar 1	NL beoordelaar 2
geslacht	Vrouw	Man	Vrouw	Vrouw	Man
leeftijd	22	21	55	22	56
moedertaal	Nederlands	Duits	Duits	Nederlands	Nederlands
woonplaats	Utrecht	Utrecht	Spijkenisse	Utrecht	Spijkenisse

De wijze van categoriseren is gebaseerd op Hooiveld (2016). Net als in het onderzoek van Hooiveld is de beoordelaars gevraagd de discoursfragmenten te categoriseren en een naam te geven. De Duitse en Nederlandse beoordelaars is gevraagd de

discoursfragmenten van de eigen taal te groeperen en een naam te geven. Hierbij hebben zij de discoursfragmenten voor augustus en september apart gecategoriseerd. De beoordelaars is gevraagd voor de namen van de categorieën waar mogelijk een bijvoeglijk naamwoord of zelfstandig naamwoord te gebruiken. Verder is de beoordelaars een richtlijn van 5 tot 10 categorieën geadviseerd. Hoewel dit wellicht sturing is van het categoriseren, is er toch gekozen voor een richtlijn, omdat deze van belang is om de resultaten van beide periodes met elkaar te kunnen vergelijken. Als laatste punt is de beoordelaars verteld dat wanneer zij een discoursfragment niet in een categorie konden plaatsen, zij deze niet hoefden te categoriseren. Dit is gedaan om te voorkomen dat de beoordelaars zich verplicht voelden om alle discoursfragmenten in te delen en deze daardoor in een willekeurige categorie zouden onderbrengen. Voor de resultaten van de categorisatie en de uiteindelijke discousonderdelen zie paragraaf 5.3.

4.4 Contrastieve analyse

Nadat de representatie van vluchtelingen in Duitse en Nederlandse dagbladen is bestudeerd, kon een vergelijking worden gemaakt van de representatie van vluchtelingen in de Duitse en Nederlandse dagbladen. Wanneer er twee culturele producten, in dit geval kranten, met elkaar vergeleken worden, valt dit onder de contrastieve analyse. Bij de contrastieve analyse worden culturen vergeleken op taalkundig en cultureel gebied (Clyne, in Ten Thije & Deen, 2009). Het doel van de contrastieve analyse is cultureel bepaalde verschillen bloot te leggen (Ten Thije & Deen, 2009). In dit onderzoek wordt de contrastieve analyse uitgevoerd door artikelen uit Duitse en Nederlandse dagbladen te vergelijken op de representatie van vluchtelingen.

5. Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten van de lexicalisatie, discursieve lexicalisatie- en predicatie-analyse besproken.

5.1 Resultaten lexicalisatie-analyse

In de resultaten van de lexicalisatie-analyse wordt beschreven in hoeverre de officiële termen 'vluchteling(en)' en 'asielzoeker(s)' van het UNHCR worden gebruikt om vluchtelingen aan te duiden. Verder wordt duidelijk of deze termen door elkaar worden gebruikt in krantenartikelen. Tot slot worden de resultaten van de discursieve lexicalisatie-analyse gepresenteerd.

5.1.1 Lexicalisatie-analyse Duitse dagbladen

In augustus werd er in de Duitse artikelen 306 keer gerefereerd naar vluchtelingen met de termen 'Flüchtling(e)' en 'Asylbewerber'. 78% van die verwijzingen gebeurde met de term 'Flüchtling(e)' en 22% met de term 'Asylbewerber'.

In september werd er 338 keer de term Flüchtling(e) of Asylbewerber gebruikt. Hiervan werd er in 83% van de benoemingen de term Flüchtling(e) gebruikt en in 17% de term Asylbewerber.

Tijdens de analyse kwam naar voren dat de termen 'Flüchtling(e)' en 'Asylbewerber' door elkaar heen worden gebruikt, zoals blijkt uit het voorbeeld: "Die Organisation Compass Fostering, die sich um Unterkünfte für jugendliche Flüchtlinge kümmert, spricht sogar von einer fünffach höheren Zahl minderjähriger Asylbewerber." (Frankfurter Rundschau, 7-08-2015).

Ook kwam tijdens de lexicalisatie-analyse naar voren dat de definitie van vluchtelingen niet consistent wordt gehandhaafd. Zo wordt in het Duitse corpus verwezen naar 'Wirtschaftsflüchtlinge': "Im Gegensatz zu Wirtschaftsflüchtlingen haben diejenigen, die vor Unterdrückung, Terror und Massakern fliehen, ein unumstößliches Recht auf Asyl, was die internationale Gemeinschaft zwingend verpflichtet, sie aufzunehmen" (Die Welt, 3-09-2015).

De verwijzing naar vluchtelingen als zozeged op de vlucht om economische redenen is niet juist. Volgens de definitie van vluchtelingen is iemand vluchteling wanneer met gevaar loopt in het thuisland. Een economische vluchtelingen heeft in het thuisland wellicht niet de beste omstandigheden, maar hij loopt daar geen gevaar en zou daarom niet benoemd mogen worden als 'vluchteling'.

5.1.2 Lexicalisatie-analyse Nederlandse dagbladen

Voor de Nederlandse krantenartikelen geldt dat er in augustus 389 keer gerefereerd werd naar vluchtelingen met de termen 'vluchteling(en)' en 'asielzoeker(s)'. Van die benoemingen was 81% met de term vluchteling en 19% met asielzoekers.

In september werd er 326 keer de term vluchtelingen of asielzoekers gebruikt. 73% daarvan was een benoeming met de term vluchtelingen en 27% was met de term asielzoekers.

Na het analyseren van de artikelen bleek dat de termen met regelmaat door elkaar gebruikt worden, zoals blijkt uit het volgende voorbeeld: "Voor de tegenstanders is meer geld besteden aan opvang elders een manier vluchtelingen toch te helpen, terwijl ook degenen die asielzoekers in de armen sluiten ervoor voelen: niet iedereen kan de gevaarlijke reis naar Europa maken." (De Volkskrant, 15-08-2015).

Verder viel ook in het Nederlandse corpus op dat de definitie van vluchtelingen niet consistent wordt gehandhaafd. Het volgende voorbeeld uit de Volkskrant geeft aan dat ook in Nederlandse dagbladen verwezen wordt naar economische vluchtelingen: "Oorlogsvluchtelingen kunnen duidelijk op een warmere ontvangst rekenen dan economische vluchtelingen, die op zoek zijn naar een beter bestaan." (De Volkskrant, 15-08-2015).

5.1.3 Discursieve lexicalisatie-analyse Duits

In de Duitse artikelen is 111 keer een persoon geciteerd, waarvan 56 in augustus en 55 in september. In totaal zijn er 87 personen geciteerd: 42 in augustus en 45 in september. Van de 87 geciteerde personen waren er 10 vluchteling, waarvan 5 in augustus en 5 in september.

Opvallend in de artikelen was dat vluchtelingen regelmatig wel bij de naam worden genoemd, maar niet aan het woord komen. Hun verhaal wordt door de auteur van het artikel beschreven: „Leila kommt aus Syrien. Vor wenigen Wochen ist sie mit ihrem Baby Nabila und ihrem Mann aus Aleppo nach Berlin geflohen. Was sie zu Hause erlebt haben, lässt sich kaum beschreiben. Krieg, Gewalt - überall.“ (Die Welt, 24-08-2015).

Tabel 7: discursieve lexicalisatie-analyse per maand

Lexicalisatie	augustus overig	augustus vluchteling	september overig	september vluchteling	totaal
Formele nominatie	30 (54%)	1 (2%)	28 (51%)	1 (2%)	60 (54%)
Semi-formele nominatie	19 (34%)	2 (4%)	22 (40%)	3 (5%)	46 (41%)
Informeel nominatie	-	1 (2%)	-	-	1 (0.9%)
Identificatie classificatie	-	2 (4%)	2 (4%)	4 (7%)	8 (7%)
• Geslacht	-	1 (2%)	-	-	1
• Herkomst	-	1 (2%)	2 (4%)	1 (2%)	4
• Leeftijd	-	1 (2%)	-	4 (7%)	5
Fysieke identificatie	-	-	-	-	-
Relationele identificatie	-	-	-	1 (2%)	1 (0.9%)

In Tabel 7 is per maand weergegeven welke vormen van nominatie en identificatie er gebruikt zijn en hoe frequent deze voorkomen. Ook zijn uit de tabel de percentages af te lezen. Het percentage is berekend door de frequentie af te zetten tegen het aantal citaten per maand. Het percentage van het totaal is berekend door de frequentie af te zetten tegen het totaal aantal citaten in de dagbladen. Uit de tabel is af te lezen dat formele nominatie het meest voorkomt, namelijk 54% van de citaten bevat formele nominatie. Verder is te zien dat vluchtelingen zowel in augustus als september één keer formeel genomineerd zijn, wat in beide maanden gelijk staat aan 2% van de citaten. Voor identificatie geldt dat classificatie de meest voorkomende identificatie is. Bij de identificatie van vluchtelingen komt identificatie op basis van herkomst en leeftijd het meest voor. Ook valt uit de tabel af te lezen dat fysieke identificatie niet voorkomt in Duitse dagbladen.

5.1.4 Discursieve lexicalisatie-analyse Nederlands

In totaal is er in de Nederlandse krantenartikelen 142 keer geciteerd, waarvan 76 citaten in augustus en 67 in september. In totaal zijn er 99 personen geciteerd: 53 in augustus en 65 in september. Van deze 99 personen waren er 14 vluchtelingen, waarvan er in augustus 8 werden geciteerd en in september 6.

In Tabel 8 is af te lezen hoe vaak welke vormen van nominatie en identificatie per maand zijn gebruikt. Ook zijn uit de tabel de percentages af te lezen. Het percentage is berekend door de frequentie af te zetten tegen het aantal citaten per maand. Het percentage van het totaal is berekend door de frequentie af te zetten tegen het totaal aantal citaten in de dagbladen. Zo is af te lezen dat vluchtelingen relatief gezien minder vaak bij de naam worden genoemd dan andere personen. Verder is in de tabel te vinden dat formele en semi-formele nominatie het meest plaatsvinden, namelijk 46% van de citaten. Ook is in de tabel af te lezen hoe vaak welke vorm van identificatie is ingezet in de Nederlandse krantenartikelen. In de tabel is te zien dat classificatie het meest voorkomt met 21% van de citaten. Te zien is dat classificatie op basis van leeftijd het meest wordt gebruikt in zowel augustus als september. Bij de identificatie van vluchtelingen komt identificatie op basis van herkomst en leeftijd het meest voor.

Tot slot komt het voor dat vluchtelingen bij de naam worden genoemd, maar vervolgens komen zij zelf niet aan het woord. Een expert zegt iets over hen. Een voorbeeld uit het Algemeen Dagblad waarin Agon de gevluchte persoon is en Marlou Schrover als expert aan het woord komt: "En dat geldt niet alleen voor Agon. „Ongeveer drie kwart van alle Joegoslaven die in die periode naar Nederland zijn gevlucht, is hier gebleven," zegt Marlou Schrover, hoogleraar migratiegeschiedenis aan de Universiteit van Leiden." (Algemeen Dagblad, 23-09-2015).

Tabel 8: discursieve lexicalisatie-analyse per maand

Lexicalisatie	augustus overig	augustus vluchtelingen	september overig	september vluchtelingen	totaal
Formele nominatie	34 (45%)	1 (1%)	31 (46%)	-	66 (46%)
Semi-formele nominatie	29 (38%)	2 (3%)	32 (48%)	3 (4%)	66 (46%)
Informele nominatie	2 (3%)	9 (12%)	4 (6%)	-	15 (11%)
Identificatie classificatie	10 (13%)	7 (9%)	10 (15%)	3 (4%)	30 (21%)
• Geslacht	-	-	1 (2%)	-	1
• Herkomst	3 (4%)	6 (8%)	4 (6%)	2 (3%)	15
• Leeftijd	8 (11%)	4 (5%)	6 (9%)	2 (3%)	20
Fysieke identificatie	-	3 (4%)	-	-	3 (2%)
Relationele identificatie	-	-	-	2 (3%)	2 (1%)

5.2 Resultaten predicatie-analyse

In de resultaten van de predicatie-analyse wordt besproken welke Duitse en Nederlandse discoursfragmenten zijn gevonden voor en na de publicatie van de foto van Aylan Kurdi op basis van de grammaticale categorieën. Ook worden de discoursfragmenten beschreven en uitgewerkt.

5.2.1 Discoursfragmenten Duitse dagbladen

Bij de predicatie-analyse zijn eerst de zinnen geselecteerd waarin een discoursfragment voorkomt. De zinnen en discoursfragmenten zijn weergegeven in de tabel in Bijlage B. De discoursfragmenten zijn geordend per periode, per taal en per krant.

Na alle zinnen geanalyseerd te hebben aan de hand van de 6 grammaticale categorieën zijn de 94 discoursfragmenten uit Die Welt en Frankfurter Rundschau voor augustus weergegeven in Tabel 9A. Ook is achter de discoursfragmenten weergegeven hoe vaak deze voorkomt.

Tabel 9A: augustus Duitse dagbladen

abgelehnt (5x); Ablehnung; Abschiebung; alleinstehend; als Eindringlinge, Jobsuchende und Terroristen; als Schweine und Viehzeug; Ansturm der (3x); Armut; Aufnahme von (5x); Aufnahme zusätzlicher; Aufteilung der; besorgten; Bürgerkriegs; chancenlosen; Chaos; Debatte; die nur geringe Asylchancen haben; ein Anrecht auf ein Mindestmaß an Teilhabe am gesellschaftlichen, kulturellen und politischen Leben; erwachsene; Frage (3x); freigelassene; gestorbenen; gutem und schlechtem; Hilfe (2x); illegale; in der Verantwortung des Bundes; inhaftierten (2x); Integration der; jugendliche; Konzept; Krieg; Krise (4x); minderjährige (2x); muslimische; nicht menschenwürdig untergebracht; nichtchristlicher; Not der; oft akademisch ausgebildet, womöglich christlich; Pakt; private Betreuung von; Problematik; Quote (5x); Rechte von; schon zu viel; Schutz der (4x); schutzbedürftige; Strom (2x); Thema; toten; unbegleitete; Unterbringung von (10x); Verbänden; Verteilung der (3x); verzweifelte; willkommen; Zug der; Zuzug von.

Voor september zijn er 91 discoursfragmenten gevonden in de twee Duitse dagbladen. Deze zijn weergegeven in Tabel 9B.

Tabel 9B: september Duitse dagbladen

abgelehnt (4x); Abschiebung; als Chance; Andrang der; anerkannt (6x); Armut (2x); aufgenommene; Aufnahme von (7x); ausgebildete; Begeisterung; Berufsqualifikation von; Betreuung der; Bürgerkriegs; Chaos (2x); dezentralen Unterbringung der; die kaum eine Chance auf Anerkennung habe; die mit Selbstmord drohen; Flut; Frage (3x); freundliche Aufnahme von; für die es häufig nicht einmal eine vernünftige Schlafstelle gebe; Fußmarsch der; geeignet für den Arbeitsmarkt; gerechteren Verteilung von; gestrandet; Hilfe (2x); in Gefahr; Integration von (4x); junge; Kompromiss; konkreten; konsequentere Abschiebung von; kräftigen Senkungen; Krieg (3x); Krise (6x); Lösung der; minderjährige; muslimischen; Problem; Problematik; qualifiziertesten; Quote (4x); Religionszugehörigkeit der; Rücküberstellungen von; schockierende Bilder von; Strom; Taumel der; Trennung der; umgehende Aufnahme; Umsiedlung von; unbegleitete; unregistrierte; Unterbringung (6x); verbindliche Quote; Vergewaltigungen von; Versorgung von; Verteilung (4x); weiblich; Widerwille der; Wirtschafts (2x); Zuzug von.

5.2.2 Discoursfragmenten Nederlandse dagbladen

Ook voor de Nederlandse dagbladen Algemeen Dagblad en De Volkskrant zijn de zinnen en discoursfragmenten weergegeven in Bijlage B. De 126 discoursfragmenten voor augustus zijn weergegeven in Tabel 10A.

Tabel 10A: augustus Nederlandse dagbladen

aanhoudende stroom; als economische migranten; afgewezen (2x); behandeling van; betere bescherming van; clustering van; crisis (10x); die dagelijks het station overspoelt; dode; drama (5x); echte (3x); economische (15x); een gezicht te geven; enorme toename van het aantal; gangbare definitie van; getraumatiseerde; gigantische stroom; goede; groeiende stroom (5x); grote stroom; grote verlangen van; hel; herverdeling van; hulpeloze; in detentie plaatsen van; in een kwaad daglicht te staan; integratie van; invalide; jonge (6x); klussende; kwestie (2x); na registratie gedumpte; niet geselecteerde stroom; niet populair; niet te stuiten stroom; oorlog (7x); onder wie kinderen; onophoudelijke stroom; ophoping van; opname van; opvang van (4x); overal (2x); overnemen van; probleem; problematiek van; recordaantallen; situatie; stop; stroom (12x); stromen (2x); sympathisanten van; telkens landinwaarts gedreven; tocht van; toegelaten; toestroom van; uitgenodigde; uitgeputte; verdeling van (3x); vorming van grote concentraties; wachtende; wassende stroom; welkom.

Voor september zijn er 102 discoursfragmenten gevonden in de Nederlandse artikelen. Deze zijn weergegeven in Tabel 10B.

Tabel 10B: september Nederlandse dagbladen

alleen op geld uit zijn; alleenreizende (2x); alleenstaande; als een bedreiging van onze welvaart; als hij eenmaal een verblijfsvergunning heeft; altijd welkom; arme sloebbers zonder hebben en houden; crisis (5x); christelijke; discussie; die gewoon hulp nodig hebben; dolende; druk; duizelingwekkende instroom; echte; economische (2x); economische migranten; eerlijke verdeling van; enigszins beduusd ogende; enorme toestroom van; evenredige verdeling van; geaccepteerde; gigantische stroom; grote instroom van (2x); grote meute; (her)verdeling van (7x); islamitische; illegale stromen; immense stromen; kansrijke; krijgen een gezicht; maken geen schijn van kans; mannelijke; massaliteit van de stroom; minderjarige; nareizende; niet criminelere; nieuwe stroom; nog niet geselecteerde stromen; officieel onder de pannen zijn; oorlog (3x); opdringerige; oplossing personeelstekort ict; opvang (14x); probleem (3x); psychologie van; relocatie van; rijke; scheiden van (3x); selfies makende; stroom (9x); tegenhouden van; teruggestuurde; toestroom van (3x); uitgeprocedeerde; verplichte opvang van; verplichte spreiding van (2x); verzoeken van; vraagstuk; wachtende; welkom; werkende; zeer kwetsbare.

5.3 Resultaten discoursonderdelen

Om uit te vinden welke discoursonderdelen voorkomen in de Duitse en Nederlandse kranten zijn de discoursfragmenten gecategoriseerd en zijn ze benoemd. Dit heeft de onderzoeker eerst zelf gedaan, maar zij heeft ook twee Duitse en twee Nederlandse beoordelaars om hun oordeel gevraagd. Het aantal discoursonderdelen van de onderzoeker en van de Duitse beoordelaars zijn weergegeven in Tabel 11A. Het aantal discoursonderdelen van de onderzoeker en van de Nederlandse beoordelaars zijn weergegeven in Tabel 11B.

Tabel 11A: aantal discoursonderdelen Duitse beoordelaars

	onderzoeker	DE beoordelaar 1	DE beoordelaar 2
augustus	9	7	5
september	7	7	5

Tabel 11B: aantal discoursonderdelen Nederlandse beoordelaars

	onderzoeker	NL beoordelaar 1	NL beoordelaar 2
augustus	6	7	6
september	7	8	6

De beoordelaars hebben de vraag gekregen of zij van de discoursfragment tussen de 5 en 10 categorieën konden vormen. Welke discoursonderdelen dat zijn is te vinden in Bijlage C. Wanneer een discoursfragment door twee van de drie beoordelaars ingedeeld is in een categorie werd deze meegenomen in het discoursonderdeel. Als het discoursfragment maar door één beoordelaar in een categorie is ingedeeld wordt deze niet meegenomen. Deze discoursfragmenten waren waarschijnlijk geen karakterisering van vluchtelingen of hadden geen eenduidige betekenis. Dit heeft als resultaat dat voor de Nederlandse artikelen in augustus 114 van de 126 discoursfragmenten zijn ingedeeld. In september zijn 92 van de 102 discoursfragmenten ingedeeld. Voor de Duitse dagbladen geldt dat in augustus dat 81 van de 94 discoursfragmenten zijn ingedeeld. In september zijn 88 van de 91 discoursfragmenten ingedeeld.

In de volgende paragrafen worden de Duitse en Nederlandse discoursonderdelen per maand beschreven.

5.3.1 Discoursonderdelen Duitse dagbladen augustus

In de Duitse krantenartikelen uit augustus zijn 5 discoursonderdelen gevonden. Deze hebben de namen **notleidende**, **politische Angelegenheit**, **integrierende**, **problematische** en **religiöse** gekregen. Deze definitieve discoursonderdelen zijn gevormd door de discoursonderdelen van de onderzoeker en de twee beoordelaars bij elkaar te zoeken op basis van overeenkomsten in de gecategoriseerde

discoursfragmenten. Discoursonderdelen die veel dezelfde discoursfragmenten bevatten zijn met elkaar vergeleken. De uiteindelijke naam van de discoursonderdelen is gekozen uit de namen die de onderzoeker en de beoordelaars hebben gegeven aan hun discoursonderdelen. De naam die de lading van de gecategoriseerde discoursfragmenten het meest dekte is de naam geworden van het definitieve discoursonderdeel. Om inzicht te geven in welke discoursfragmenten er zijn gegroepeerd in de discoursonderdelen, zijn deze weergegeven in tabellen.

De discoursfragmenten die betrekking hadden op de hulp die vluchtelingen nodig hebben zijn gegroepeerd in het discoursonderdeel **notleidende**:

Tabel 12A: discoursonderdeel notleidende met discoursfragmenten

notleidende	Armut; Krieg; Not der; Bürgerkrieg; Hilfe; verzweifelte; besorgten; toten; schutzbedürftige; Schutz der; unbegleitete.
--------------------	--

Discoursfragmenten die gingen over het politieke karakter van de vluchtelingenthematiek zijn gecategoriseerd in het discoursonderdeel **politische Angelegenheit**:

Tabel 12B: discoursonderdeel politische Angelegenheit met discoursfragmenten

politische Angelegenheit	abgelehnt; Ablehnung; Quote; Strom; Ansturm; Abschiebung; als Schweine und Viehzeug; die nur geringe Asylchancen habe; Pakt; Rechte von.
---------------------------------	--

In het discoursonderdeel **integrierende** zijn discoursfragmenten gegroepeerd die betrekking hebben op de opname, het onderbrengen en verzorgen van vluchtelingen:

Tabel 12C: discoursonderdeel integrierende met discoursfragmenten

integrierende	Integration der; Aufnahme von; Aufnahme zusätzlicher; nicht menschenwürdig untergebracht; Betreuung von; Unterbringung von; Verteilung von; Aufteilung; willkommen; Rechte von; oft akademisch ausgebildet; freigelassene; gutem.
----------------------	---

Discoursfragmenten die gingen over vooroordelen, misdadigheid en problemen met vluchtelingen zijn ingedeeld in het discoursonderdeel **problematische**:

Tabel 12D: discoursonderdeel problematische met discoursfragmenten

problematische	als Eindringlinge, Jobsuchende und Terroristen; Chaos; Krise; illegale; schon zu viel; Problematik; Frage; schlechtem.
-----------------------	--

Tot slot zijn de discoursfragmenten met betrekking tot geloof van vluchtelingen ingedeeld in het discoursonderdeel **religiöse**:

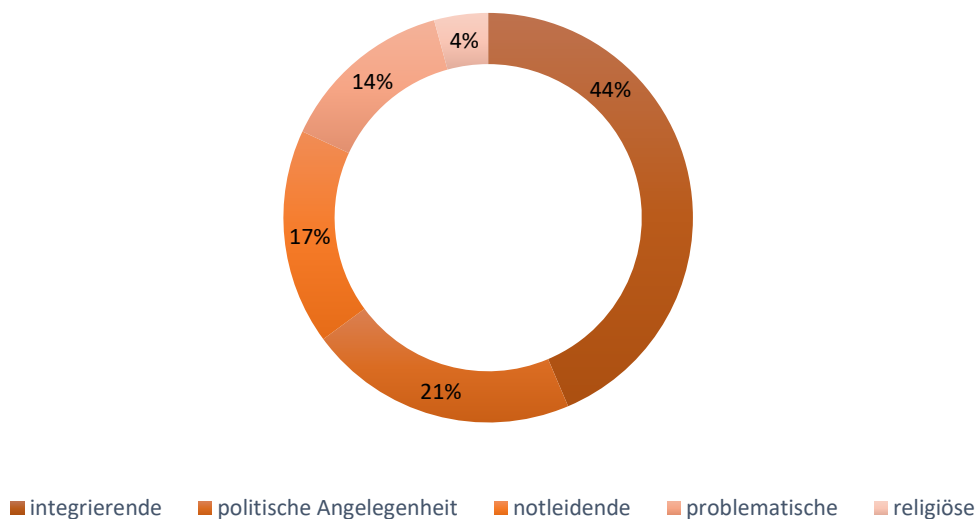
Tabel 12E: discoursonderdeel religiöse met discoursfragmenten

religiöse	muslimische; nichtchristlicher; womöglich christlich
------------------	--

In de diagram in Figuur 3 is een frequentieverdeling te zien van de discoursonderdelen in de Duitse krantenartikelen van augustus. De percentages zijn berekend op basis van het aantal discoursfragmenten dat voorkomt in de discoursonderdelen. In het diagram is te zien dat het discoursonderdeel **integrierende** het meest voorkomt en het discoursonderdeel **religiöse** het minst.

Figuur 3: Duitse discoursonderdelen augustus in percentages

Discoursunderdelen DE augustus

5.3.2 Discoursunderdelen Duitse dagbladen september

In september zijn er 5 Duitse discoursunderdelen gevormd, namelijk **verpflichtende**, **integrierende**, **anfällige**, **aussichtsreiche** en **religiöse**. De discoursunderdelen met gecategoriseerde discoursfragmenten zijn weergegeven in de volgende tabellen.

Discoursfragmenten die betrekking hebben op crisis, quotum en verplaatsen van vluchtelingen zijn gegroepeerd in het discoursunderdeel **verpflichtende**:

Tabel 13A: discoursunderdeel verpflichtende met discoursfragmenten

verpflichtende	kräftigen Senkungen; Quote; konsequentere Abschiebung von; verbindliche Quote; Trennung der; Wirtschafts(flüchtlinge); unregistrierte; Rücküberstellungen von; Krise.
-----------------------	---

In het discoursonderdeel **integrierende** zijn discoursfragmenten opgenomen die gingen over de integratie en opname van vluchtelingen:

Tabel 13B: discoursonderdeel integrierende met discoursfragmenten

integrierende	Andrang der; aufgenommene; freundliche Aufnahme von; dezentralen Unterbringung der; gerechteren Verteilung von; umgehende Aufnahme von; Umsiedlung von; Verteilung; Betreuung von; Unterbringung; Aufnahme von; Versorgung von; Kompromiss; Integration von.
----------------------	--

De discoursfragmenten met betrekking tot de kwetsbaarheid en noodlottigheid van vluchtelingen zijn ingedeeld in het discoursonderdeel **anfällige**:

Tabel 13C: discoursonderdeel anfällige met discoursfragmenten

anfällige	Armut; gestrandete; abgelehnt; Frage; Fußmarsch der; Problematik; unbegleitete; Problem; Hilfe; die mit Selbstmord drohen; in Gefahr; Krieg; Chaos; Vergewaltigungen von.
------------------	---

Het discoursonderdeel **aussichtsreiche** bestaat uit discoursfragmenten met betrekking tot hoop en positiviteit voor vluchtelingen:

Tabel 13D: discoursonderdeel aussichtsreiche met discoursfragmenten

aussichtsreiche	Ausgebildete; junge; Begeisterung; als Chance; Taumel der; anerkannt; Berufsqualifikation von; geeignet für den Arbeitsmarkt; Lösung der.
------------------------	---

Tot slot zijn in het discoursonderdeel **religiöse** discoursfragmenten opgenomen die gingen over gelovigheid van vluchtelingen:

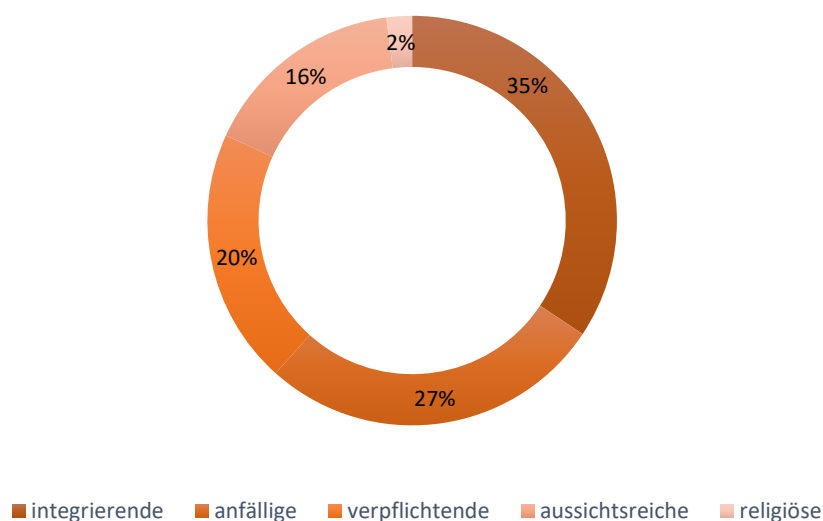
Tabel 13E: discoursonderdeel religiöse met discoursfragmenten

religiöse	muslimische; Religionszugehörigkeit der.
------------------	--

In het diagram in Figuur 4 is weergegeven hoe vaak de discoursonderdelen voorkomen in het Duitse corpus van september. Hierin is af te lezen dat het discoursonderdeel **integrierende** het meest voorkomt en het discoursonderdeel **religiöse** het minst.

Figuur 4: Duitse discousonderdelen september in percentages

Discousonderdelen DE september

5.3.3 Discousonderdelen Nederlandse dagbladen augustus

In de Nederlandse krantenartikelen uit augustus zijn 6 discousonderdelen gevonden. Het discousonderdeel hebben de namen **bewegende**, **kwantitatieve**, **verplichtende**, **onwelkome**, **beklemmende** en **kansrijke** gekregen. Om inzicht te geven in welke discoursfragmenten er volgens de onderzoeker en de beoordelaars behoren tot de discousonderdelen zijn deze weergegeven in tabellen. De discoursfragmenten die betrekking hadden op de stroom vluchtelingen zijn geplaatst in het discousonderdeel **bewegende**:

Tabel 14A: discousonderdeel bewegende met discoursfragmenten

bewegende	aanhoudende stroom; die dagelijks het station overspoelt; gigantische stroom; groeiende stroom; grote stroom; niet geselecteerde stroom; niet te stuiten stroom; onophoudelijke stroom; stroom; stromen; toestroom van; wassende stroom; telkens landinwaarts gedreven; overal.
------------------	---

Discoursfragmenten die betrekking hadden op aantallen vluchtelingen, toename van vluchtelingen en economische redenen zijn gecategoriseerd in **kwantitatieve**:

Tabel 14B: discousonderdeel kwantitatieve met discoursfragmenten

kwantitatieve	als economische migranten; economische; enorme toename van het aantal; recordaantallen; vorming van grote concentraties.
----------------------	--

Als de discoursfragmenten over de opvang, opname of verdeling van vluchtelingen ging zijn deze gegroepeerd in het discousonderdeel **verplichtende**:

Tabel 14C: discoursonderdeel verplichtende met discoursfragmenten

verplichtende

behandeling van; clustering van; opname van;
opvang van; ophoping van; overnemen van;
herverdeling van; verdeling van; integratie van.

Onder het discoursonderdeel **onwelkome** vallen discoursfragmenten die problemen met vluchtelingen beschrijven:

Tabel 14D: discoursonderdeel onwelkome met discoursfragmenten

onwelkome

probleem; problematiek van; crisis; hel; kwestie;
niet populair; stop; situatie.

Discoursfragmenten die betrekking hadden op het lijden van vluchtelingen zijn gecategoriseerd in het discoursonderdeel **beklemmende**:

Tabel 14E: discoursonderdeel beklemmende met discoursfragmenten

beklemmende

afgewezen; dode; drama; getraumatiseerde;
hulpeloze; na registratie gedumpt; oorlog;
uitgeputte; in een kwaad daglicht te staan; grote
verlangen van.

Onder het laatste discoursonderdeel **kansrijke** zijn discoursfragmenten met betrekking tot welkome en toegelaten vluchtelingen gegroepeerd:

Tabel 14F: discoursonderdeel kansrijke met discoursfragmenten

kansrijke

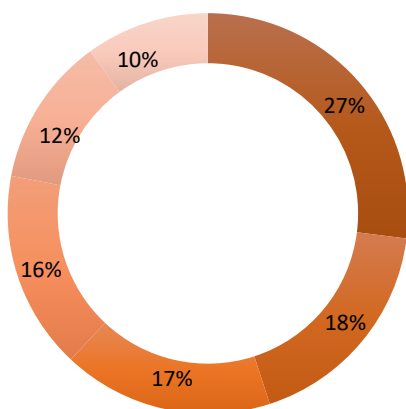
goede; jonge; toegelaten; uitgenodigde;
sympathisanten; welkom.

Om een idee te geven hoe frequent de discoursonderdelen voorkomen in de Nederlandse krantenartikelen zijn de discoursonderdelen weergegeven in het diagram in Figuur 5. In het diagram is te zien dat het discoursonderdeel **bewegende** het meest voorkomt en het discoursonderdeel **kansrijke** het minst.

Figuur 5: Nederlandse discousonderdelen augustus in percentages

Discousonderdelen NL augustus

■ bewegende ■ blekkende ■ kwantitatieve ■ onwelkome ■ verplichtende ■ kansrijke

5.3.4 Discousonderdelen Nederlandse dagbladen september

In de periode september zijn er 6 discousonderdelen gevonden in de Nederlandse artikelen, namelijk de discousonderdelen **dreigende**, **eenzame**, **omvangrijke**, **menselijke**, **hulpbehoevende** en **religieuze**. De discousonderdelen met bijbehorende discoursfragmenten zijn weergegeven in onderstaande tabellen.

Discoursfragmenten die betrekking hebben op de bedreiging die vluchtelingen vormen zijn ingedeeld in het discousonderdeel **dreigende**:

Tabel 15A: discousonderdeel dreigende met discoursfragmenten

dreigende	alleen op geld uit zijn; arme sloebars zonder hebben en houwen; als een bedreiging van onze welvaart; economische migranten; opdringerige; rijke; selfies makende; crisis; oorlog; probleem; discussie; vraagstuk.
------------------	--

Discoursfragmenten die gingen over eenzaamheid en verdeling van vluchtelingen zijn gecategoriseerd in het discousonderdeel **eenzame**:

Tabel 15B: discousonderdeel eenzame met discoursfragmenten

eenzame	dolende; teruggestuurde; wachtende; uitgeprocedeerde; tegenhouden van; scheiden van; verdeling van.
----------------	---

In het discousonderdeel **omvangrijke** zijn discoursfragmenten opgenomen die betrekking hadden op groepen vluchtelingen:

Tabel 15C: discoursonderdeel omvangrijke met discoursfragmenten

omvangrijke

duizelingwekkende instroom; enorme toestroom van; grote instroom van; gigantische stroom; druk; grote meute; immense stromen; stroom; nieuwe stroom; nog niet geselecteerde stromen; nareizende; toestroom van; massaliteit van de stroom; illegale stromen.

De discoursfragmenten die betrekking hadden op de opvang van vluchtelingen zijn opgenomen in **menselijke**:

Tabel 15D: discoursonderdeel menselijke met discoursfragmenten

menselijke

als hij eenmaal een verblijfsvergunning heeft; krijgen een gezicht; altijd welkom; geaccepteerde; kansrijke; welkom; echte; niet crimineel; opvang.

In het discoursonderdeel **hulpbehoevende** zijn discoursfragmenten gegroepeerd die betrekking hadden op het kwetsbare van vluchtelingen:

Tabel 15E: discoursonderdeel hulpbehoevende met discoursfragmenten

hulpbehoevende

alleenreizende; alleenstaande; zeer kwetsbare; die gewoon hulp nodig hebben; enigszins beduusd ogende; minderjarige.

Tot slot vallen in het discoursonderdeel **religieuze** discoursfragmenten die betrekking hebben op het geloof van vluchtelingen:

Tabel 15F: discoursonderdeel religieuze met discoursfragmenten

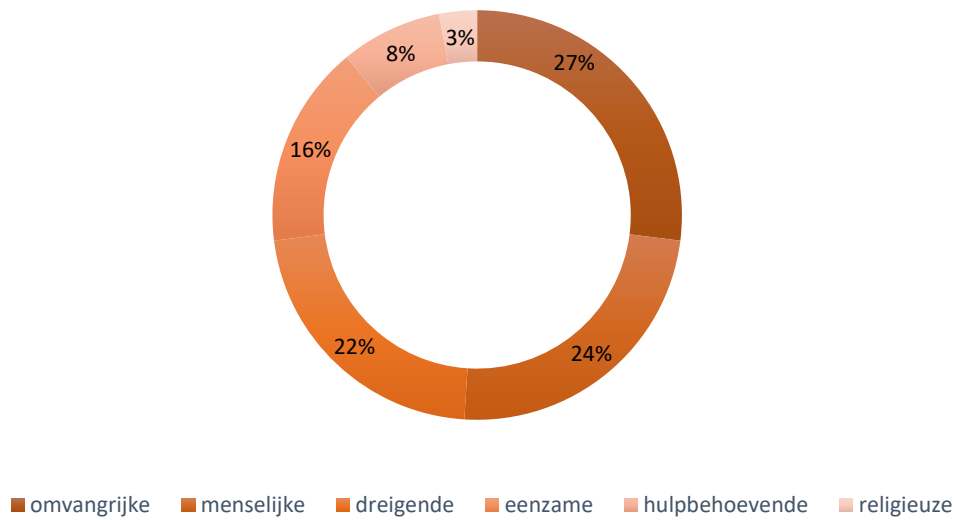
religieuze

islamitische; christelijke.

Om ook voor de periode september een beeld te geven van hoe frequent de discoursonderdelen voorkomen in het corpus zijn de discoursonderdelen weergegeven in het diagram in Figuur 6. In het diagram is af te lezen dat het discoursonderdeel **omvangrijke** het meest voorkomt en het discoursonderdeel **religieuze** het minst.

Figuur 6: Nederlandse discousonderdelen september in percentages

Discousonderdelen NL september

6. Discussie

In dit hoofdstuk worden de resultaten geïnterpreteerd in de sociale dimensie van Fairclough's discoursmodel (1992; 2013). Ook worden in dit hoofdstuk de deelvragen beantwoord en wordt de koppeling gemaakt tussen de resultaten en de theorie zoals besproken in het contextueel en theoretisch kader. Tot slot wordt aan de hand van de drie dimensie van Fairclough's CDA de relatie tussen macht, ideologie en sociale praktijk besproken (2003).

6.1 Lexicalisatie: functionalisatie

Op basis van de resultaten van de lexicale functionalisatie-analyse kunnen deelvraag 1 en 2 worden beantwoord. Deelvraag 1 luidt:

1. Op welke manier worden vluchtelingen lexicaal gerepresenteerd in Duitse krantenartikelen voor en na de publicatie van de foto van Aylan Kurdi?

Vluchtelingen worden vaker benoemd met de term 'Flüchtlinge' dan met de term 'Asylbewerber'. Verder blijkt dat deze termen door elkaar heen worden gebruikt en dat daarbij de scheiding tussen deze termen zoals aangegeven in de definities van het UNHCR (2016) niet wordt aangehouden. Ook wordt de term 'Flüchtlinge' niet altijd juist gebruikt, omdat er bijvoorbeeld wordt gesproken van 'Wirtschaftsflüchtlinge'. Hierdoor kan bij de lezer het idee ontstaan dat er vluchtelingen naar Duitsland komen om economische redenen en niet om veiligheidsredenen, terwijl men mensen die om economische redenen naar Duitsland komen officieel geen vluchtelingen kan noemen (UNHCR, 2016).

Deelvraag 2 is als volgt:

2. Op welke manier worden vluchtelingen lexicaal gerepresenteerd in Nederlandse krantenartikelen voor en na de publicatie van de foto van Aylan Kurdi?

In Nederlandse artikelen worden vluchtelingen frequenter benoemd als 'vluchtelingen' dan als 'asielzoekers'. Verder blijkt dat deze termen door elkaar heen worden gebruikt en dat daarbij de scheiding tussen deze termen zoals aangegeven in de definities van het UNHCR (2016) niet wordt aangehouden. Ook wordt de term 'vluchtelingen' niet altijd juist gebruikt, omdat er bijvoorbeeld wordt gesproken van 'economische vluchtelingen'. Hierdoor kan bij de lezer het idee ontstaan dat er vluchtelingen naar Nederland komen om economische redenen en niet om veiligheidsredenen, terwijl men mensen die om economische redenen naar Nederland komen officieel geen vluchtelingen kan noemen (UNHCR, 2016).

6.2 Discursieve lexicalisatie

Aan de hand van de resultaten van de lexicalisatie-analyse kunnen deelvraag 5 en 6 worden beantwoord:

5. Hoe worden vluchtelingen lexicaal gerepresenteerd in citaten in Duitse krantenartikelen voor en na de publicatie van de foto van Aylan Kurdi?

Uit de discursieve-analyse blijkt dat in de Duitse dagbladen vluchtelingen minder vaak worden geciteerd in vergelijking met andere personen. Van de geciteerde personen was 11% vluchteling. Opvallend was dat vluchtelingen met regelmaat wel bij de naam werden genoemd in de Duitse artikelen, maar dat vervolgens een ander persoon werd geciteerd om het verhaal van de vluchtelingen te vertellen.

Geciteerde vluchtelingen worden in de Duitse kranten genomineerd en geïdentificeerd (zie Tabel 7 paragraaf 5.1.3). De nominatie van vluchtelingen gebeurt voornamelijk op de semi-formele wijze, namelijk in 9% van de gevallen. Ook blijkt dat vluchtelingen vaker worden geïdentificeerd dan andere geciteerde personen. Vluchtelingen worden voornamelijk geïdentificeerd aan de hand van hun leeftijd. Wat opvalt is dat fysieke identificatie niet plaatsvindt in de Duitse artikelen.

Deelvraag 6 luidt:

6. Hoe worden vluchtelingen lexicaal gerepresenteerd in citaten in Nederlandse krantenartikelen voor en na de publicatie van de foto van Aylan Kurdi?

Zoals blijkt uit de discursieve-analyse worden vluchtelingen in Nederlandse artikelen minder frequent geciteerd in vergelijking met andere personen. Van de Nederlandse citaten was 14% van de geciteerde personen vluchteling. Ook in de Nederlandse artikelen valt op dat vluchtelingen bij de naam werden genoemd, maar dat vervolgens een ander persoon aan het woord kwam om het verhaal van de vluchtelingen te vertellen.

Geciteerde vluchtelingen in Nederlandse krantenartikelen worden genomineerd en geïdentificeerd (zie Tabel 8 paragraaf 5.1.4). Vluchtelingen worden voornamelijk informeel geciteerd, namelijk in 12% van de citaten. Vluchtelingen worden voornamelijk geïdentificeerd op basis van hun herkomst en leeftijd.

Het verschil in citeren van vluchtelingen in vergelijking met andere personen, in zowel Duitse als Nederlandse artikelen, kan wijzen op de sociale machtsverschillen die Van Dijk (1996) bespreekt. Hierbij is er sprake van een machtsverschil tussen journalisten en vluchtelingen, dat betrekking heeft op Van Dijks sociale ongelijkheid. Sociale ongelijkheid geeft in dit geval aan dat journalisten een grotere mate van toegang hebben tot het

publieke discours en communicatiemiddelen dan vluchtelingen. Ook kunnen journalisten bepalen wat zij wel en niet schrijven over vluchtelingen, maar dus ook wie zij wel en niet aan het woord laten in hun artikelen. Doordat de vluchtelingen minder vaak aan het woord komen dan bijvoorbeeld experts of hulpverleners, lijkt te worden bevestigd dat vluchtelingen minder toegang hebben tot het publieke discours en communicatiemiddelen. Ook duidt dit op de keuze en macht van de journalist om vluchtelingen minder vaak hun eigen verhaal te laten vertellen.

Halliday (2004) geeft al aan dat het niet alleen belangrijk is te kijken naar wie er wel aan het woord komt in krantenartikelen, maar ook wie er niet aan het woord komt. Zo komen vluchtelingen minder vaak aan het woord dan andere personen. Ook worden vluchtelingen met regelmaat wel bij de naam genoemd, maar worden ze vervolgens niet geciteerd. Door deze twee aspecten kan bij de lezer de indruk ontstaan dat vluchtelingen hun eigen verhaal niet kunnen of willen vertellen. Dit kan uiteindelijk leiden tot een bepaalde ideologie (Van Dijk, 1997) bij de lezer, wellicht ten nadele van vluchtelingen.

9. Welke overeenkomsten en verschillen zijn er in de lexicale representatie van vluchtelingen in Duitse en in Nederlandse krantenartikelen?

Uit een vergelijking van de Duitse en Nederlandse resultaten van de discursieve lexicalisatie-analyse blijkt dat er verschillen bestaan in citeren en benoemen van vluchtelingen. Deze komen naar waarschijnlijkheid voort uit een verschil tussen Duitse en Nederlandse nieuwscultuur (Deuze, 2002). Het wordt duidelijk dat er in de Nederlandse artikelen meer informele nominatie is gebruikt dan in de Duitse artikelen. Daarentegen is er in de Duitse artikelen meer gebruik gemaakt van semi-formele nominatie. Opvallend is dat er in de Duitse krantenartikelen weinig identificatie plaatsvindt in vergelijking met de Nederlandse artikelen. In de Duitse artikelen worden vluchtelingen in 6% van de citaten geïdentificeerd, terwijl zij in de Nederlandse artikelen in 11% van de citaten worden geïdentificeerd. Door identificatie wordt er informatie gegeven over vluchtelingen, zoals uiterlijke kenmerken of herkomst, en kan de lezer zich beter een voorstelling maken van een vluchteling. Het is mogelijk dat identificatie minder gebruikelijk is in de Duitse nieuwscultuur (Deuze, 2002) dan in de Nederlandse. Ook kan het zijn dat de verschillen in nominatie voortkomen uit een andere nieuwscultuur. Door de verschillen in citeren en benoemen kan er bij de lezers van de Duitse en Nederlandse dagbladen een verschillende zienswijze op vluchtelingen ontstaan (Barker, 2003).

6.3 Predicatie

In deze paragraaf worden de resultaten van de predicatie-analyse besproken. Eerst worden de maanden augustus en september met elkaar vergeleken en worden deelvraag 3 en 4 beantwoord. Ook worden hierbij de deelvragen over het keerpunt beantwoord. Tot slot wordt er een vergelijking gemaakt tussen Duitse en Nederlandse discoursonderdelen en daarmee wordt deelvraag 10 beantwoord.

6.3.1 Discoursonderdelen augustus en september

Aan de hand van de resultaten van de predicatie-analyse kunnen de deelvragen over de discoursonderdelen worden beantwoord:

3. Welke discoursonderdelen zijn te herkennen door de discoursfragmenten rond de kernwoorden Flüchtlinge, Flüchtling en Asylbewerber in Duitse krantenartikelen voor en na de publicatie van de foto van Aylan Kurdi?

De vijf discoursonderdelen uit de Duitse krantenartikelen van augustus zijn **integrierende, politische Angelegenheit, notleidende, problematische en religiöse**, en voor september **integrierende, anfällige, verpflichtende, aussichtsreiche en religiöse**.

Het blijkt dat het Duitse discoursonderdeel **integrierende** in augustus en september voorkomt en dat deze in beide maanden veruit het grootste discoursonderdeel is (zie Tabel 16). Het feit dat het discoursonderdeel **integrierende** de grootste is, kan verbonden worden met de Duitse leus 'wir schaffen das' (Meijer, 2016). Het kan erop wijzen dat de nadruk in de artikelen ligt op de opname van vluchtelingen in de Duitse maatschappij. Wel is het van belang hierbij de wisselwerking tussen discours en maatschappij te noemen. Zoals Fairclough (1989) stelt beïnvloedt een discours de maatschappij, en de maatschappij beïnvloedt ook het discours. Zowel discoursen als de maatschappelijke structuur beïnvloedt hoe de lezers praten en denken over vluchtelingen.

Tabel 16: Duitse discoursonderdelen augustus en september met percentages

augustus	september
integrierende 44%	integrierende 35%
religiöse 4%	religiöse 2%
politische Angelegenheit 21%	-
notleidende 17%	-
problematische 14%	-
-	anfällige 27%
-	verpflichtende 20%
-	aussichtsreiche 16%

Ook is het interessant op te merken dat in het discoursonderdeel **religiöse** van augustus het christelijke geloof van vluchtelingen is opgenomen. Dit is in het licht van de communal approach (Berger, 2007) opvallend, gezien hier expliciet benoemd is dat het niet om een moslim gaat. Dit 'christelijke' discoursfragment wordt genoemd in de context van de Duitse en Europese samenleving, waarbij de auteur vermeldt dat het gaat om christelijke vluchtelingen. Hierdoor geeft de auteur aan dat vluchtelingen eigenlijk helemaal niet zo ver van de westerse cultuur en traditie af staan als men beweert.

Deelvraag 4 is:

4. Welke discoursonderdelen zijn te herkennen door de discoursfragmenten rond de kernwoorden vluchtelingen, vluchteling, asielzoekers en asielzoeker in Nederlandse krantenartikelen voor en na de publicatie van de foto van Aylan Kurdi?

In de Nederlandse artikelen zijn in augustus de volgende zes discoursonderdelen gevormd, namelijk **bewegende, beklemmende, kwantitatieve, onwelkome, verplichtende** en **kansrijke**. Voor september zijn dat de zes discoursonderdelen **omvangrijke, menselijke, dreigende, eenzame, hulpbehoevende** en **religieuze**.

Wat opvalt aan de Nederlandse discoursonderdelen is dat deze voor augustus en september zeer verschillend zijn (zie Tabel 17). Niet één discoursonderdeel komt in beide maanden voor. Verder valt op dat de discoursonderdelen **beklemmende, onwelkome, verplichtende, omvangrijke** en **dreigende** een groot percentage van de Nederlandse discoursonderdelen hebben en tezamen lijken ze de terughoudende attitude van Nederland te bevestigen, waarbij geldt dat Nederland wel bereid is vluchtelingen op te nemen, maar niet in te grote getalen (Meijer, 2016). Dat deze discoursonderdelen nadrukkelijk aanwezig zijn in de Nederlandse dagbladen zorgt ervoor dat het lijkt alsof voornamelijk de negatieve onderwerpen met betrekking tot vluchtelingen (Van Dijk, 2000) gekozen worden. Ook lijken de onderwerpen die de bedreiging die vluchtelingen vormen voor het gastland benadrukt te worden, omdat vluchtelingen met regelmaat gerepresenteerd worden als 'enemies at the gate' (Esses et al., 2013).

Tabel 17: Nederlandse discoursonderdelen augustus en september met percentages

augustus	september
bewegende 27%	-
beklemmende 18%	-
kwantitatieve 17%	-
onwelkome 16%	-
verplichtende 12%	-
kansrijke 10%	-
-	omvangrijke 27%
-	menselijke 24%
-	dreigende 22%
-	eenzame 16%
-	hulpbehoevende 8%
-	religieuze 3%

Omdat de maanden augustus en september in deze paragraaf al naast elkaar zijn weergegeven in tabellen kunnen ook deelvraag 7 en 8 over het keerpunt worden beantwoord:

7. Is er sprake van een verandering in de representatie van vluchtelingen in Duitse krantenartikelen in augustus 2015 voor het keerpunt en september 2015 na het keerpunt?

Er is een lichte verschuiving in representatie te zien in de discoursonderdelen uit de Duitse dagbladen. Zo lijkt de toon in september milder dan in augustus, met in september **anfällige** als het op één na grootste discoursonderdeel en met een discoursonderdeel als **aussichtsreiche** (zie Tabel 16).

8. Is er sprake van een verandering in de representatie van vluchtelingen in Nederlandse krantenartikelen in augustus 2015 voor het keerpunt en september 2015 na keerpunt?

Er is een lichte verschuiving waar te nemen in de representatie van vluchtelingen in Nederlandse artikelen. De toon van de discoursonderdelen in september is milder dan in augustus. In september zijn discoursonderdelen gevormd als **menselijke**, **eenzame** en **hulpbehoevende**. In augustus komen discoursonderdelen voor als **beklemmende**, **onwelkome** en **verplichtende**. In augustus lijkt de bedreiging door vluchtelingen nog nadrukkelijker aanwezig, terwijl in september ook de menselijkheid van vluchtelingen aanwezig is met het op één na grootste discoursonderdeel **menselijke**.

Deze verschuiving in zowel de Duitse als Nederlandse discoursonderdelen sluit aan bij de theorie van De Andrés-del Campo et al. (2016) en Tazreiter (2016). De Andrés-del Campo et al. geven de grote impact van de foto van Aylan Kurdi aan. Zij bespreken dat de foto van het vluchtelingenjongetje het geweten van de mensen aanspreekt. Het gaat niet langer om grote groepen vluchtelingen, maar om een afbeelding en verhaal van één

jongetje. Ook Tazreiter geeft de impact van de foto aan en stelt dat er meer sympathie voor vluchtelingen is ontstaan na de publicatie van de foto.

Een sympathiekerere en gepersonaliseerde toon lijkt ook terug te komen in de Duitse en Nederlandse discoursonderdelen van september. Na het keerpunt lijkt de communal approach (Berger, 2007) minder sterk op te gaan met discoursonderdelen als **anfällige** en **menselijke**. Hierbij wordt meer de persoonlijke, menselijke kant van vluchtelingen gezien in plaats van de groep als geheel te beschouwen.

6.3.2 Vergelijking Duitse en Nederlandse predicatie

Het blijkt dat berichtgeving over vluchtelingen in Duitse dagbladen anders wordt gebracht dan in Nederlandse dagbladen. Dit valt te verklaren aan de hand van de theorieën van Barker (2003) en McNair (2006) over nieuws, waaruit duidelijk wordt dat nieuws nooit ongekleurd kan worden weergegeven. In het schrijfproces van de Duitse artikelen zijn andere keuzes gemaakt dan in de Nederlandse artikelen, onder andere in citeren en de manier van benoemen van vluchtelingen. Daarbij kan dit verschil worden verklaard doordat het nieuws rond vluchtelingen in dagbladen van beide talen op een andere wijze wordt geframed, bijvoorbeeld door het wel of niet aan het woord laten van vluchtelingen (Entman, 1993). Dit tezamen zorgt ervoor dat er bij de Duitse en Nederlandse lezers andere kennis, attitudes en ideologieën kunnen worden gevormd (Van Dijk, 1997; 2000). Hieruit komt ook Fairclough's (1989) bewering over het betekenisvormende karakter van discours naar voren. Volgens hem geeft een discours betekenis aan het onderwerp, zodat het de lezer uitrust met betekenissen om over een fenomeen te praten. In dit geval worden de Duitse en Nederlandse lezers uitgerust met verschillende betekenissen. In Duitse dagbladen is **integrierende** het dominante discours, waardoor de lezers hun kennis, attitude, ideologie maar ook betekenis op basis van dit dominante discours kunnen vormen. In Nederlandse dagbladen is een terughoudender discours dominant, waardoor de lezers hun kennis, attitude, ideologie maar ook kennis op basis van dit dominante discours kunnen vormen.

Na bovenstaande bespreking kan de vergelijking tussen Duitse en Nederlandse discoursonderdelen worden gemaakt en kan deelvraag 10 worden beantwoord:

10. Welke overeenkomsten en verschillen zijn er in de predicatieve representatie van vluchtelingen in Duitse en in Nederlandse krantenartikelen?

Het blijkt dat er in augustus zeer verschillende discoursonderdelen zijn gevonden in Duitse en Nederlandse kranten. Opvallend is dat discoursonderdelen die vluchtelingen niet als bedreiging neerzetten, van verschillende grootte zijn in Duitse en Nederlandse

dagbladen. Het Duitse discoursonderdeel **integrierende** is veruit de grootste, terwijl het Nederlandse discoursonderdeel **kansrijke** de kleinste is. Ook de discoursonderdelen die wel de bedreiging door vluchtelingen (Van Dijk, 2000; Esses et al., 2013) weergeven zijn van verschillende grootte. In het Nederlandse corpus zijn discoursonderdelen als **beklemmende** en **onwelkome** groot (zie Tabel 17). In het Duitse corpus komt het discoursonderdeel **problematische** voor als kleinste strand.

In september is er een overeenkomst gevonden in discoursonderdelen van Duitse en Nederlandse krantenartikelen. In artikelen van beide talen is het discoursonderdeel **religiöse/religieuze** gevonden. Ook in september is in de Duitse artikelen het discoursonderdeel **integrierende** de grootste (zie Tabel 16).

Het valt op dat het discoursonderdeel **religiöse/religieuze** in zowel Duitse als Nederlandse kranten voorkomt en dat deze het kleinste discoursonderdeel is. De lage percentages kunnen betekenen dat auteurs van de artikelen het niet van belang vonden het geloof van vluchtelingen te benoemen. Dit zou te maken kunnen hebben met het idee dat wanneer lezers over vluchtelingen lezen zij automatisch de link leggen tussen vluchtelingen en het islamitische geloof. Dit valt te verklaren met de communal approach van Berger (2007), waarin hij aangeeft dat de westerse overheden vluchtelingen groeperen als 'moslims'. Het is aannemelijk dat het in westerse samenlevingen als de Duitse en Nederlandse zo genormaliseerd is over vluchtelingen als moslims te denken dat de auteurs van de krantenartikelen het geen noodzaak vonden het geloof van vluchtelingen expliciet te vermelden. Hieruit blijkt ook dat de maatschappelijke context van invloed is op taal (Simpson & Mayr, 2010) en daarmee op de talige representatie van vluchtelingen.

Verder blijkt dat **integrierende** het dominante discours (Simpson & Mayr, 2010) in de Duitse dagbladen is. Dit discoursonderdeel is in beide maanden relatief gezien de grootste en hiermee worden vluchtelingen consistent op dezelfde wijze gerepresenteerd. In de Nederlandse artikelen is minder sterk een dominante discours te herkennen. In Nederlandse dagbladen komen zowel discoursonderdelen voor die vluchtelingen representeren als menselijk en kwetsbaar, maar zijn discoursonderdelen die vluchtelingen als dreigend en beklemmend representeren relatief gezien groot.

Tot slot is het van belang op te merken dat het verschil in Duitse en Nederlandse discoursonderdelen wellicht berust op een breder discours dan het politieke maatschappelijke discours die voor deze scriptie de context vormt. De discoursonderdelen kunnen in onder andere het integratiediscours van beide landen worden geduid. Het is mogelijk dat het integratiedebat in Nederland heftiger van aard is dan het integratiedebat in Duitsland, bijvoorbeeld doordat in Nederland veel sterker de opvatting heerst dan nieuwkomers zich aan moeten passen aan de Nederlandse cultuur. In Duitsland is men terughoudender in het benoemen van één Duitse cultuur waaraan de

nieuwkomer zich aan zou moeten passen, onder andere door het complexe Oost-West verleden van het land. Wanneer het integratiediscours in beide landen verschillend is kan dat tot gevolg hebben dat vluchtelingen ook op verschillende wijze worden gerepresenteerd.

7. Conclusie

In hoofdstuk 7 worden de deelvragen en de hoofdvraag van dit onderzoek beantwoord, worden beperkingen besproken en worden er suggesties gedaan voor vervolgonderzoek.

7.1 Beantwoording hoofdvraag

Op basis van de antwoorden op de deelvragen in Hoofdstuk 6 kan de hoofdvraag worden beantwoord. De hoofdvraag luidt:

Hoe worden vluchtelingen gerepresenteerd in Duitse krantenartikelen van Die Welt en Frankfurter Rundschau en in Nederlandse krantenartikelen van Algemeen Dagblad en De Volkskrant voor en na de publicatie van de foto van Aylan Kurdi?

In de representatie van vluchtelingen in zowel Duitse als Nederlandse artikelen worden de termen 'vluchtelingen' en 'asielzoekers' door elkaar gebruikt. Ook wordt er niet altijd juist omgegaan met de term 'vluchtelingen', doordat de correcte definitie niet consistent wordt gehandhaafd in de Duitse en Nederlandse dagbladen.

Verder komt het in de representatie van vluchtelingen voor dat zij, in zowel Duitse als Nederlandse dagbladen, met regelmaat wel bij hun naam worden genoemd, maar dat zij vervolgens niet hun eigen verhaal vertellen. In plaats daarvan wordt er een persoon geciteerd die het verhaal van vluchtelingen vertelt of beschrijft de auteur van het artikel de gebeurtenissen. Ook worden vluchtelingen in de Duitse artikelen nauwelijks geïdentificeerd in vergelijking met de Nederlandse artikelen.

In de Duitse dagbladen is het dominant discours **integrierende** te ontdekken, welke in lijn is met de Duitse leus 'wir schaffen das'. In de Nederlandse dagbladen is minder sterk dominant discours te onderscheiden. Er komen wel meer discousonderdelen, een groep van discoursfragmenten die eenzelfde soort toeschrijving aan vluchtelingen bevat, voor met betrekking tot de dreiging door vluchtelingen. Dit kan verbonden worden aan de terughoudende attitude tegenover vluchtelingen in Nederland. In zowel Duitse als Nederlandse dagbladen komt het discousonderdeel **religiöse/religieuze** voor, maar is deze de kleinste.

Tot slot is er in zowel Duitse als Nederlandse krantenartikelen een verschuiving te zien in de representatie van vluchtelingen voor en na het keerpunt. De representatie van vluchtelingen is, zowel in de Duitse als Nederlandse krantenartikelen, veranderd en lijkt milder geworden na de foto van Aylan Kurdi.

7.2 Beperkingen en validiteit

In deze paragraaf worden de beperkingen van dit onderzoek besproken. Eerst wordt de context besproken. Daarna worden enkele methodische beperkingen benoemd.

7.2.1 Context

Deze scriptie heeft een basis gelegd voor een vergelijking van de representatie van vluchtelingen in het Duitse en Nederlandse krantendiscours. Om echter een verdergaande interpretatie en vergelijking uit te kunnen voeren moet er ingezet worden op een breder contextueel onderzoek. Zoals Fairclough (1989) aangeeft kan discours nooit los gezien worden van de context. In dit onderzoek is de context gevormd door politiek maatschappelijke aspecten, maar om een diepere interpretatie van de resultaten te kunnen geven is het van belang de in Hoofdstuk 6 genoemde integratiediscours in acht te nemen.

7.2.2 Methodische beperkingen

Op methodisch gebied zijn enkele keuzes gemaakt die de validiteit van dit onderzoek wellicht ondermijnen. Allereerst is bij de selectie van de Duitse en Nederlandse kranten gekozen voor kranten die via dezelfde zoekmethode beschikbaar waren. Hierdoor zijn de gekozen kranten wellicht niet volledig aan elkaar gelijkgesteld qua politieke oriëntatie. Verder zijn er twee Duitse en twee Nederlandse kranten geselecteerd. Voor een volledig beeld van de representatie van vluchtelingen in het krantendiscours is een analyse van meerdere of zelfs alle Duitse en Nederlandse dagbladen nodig. Deze scriptie geeft hierdoor een eerste indruk van de representatie van vluchtelingen in het Duitse en Nederlandse krantendiscours.

Ten tweede waren er verschillen in het categoriseren en vormen van discousonderdelen tussen de onderzoeker en de Duitse beoordelaars, maar ook tussen de beoordelaars onderling. Het verschil tussen de onderzoeker en de Duitse beoordelaars valt wellicht te verklaren door het feit dat de onderzoeker geen moedertaal spreker is van de Duitse taal en de twee beoordelaars wel. Omdat de verschillen bij het categoriseren groot waren, is het ingrijpen van de onderzoeker bij het vormen van de definitieve discousonderdelen ook groot. Doordat de beoordelaars uiteenlopende namen hadden gegeven aan bijvoorbeeld het definitieve discousonderdeel **politische Angelegenheit** heeft de keuze van de onderzoeker de doorslag gegeven. Hierdoor is het effect van het categoriseren door verschillende beoordelaars wat afgezwakt. Dit kan voorkomen worden door overleg tussen onderzoeker en beoordelaars. Wanneer de drie personen samenkomen om over hun keuzes te overleggen zijn de definitieve discousonderdelen niet langer een keuze van alleen de onderzoeker, maar een gezamenlijke keuze van de onderzoeker en beoordelaars.

Ten derde kan de discursieve lexicalisatie-analyse een vertekend beeld geven, omdat citeren in krantenartikelen een zeer specifiek proces is. In krantenartikelen wordt vaak een specifieke vorm van citeren gebruikt, waardoor de uitspraken die gedaan zijn over het citeren en benoemen van vluchtelingen in citaten niet volledig te interpreteren zijn. Ook is het bij de interpretatie van deze resultaten van belang deze meer te verklaren vanuit een nieuwscultuur dan vanuit de politiek maatschappelijke context.

Tot slot is in deze scriptie een begin gemaakt met een vergelijking van de representatie van vluchtelingen voor en na het keerpunt in het vluchtelingendebat en op basis daarvan is een voorzichtige interpretatie gedaan. Om echter een degelijkere vergelijking van een verschuiving in representatie te maken is het nodig meer artikelen per maand te selecteren en wellicht een langere periode voor en na het publiceren van de foto te kiezen om het effect van de gebeurtenis te analyseren.

7.3 Vervolgonderzoek

Zoals in de vorige paragraaf benoemd is deze scriptie een eerste stap in de vergelijking van de representatie van vluchtelingen in het Duitse en Nederlandse krantendiscours. Er is op basis van de gegevens uit deze scriptie nog genoeg ruimte voor vervolgonderzoek. Zo kunnen de Duitse en Nederlandse dagbladen met een verschillende politieke oriëntatie met elkaar vergeleken worden op het gebied van representatie van vluchtelingen.

Ook kan er uitgebreider onderzoek gedaan worden naar het effect van de publicatie van de foto van Aylan Kurdi. Hierbij kan een groter krantencorpus aangelegd worden, de periode kan worden verlengd en er zou gekozen kunnen worden voor een vergelijking van voor en na het keerpunt met een kwantitatieve methode om het effect te meten.

Tot slot is een suggestie voor vervolgonderzoek om het Duitse en Nederlandse krantendiscours te vergelijken op een thema uit een ander domein om zo de context te duiden. In dit onderzoek is er vanuit gegaan dat het krantendiscours de politiek maatschappelijke context van Duitsland en Nederland weerspiegelt, maar om dit te duiden is een onderzoek met een thema uit een ander domein van belang. Door een ander domein te kiezen kan duidelijk worden of de politiek maatschappelijke context daadwerkelijk weerspiegelt wordt in het krantendiscours.

Referenties

Barker, C. (2003). *Cultural studies: Theory and practice*. Londen, Engeland: Sage.

Berger, M. (2007). *Islam in Europe: a clash of tolerances*. Den Haag, Nederland: Clingendael.

Bleiker, R., Campbell, D., Hutchison, E., & Nicholson, X. (2013). The visual dehumanisation of refugees. *Australian Journal of Political Science*, 48(4), 398-416.

CBS. (2016). Asielzoekers per inwoner in 2015. Geraadpleegd op 19 februari 2017 via <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2016/13/asielzoekers-per-inwoner-in-2015-op-eu-gemiddelde>

de Andrés-del Campo, S., Nos-Aldas, E., & García-Matilla, A. (2016). La imagen transformadora. El poder de cambio social de una fotografía: la muerte de Aylan. *Comunicar: Revista Científica de Comunicación y Educación*, 24(47), 29-37.

De Persgroep. (2017). Merken: AD. Geraadpleegd op 5 maart 2017 via <https://www.persgroep.nl/merk/ad>

De Persgroep. (2017). Merken: De Volkskrant. Geraadpleegd op 10 februari 2017 via <https://www.persgroep.nl/merk/de-volkskrant>

Deuze, M. (2002). National news cultures: A comparison of Dutch, German, British, Australian, and US journalists. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 79(1), 134-149.

Dijk, T. A. van. (1996). Discourse, power and access. *Texts and practices: Readings in critical discourse analysis*, 84-104.

Dijk, T.A. van. (1997). *Discourse as Social Interaction*. Londen, Engeland: Sage.

Dijk, T. A. van. (2000). New(s) racism: A discourse analytical approach. *Ethnic minorities and the media*, 33-49.

Domevscek, E. (2006). *Politieke kleur bekennen*. Rotterdam: Masterscriptie, Erasmus Universiteit.

Donovan, B. (2007). 'Minority' Representation in Germany. *German Politics*, 16(4), 455-480.

Entman, R. M. (1993). Framing: Toward clarification of a fractured paradigm. *Journal of communication*, 43(4), 51-58.

Esses, V. M., Medianu, S., & Lawson, A. S. (2013). Uncertainty, threat, and the role of the media in promoting the dehumanization of immigrants and refugees. *Journal of Social Issues*, 69(3), 518-536.

Fairclough, N. (1989) *Language and Power*. New York, NY: Longman.

Fairclough, N. (1992). *Discourse and Social Change*. Cambridge, Engeland: Polity

Fairclough, N. (2003). *Analysing discourse: Textual analysis for social research*. Londen, Engeland: Routledge.

Fairclough, N. (2013). *Critical discourse analysis: The critical study of language*. Londen, Engeland: Routledge.

Hall, S., Evans, J., & Nixon, S. (2013). *Representation*. Londen, Engeland: Sage.

Halliday, M.A.K. (2004). *Introduction to Functional Grammar*. Londen, Engeland: Arnold.

Holliday, A., Hyde, M., & Kullman, J. (2010). *Intercultural communication: An advanced resource book for students*. Londen, Engeland: Routledge.

Hooiveld, A. (2016). *Europese identiteit in het discours over vluchtelingen: Een analyse van de representatie van een Europese identiteit in het discours over vluchtelingen in Nederlandse krantenartikelen van 1999 en 2015*. Utrecht: Masterscriptie, Universiteit Utrecht.

Huisman, I. (2016). *Vluchtelingen: van massa naar mens: Een kritisch discours-analytisch onderzoek naar de representatie van vluchtelingen in Nederlandse kranten in september 2015*. Utrecht: Masterscriptie, Universiteit Utrecht.

Jäger, S., & Maier, F. (2009). *Theoretical and methodological aspects of foucauldian critical discourse analysis and dispositive analysis*. In: R. Wodak & M. Meyer (Eds.), *Methods for critical discourse analysis* (2 ed., pp. 35-57). Londen, Engeland: Sage.

- KhosraviNik, M. (2010). The representation of refugees, asylum seekers and immigrants in British newspapers: A critical discourse analysis. *Journal of Language and Politics*, 9(1), 1-28.
- McNair, B. (2006) *Cultural chaos: Journalism, News and Power in a Globalised World*. New York, NY: Routledge.
- Mediamonitor. (2015). Mediamonitor: Mediabedrijven 2015. Geraadpleegd op 24 januari 2017 via <http://www.mediamonitor.nl/mediabedrijven/>
- Meijer, W. (2016). *We kunnen niet allemaal Duitsers zijn*. Amsterdam, Nederland: Atlas Contact.
- Page, R. (2003). 'Cherie: lawyer, wife, mum': contradictory patterns of representation in media reports of Cherie Booth/Blair. *Discourse and Society* 14 (5), 559–579.
- Simpson, P. & Mayr, A. (2010). *Language and Power: A resource book for students*. Londen, Engeland: Routledge.
- Slegers, F. (2007). *In debat over Nederland: veranderingen in het discours over de multiculturele samenleving en nationale identiteit* (Vol. 34). Amsterdam, Nederland: Amsterdam University Press.
- Spencer-Oatey, H., & Franklin, P. (2009). *Intercultural interaction. A multidisciplinary approach to intercultural communication*. New York, NY: Palgrave Macmillan.
- SVDJ. (2016). Bereik (2): AD en Telegraaf bereikten evenveel lezers in 2015. Geraadpleegd op 5 maart 2017 via <https://www.svdj.nl/de-stand-van-de-nieuwsmedia/bereik-2-ad-en-telegraaf-bereikten-evenveel-lezers-in-2015/>
- Tazreiter, C. (2016, July). The Visualization of Death at the Border. the Utility and Affective Realm of Representations of Suffering and Death for Political Advocacy and As the Circuits of a 'Crisis Politics' in Refugee Migrations. In: *Third ISA Forum of Sociology (July 10-14, 2016)*. Isaconf.
- Thije, J.D. ten. & Deen, J. (2009). Interculturele Communicatie: contrast, interactie en transfer. In: *Toegepaste Taalwetenschap in Artikelen* (2), 31-45.

UNHCR. (z.j.). Asylum Seekers. Geraadpleegd op 16 februari 2017 via <http://www.unhcr.org/asylum-seekers.html>

UNHCR. (2016). Global Trends: forced displacement in 2015. Geraadpleegd op 8 januari 2017 via <http://www.unhcr.org/576408cd7>

UNHCR. (2016). UNHCR viewpoint: 'Refugee' or 'migrant' – Which is right?. Geraadpleegd op 16 februari 2017 via <http://www.unhcr.org/news/latest/2016/7/55df0e556/unhcr-viewpoint-refugee-migrant-right.html>

UNHCR. (2017). Mediterranean. *Monthly Sea Arrivals Trend*. Geraadpleegd op 8 januari 2017 via <http://data.unhcr.org/mediterranean/regional.php>

Van Dale. (2016). Geraadpleegd op 6 januari 2017 via <http://www.vandale.nl/gratis-woordenboek/betekenis/nederlands/nieuws>

Verburg, M. (2015). Factsheet Duitse dag- en weekbladen. Geraadpleegd op 9 februari 2017 via <https://duitslandinstituut.nl/artikel/12151/factsheet-duitse-dag-en-weekbladen>

Vluchtelingen Werk Nederland. (2016). Bescherming in Europa. Geraadpleegd op 27 december 2016 via <https://www.vluchtelingenwerk.nl/feiten-cijfers/cijfers/bescherming-europa>

Volkman, U. (2006). *Legitime Ungleichheiten. Journalistische Deutungen vom „sozialdemokratischen Konsensus“ zum „Neoliberalismus“*. Wiesbaden, Duitsland: SpringerVS.

Bijlagen

Bijlage A: Overzicht krantenartikelen corpus

Tabel 18: overzicht krantencorpus titel, maand, aantal woorden en kernwoorden

Nr.	Krant	Titel	Maand	Aantal woorden	Aantal zinnen	Frequentie vluchteling (en)	Frequentie asielzoeker (s)
1	Die Welt	Flucht ohne Eltern	Augustus	823	74	5	2
2	Die Welt	Österreich setzt alle Regeln außer Kraft	Augustus	807	80	14	2
3	Die Welt	Bund muss Prognose bei Asylanträgen anheben	Augustus	677	66	8	2
4	Die Welt	Abgeschobene dürfen nicht mehr einreisen	Augustus	397	33	2	3
5	Die Welt	Polizei kann zusätzliche Grenzkontrollen nicht bewältigen	Augustus	572	55	7	1
6	Die Welt	De Maizière: "Es kommen deutlich mehr zu uns"	Augustus	502	49	9	2
7	Die Welt	Politik verhindert Berichterstattung über Asylheime	Augustus	617	60	7	1
8	Die Welt	De Maizière plädiert für mehr Sachleistungen statt Bargeld	Augustus	793	64	5	7
9	Die Welt	Wenn die Turnhalle zum Asylheim wird	Augustus	624	61	5	1
10	Die Welt	UN: Deutschland nimmt zu viele Flüchtlinge auf	Augustus	348	32	6	1
11	Die Welt	"Budapest, please help. I want to Germany"	Augustus	1004	84	9	1
12	Die Welt	Niemand weiß, was das Flüchtlingschaos kostet	Augustus	1048	96	9	2
13	Die Welt	Warum Sachsen sich schwertut mit der Willkommenskultur	Augustus	698	66	4	2
14	Die Welt	Österreich jagt die Schlepper	Augustus	959	89	7	1
15	Die Welt	"Mehr Personal, mehr Geld, und zwar schnell"	Augustus	1258	124	11	6
16	Die Welt	"Wir brauchen praktikable Lösungen"	September	936	97	12	3
17	Die Welt	Preis der Gleichgültigkeit	September	786	74	5	1
18	Die Welt	Kriegsflüchtlinge willkommen	September	456	46	9	2

19	Die Welt	Herzlich und ordentlich	September	495	53	14	1
20	Die Welt	Endlich mehr Flüchtlinge in Goslar - aber die meisten haben keine Chance	September	787	73	9	2
21	Die Welt	Integration als Risikoinvestment	September	1423	134	21	5
22	Die Welt	Und wie wird man hier Bürger?	September	1431	141	8	2
23	Die Welt	Die Unterkünfte	September	831	78	20	1
24	Die Welt	Begrenzen, Beschleunigen, Zurückführen	September	793	76	7	1
25	Die Welt	Bebaut Tempelhof!	September	289	27	5	1
26	Die Welt	Das ganz normale Berliner Flüchtlingschaos	September	983	86	18	1
27	Die Welt	Länder empfinden Flüchtlingskompromiss als großzügig	September	694	67	9	1
28	Die Welt	Polizei fordert getrennte Unterbringung von Christen und Muslimen	September	769	72	8	4
29	Die Welt	Auch Spezialisten tun sich schwer in Deutschland	September	1429	128	13	1
30	Die Welt	Erst Flüchtling, dann deutscher Handwerker	September	1133	107	13	3
Tot				24.362 (gem. 812)	2292 (gem. 76)	279	63
31	Algemeen Dagblad	Vluchtelingenstrom splt Duitsland in tweeën	Augustus	669	57	6	2
32	Algemeen Dagblad	'Het is alsof we het over kakkerlakken hebben'	Augustus	946	77	9	-
33	Algemeen Dagblad	Zo vang je twee vliegen in één klap	Augustus	461	35	5	3
34	Algemeen Dagblad	'Mohamed is veilig en het gaat hem goed'	Augustus	760	62	5	-
35	Algemeen Dagblad	'Situatie op Kos loopt compleet uit de hand'	Augustus	363	34	8	-
36	Algemeen Dagblad	Route van Loai is route van duizenden	Augustus	1504	129	22	-

37	Algemeen Dagblad	Syrisch gezin smeekt om geld	Augustus	594	48	2	-
38	Algemeen Dagblad	Extra huisartsen voor toestroom asielzoekers	Augustus	239	24	3	4
39	Algemeen Dagblad	Waarom zijn de ouders van zieke Loayd nog steeds op drift?	Augustus	615	50	8	4
40	Algemeen Dagblad	Ook Macedonië bouwt muur, van agenten	Augustus	418	38	12	-
41	Algemeen Dagblad	Duitsland vraagt zich af: waarom is Merkel zo stil?	Augustus	496	46	6	6
42	Algemeen Dagblad	Kenniscentrum: laat vluchteling zelf huis bouwen	Augustus	270	25	5	1
43	Algemeen Dagblad	Een hoog hek, prikkeldraad: niks stopt ze	Augustus	526	49	9	2
44	Algemeen Dagblad	'Regel een vliegtuig, dan hoeven ze niet in gammele boten'	Augustus	678	57	6	2
45	Algemeen Dagblad	Hoeveel erger kan het nog?	Augustus	516	46	5	-
46	Algemeen Dagblad	'Afrikanen zijn alleen maar nieuwsgierig, inbrekers zijn mensen uit Oostblok'	September	1015	88	5	4
47	Algemeen Dagblad	Europa worstelt met onmacht en angst	September	823	71	7	1
48	Algemeen Dagblad	'Emotie mag niet het debat gaan bepalen'	September	589	48	3	1
49	Algemeen Dagblad	Wel gemeend 'will kommen'	September	761	64	7	6
50	Algemeen Dagblad	Om wie gaat het eigenlijk?	September	413	39	5	3
51	Algemeen Dagblad	Waarom nemen ze steeds selfies?	September	1244	99	16	1
52	Algemeen Dagblad	'Europa heeft migranten hard nodig'	September	865	78	9	1
53	Algemeen Dagblad	Geschrokken Europa werpt barrières op	September	559	45	8	2
54	Algemeen Dagblad	'Kan ik m'n rokje nog wel aan?'	September	810	67	4	4
55	Algemeen Dagblad	'Als anderen zien hoe ik bid, maken ze me af'	September	785	71	6	1
56	Algemeen Dagblad	'Investeer in de Syriërs, ze blijven'	September	904	78	2	2
57	Algemeen Dagblad	Check	September	886	66	6	9
58	Algemeen Dagblad	Het protest zwelt aan (en	September	835	63	5	4

		soms heeft dat effect)					
59	Algemeen Dagblad	Stille angst voor Duitse toestanden	September	688	58	9	2
60	Algemeen Dagblad	'Wanneer kan ik mijn gezin naar Holland laten komen?'	September	552	47	4	7
Tot.				20.784 (gem. 692)	1759 (gem. 59)	207	72
61	Volkskrant	Vluchtelingenstop in grootste opvangcentrum Oostenrijk	Augustus	326	33	7	4
62	Volkskrant	Op Kos zijn de gratis maaltijden voorlopig op	Augustus	1113	93	11	-
63	Volkskrant	Migranten geven nooit op, ze graven desnoods een tunnel. De methoden om te vluchten	Augustus	990	87	2	4
64	Volkskrant	Tijdelijke woningen niet aan te slepen	Augustus	455	42	6	10
65	Volkskrant	We moeten iets dóén	Augustus	1133	100	11	1
66	Volkskrant	Op Kos loopt de toeloop van migranten uit op chaos	Augustus	356	31	5	1
67	Volkskrant	'Minder, minder, minder... behalve als het 'echte' vluchtelingen zijn'	Augustus	1328	116	32	2
68	Volkskrant	Oplossing asielvraagstuk vergt fermere stappen	Augustus	729	60	3	8
69	Volkskrant	Nijmegen zet Eritreeërs bij elkaar	Augustus	747	64	16	2
70	Volkskrant	Vooraf geen wij-zijgevoel laten ontstaan	Augustus	1511	114	20	1
71	Volkskrant	Vluchtelingenkwartier vergt precisie	Augustus	848	67	20	1
72	Volkskrant	Willen we minder of meer vluchtelingen?	Augustus	1004	90	35	1
73	Volkskrant	Welke vluchteling mag waar naartoe?	Augustus	855	71	16	8
74	Volkskrant	Wanhoop van de migrant groeit in Hongarije	Augustus	1005	88	16	2
75	Volkskrant	Asielrecht verkwanseld	Augustus	948	73	4	5
76	Volkskrant	'Laat vluchteling alsjeblief in Grieken	September	977	87	14	7

		land blijven'					
77	Volkskrant	Italië, Duitsland en Frankrijk willen nieuwe EU-regels asielzoekers	September	388	38	6	5
78	Volkskrant	Ook Nederland verandert door Aylan	September	883	77	11	2
79	Volkskrant	Bereidheid meer vluchtelingen opvangen groeit	September	472	52	6	1
80	Volkskrant	Onenigheid blijft na Europees migratieberaad	September	351	32	3	4
81	Volkskrant	Duitsland trekt 6 miljard extra uit voor vluchtelingen	September	542	54	11	3
82	Volkskrant	Kabinet akkoord over asiel: aanmeldcentra buiten EU	September	535	56	6	1
83	Volkskrant	Meer Syriërs naar VS en Mexico	September	467	49	6	-
84	Volkskrant	Hongarije treedt keihard op tegen vluchtelingen	September	458	44	7	2
85	Volkskrant	Vluchtelingen proberen via Kroatië verder te reizen	September	535	53	20	-
86	Volkskrant	'Vluchtelingen zijn oplossing personeelstekort ict'	September	628	65	7	5
87	Volkskrant	Genoeg eten en bedden, maar niemand blijft	September	1029	83	25	2
88	Volkskrant	EU-lidstaten slikken asielquota uit Brussel	September	494	45	6	4
89	Volkskrant	Het moet over aantallen gaan	September	888	73	7	3
90	Volkskrant	Gewonde in Dresden bij grote vechtpartij vluchtelingen	September	436	40	6	2
Tot.				22.431 (gem. 748)	1977 (gem. 66)	345	91
91	Frankfurter Rundschau	Die europäische Lebenslüge	Augustus	682	65	7	1
92	Frankfurter Rundschau	Endstation Dover	Augustus	408	39	7	3
93	Frankfurter Rundschau	Auch <u>Steinmeier</u> wirbt für mehr sichere Balkanländer	Augustus	591	61	8	3
94	Frankfurter Rundschau	Die Straße des Elends	Augustus	436	42	4	1
95	Frankfurter Rundschau	Eine würdige Unterbringung	Augustus	333	29	4	1
96	Frankfurter Rundschau	Qualvoll erstickt im Laderaum	Augustus	629	59	12	2
97	Frankfurter Rundschau	"Legale Wege schaffen"	Augustus	1143	107	11	2

98	Frankfurter Rundschau	Koran ins Klo geworfen	Augustus	602	60	6	2
99	Frankfurter Rundschau	"Ich rudere nicht zurück!"	Augustus	1172	110	7	2
100	Frankfurter Rundschau	Scheinbar normale Bürger	Augustus	688	61	6	3
101	Frankfurter Rundschau	Die Durchreise endet hinter Stacheldraht	Augustus	1111	99	20	5
102	Frankfurter Rundschau	Der Ernstfall der Integration	Augustus	672	57	15	1
103	Frankfurter Rundschau	London setzt auf Strafen	Augustus	462	42	1	3
104	Frankfurter Rundschau	Ein paar Flüchtlinge sind schon zu viel	Augustus	982	86	17	3
105	Frankfurter Rundschau	Ein mörderisches Versagen	Augustus	698	63	6	1
106	Frankfurter Rundschau	Europas Ringen um Worte	September	601	59	12	1
107	Frankfurter Rundschau	Flüchtige Quote	September	685	67	8	-
108	Frankfurter Rundschau	Das Geschäft mit der Flucht	September	928	80	10	1
109	Frankfurter Rundschau	Für eine andere Politik der EU	September	474	48	5	1
110	Frankfurter Rundschau	Syrer bringen Kopenhagens "Komische Inger" zum Schweigen	September	796	79	12	3
111	Frankfurter Rundschau	Flüchtlinge in Alter Schule	September	512	52	9	1
112	Frankfurter Rundschau	"Wir brauchen Integrationskultur"	September	862	84	4	1
113	Frankfurter Rundschau	"Zelte sind nur eine Notlösung"	September	509	48	4	1
114	Frankfurter Rundschau	Integration zahlt sich aus	September	751	77	3	1
115	Frankfurter Rundschau	Jeder Einwanderer will drei Angehörige nachholen	September	284	32	4	4
116	Frankfurter Rundschau	Europa verabschiedet sich von der Quote	September	562	54	7	1
117	Frankfurter Rundschau	Ein erster Kompromiss	September	682	64	11	7
118	Frankfurter Rundschau	"Ungarn war der schlimmste Ort"	September	850	79	5	1
119	Frankfurter Rundschau	"Enge macht aggressiv"	September	631	63	11	4
120	Frankfurter Rundschau	Ausnahmen beim Mindestlohn	September	459	51	4	2
Tot.				20.195 (gem. 673)	1917 (gem.64)	240	62

Bijlage B: Overzicht discoursfragmenten in tekst

Bijlage B1: Discoursfragmenten augustus

Tabel 19A: tekstdelen en discoursfragmenten augustus 2015

Nr.	Krant	Tekstdeel	Kernwoord	Discoursfragment
	Die Welt			
1		Die Zahlen beschreiben die minderjährigen unbegleiteten Flüchtlinge , die in seinem Landkreis seit 1. Januar aufgegriffen wurden.	Flüchtlinge	unbegleitete
2		Das wiederum liegt auch an den Gemeinden, die sich gegen die Aufnahme von Flüchtlingen zur Wehr setzen.	Flüchtlinge	Aufnahme von
3		Und auch wenn das Ergebnis keine rechtliche Relevanz für die slowakische Staatsverwaltung hat, ein Signal ist es dennoch: 97 Prozent sprachen sich gegen die Unterbringung der Flüchtlinge auf dem Universitätscampus aus.	Flüchtlinge	Unterbringung der
4		Die Balkanstaaten stehen im Fokus der Flüchtlingsdebatte, da rund die Hälfte aller Asylbewerber von dort kommt.	Flüchtlings	debatte
5		Sachsen will ähnlich wie Bayern ein zentrales Abschiebecamp für Flüchtlinge einrichten, die nur geringe Asylchancen haben.	Flüchtlinge	die nur geringe Asylchancen haben
6		Der Präsident des Zentralkomitees der deutschen Katholiken, Alois Glück, befürwortet die gesonderte Unterbringung von Flüchtlingen mit geringen Anerkennungschancen	Flüchtlingen	Unterbringung von
7		Sie erklärte, dass bei der Aufnahme von Flüchtlingen in Europa eine "bessere Lastenverteilung" herrschen müsse.	Flüchtlingen	Aufnahme von
8		Zudem könne Deutschland für abgelehnte Asylbewerber eine Wiedereinreisesperre für das gesamte EU-Gebiet verhängen.	Asylbewerber	abgelehnte
9		In einer Unterkunft in Gießen hätten Reporter die Rechte von Flüchtlingen nicht respektiert und seien in die Privaträume eingedrungen.	Flüchtlingen	Rechte von
10		Schutz der Flüchtlinge oder Verhinderung von schlechter Presse?	Flüchtlinge	Schutz der
11		Doch beschränke man sich da sehr - zum Schutz der Flüchtlinge .	Flüchtlinge	Schutz der
12		In Baden-Württemberg sahen sich Bürger an verschiedenen Orten zu spät und unzureichend informiert, wenn in ihrer Nachbarschaft ein Gebäude für die Unterbringung von Flüchtlingen genutzt werden sollte.	Flüchtlingen	Unterbringung von
13		Bundesamt für Migration und Flüchtlinge spricht Einreiseverbote aus, um Mehrfach-Anträge abgelehnter Asylbewerber zu verhindern	Asylbewerber	abgelehnter
14		Seine Höhe unterscheidet sich je nach Alter und Familienstand, bei einem alleinstehenden Asylbewerber beträgt es derzeit 143 Euro im Monat.	Asylbewerber	alleinstehenden
15		Flüchtlinge müssten einen kontrollierten Zugang zum deutschen Arbeitsmarkt bekommen, und der Bund müsse sich stärker an den Kosten für die Flüchtlingshilfe beteiligen, forderte die Grünen-Politikerin.	Flüchtlinge Flüchtlings	hilfe
16		Zur Begrenzung der sogenannten Armutszuwanderung hat das Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (BAMF) erste Einreiseverbote gegen abgelehnte Asylbewerber ausgesprochen	Asylbewerber	abgelehnte

17	Der Flüchtlingsansturm stellt die Kommunen vor noch größere Herausforderungen: Erfahrungsgemäß kommen in der zweiten Jahreshälfte mehr Asylbewerber als in den ersten sechs Monaten, weshalb in den Städten Eile geboten ist.	Flüchtlings	ansturm
18	"Sporthallen für die Unterbringung von Flüchtlingen zu nutzen, kann und darf nur die letzte aller Optionen sein", schreibt SSB-Geschäftsführer Mathias Grasediek.	Flüchtlingen	Unterbringung von
19	Flüchtlingskommissar Guterres fordert gerechte Verteilung bei der Aufnahme von Asylbewerbern.	Asylbewerbern	Aufnahme von
20	Der Hohe Flüchtlingskommissar der Vereinten Nationen (UN), António Guterres, will Deutschland bei der Verteilung von Flüchtlingen entlasten.	Flüchtlingen	Verteilung von
21	"Ich bin beunruhigt, wenn Flüchtlinge als Eindringlinge, Jobsuchende und Terroristen dargestellt werden, um mit öffentlichen Ängsten zu spielen.	Flüchtlinge	als Eindringlinge, Jobsuchende und Terroristen dargestellt werden
22	Auf dem Brachland links und rechts leuchten hell die Pfosten des neuen Zaunes, der illegale Flüchtlinge fernhalten soll.	Flüchtlinge	illegale
23	Bislang beschleunigt die Barrikade den Ansturm der Flüchtlinge, statt ihn zu bremsen.	Flüchtlinge	Ansturm der
24	Für das Land Berlin lässt sich das schon nicht mehr mit Sicherheit behaupten: Seit 2010 sind die Kosten der Unterbringung von Flüchtlingen von 2,1 auf 95 Millionen Euro gestiegen.	Flüchtlingen	Unterbringung von
25	Auf Euro und Cent veröffentlicht das Land, was es für die Unterbringung von Flüchtlingen ausgegeben hat.	Flüchtlingen	Unterbringung von
26	Sicherlich gibt es viele Gründe, warum es gerade in Sachsen heftige Konflikte um die Unterbringung von Asylbewerbern gibt.	Asylbewerber	Unterbringung von
27	So ließ Jung dem Innenministerium öffentlich via Pressemitteilung ausrichten, welche Häuser, die dem Freistaat gehören, das Ministerium doch statt Turnhallen viel besser für die Unterbringung von Flüchtlingen nutzen könne.	Flüchtlingen	Unterbringung von
28	Gleich nach den ersten Medienberichten über den grausigen Fund bekam die burgenländische Polizei zahlreiche Anrufe von besorgten Asylbewerbern, die Angehörige vermissen.	Asylbewerbern	besorgten
29	Kanzleramtsminister Janos Lazar drückte sein Mitgefühl für die Familien der im Lkw gestorbenen Flüchtlinge aus.	Flüchtlinge	gestorbenen
30	Der Fund eines Schlepper-Lkw mit 71 toten Flüchtlingen in Österreich sorgt für Entsetzen.	Flüchtlingen	toten
31	Brüssel ist jetzt gefordert, das Leid der Flüchtlinge zu begrenzen und für eine gerechte Verteilung der Flüchtlinge in Europa zu sorgen.	Flüchtlinge	Verteilung der?
32	Wir brauchen aber jetzt vor allem eine gerechte Verteilung der Flüchtlinge auf Europa.	Flüchtlinge	Verteilung der?
33	Nun kommen die Länder aber ihrer Aufgabe, abgelehnte	Asylbewerber	abgelehnte

	Asylbewerber abzuschieben, oft nicht schnell genug nach.		
34	Die private Betreuung von Asylbewerbern wird wichtiger.	Asylbewerbern	Private Betreuung von
35	Doch der aktuelle Flüchtlingsstrom setzt auch in Österreich alle Regeln außer Kraft.	Flüchtlings	strom
36	Die Slowakei sei von dem Flüchtlingsstrom nicht so sehr betroffen und habe Kapazitäten, sagt Pinter.	Flüchtlings	strom
37	Länder rechnen mit bis zu 600.000 Bewerbern in diesem Jahr und fordern ein nachhaltiges Flüchtlingskonzept	Flüchtlings	konzept
38	Bund und Länder müssten zudem "sofort ein nachhaltiges Flüchtlingskonzept" auflegen, so Landsberg.	Flüchtlings	konzept
39	Der Präsident des Deutschen Roten Kreuzes (DRK), Rudolf Seiters, beklagte unterdessen eine fehlende europäische Solidarität in der Flüchtlingsfrage.	Flüchtlings	frage
40	Der Flüchtlingsansturm stellt die Kommunen vor noch größere Herausforderungen	Flüchtlings	ansturm
41	Der SSB verstärkt damit die anhaltende Kritik aus der Politik und Flüchtlingsverbänden.	Flüchtlings	verbänden
42	Niemand weiß, was das Flüchtlingschaos kostet	Flüchtlings	chaos
43	Der Freistaat wurde zum Problemland in der Flüchtlingskrise.	Flüchtlings	krise
44	Erste Festnahmen nach Flüchtlingstragödie nahe Wien.	Flüchtlings	tragödie
45	Es kann doch nicht sein, dass nur Deutschland und Schweden dieser weltweiten Flüchtlingskrise mit Offenheit begegnen.	Flüchtlings	krise
46	Es gab den Vorschlag der EU-Kommission, eine Flüchtlingsquote einzuführen.	Flüchtlings	quote
47	Welches Bild wird denn vermittelt, wenn beispielsweise Agrar-Subventionen aus Brüssel von allen EU-Staaten gerne angenommen werden, aber die Folgen der Flüchtlingsproblematik nur einige wenige tragen sollen.	Flüchtlings	problematik
48	So lange bleiben die Flüchtlinge dort in der Verantwortung des Bundes.	Flüchtlinge	in der Verantwortung des Bundes
49	Auch Flüchtlinge vom Westbalkan hätten ein Anrecht auf ein Mindestmaß an Teilhabe am gesellschaftlichen, kulturellen und politischen Leben.	Flüchtlinge	ein Anrecht auf ein Mindestmaß an Teilhabe am gesellschaftlichen, kulturellen und politischen Leben.
50	Als die Stadtverwaltung dies vor einem Jahr als eine der ersten Kommunen plante, gab es eine bundesweite Entrüstung, weil man der Stadt vorwarf, die Flüchtlinge würden nicht menschenwürdig untergebracht.	Flüchtlinge	nicht menschenwürdig untergebracht
AD			
1	De enorme toename van het aantal vluchtelingen - dit jaar zijn het er mogelijk een half miljoen - groeit de Duitse autoriteiten boven het hoofd.	vluchtelingen	enorme toename van het aantal
2	Onmiddellijk na ingebruik-name kwam het tot rellen tussen radicaalrechtse betogers en sympathisanten van de vluchtelingen.	vluchtelingen	sympathisanten van

3	De stroom vluchtelingen die de levensgevaarlijke overstek naar Europa maakt is onophoudelijk.	vluchtelingen	stroom
4	Het is belangrijk vluchtelingen een gezicht te geven!	vluchtelingen	een gezicht te geven
5	Dit zou wel eens de weg kunnen wijzen naar de opvang van asielzoekers.	asielzoekers	opvang van
6	Maar in de stroom vluchtelingen, die dagelijks het kleine station overspoelt, is de jongen die met zijn ouders, zus en broertje op de vlucht is naar het veilige West- Europa, weer net zo snel uit beeld.	vluchtelingen	stroom die dagelijks het station overspoelt
7	Ze heeft kinderen aan de hand genomen, baby's gedragen en een rolstoel met een invalide vluchteling voortgeduwd, om die laatste 500 meter naar de grens te overbruggen.	vluchteling	invalide
8	Hun wanhoop staat symbool voor de worsteling van Europa met de almaar groeiende stroom vluchtelingen die dagelijks de Balkan doorkruist.	vluchtelingen	groeiende stroom
9	Het lijkt bijna kansloos voor de autoriteiten in Macedonië, Servië en Hongarije om controle te houden op de stroom vluchtelingen.	vluchtelingen	stroom
10	Weg uit Hongarije, een land dat uiterst slecht bekendstaat als het gaat om de behandeling van vluchtelingen.	vluchtelingen	behandeling van
11	Extra huisartsen voor toestroom asielzoekers	asielzoekers	toestroom
12	Door de grote toestroom van vluchtelingen naar Nederland neemt ook de druk op de gezondheidszorg in ons land toe.	Vluchtelingen	grote toestroom van
13	Zij vindt dat huisartsen beter moeten worden getraind op de specifieke klachten van de vaak uitgeputte en getraumatiseerde vluchtelingen.	vluchtelingen	uitgeputte en getraumatiseerde
14	De tocht van vluchtelingen is, hoewel bezaaid met procedurele landmijnen en fysieke en financiële risico's, meestal niet lukraak begonnen.	vluchtelingen	tocht van
15	Het land met 2 miljoen inwoners kan de onophoudelijke stroom vluchtelingen niet meer aan en probeert ze nu uit alle macht tegen te houden.	vluchtelingen	onophoudelijke stroom
16	Zo'n 150 rechtse demonstranten, onder wie een harde kern van neonazi's, demonstreerden vrijdag-, zaterdag- en gisteravond tegen de opvang van vluchtelingen in een voormalige bouwmarkt.	vluchtelingen	opvang van
17	Volgens Frank Wassenberg van kenniscentrum Platform 31 bieden 'klussende vluchtelingen' alleen maar voordelen.	vluchtelingen	klussende
18	FRUSTRATIES GROEIEN OVER NIET TE STUITEN STROOM VLUCHTELINGEN	vluchtelingen	niet te stuiten stroom
19	Het hek blijkt weinig effectief. Nog steeds steken recordaantallen vluchtelingen de grens over, door simpelweg over het hek te klimmen of er onderdoor te kruipen.	vluchtelingen	recordaantallen
20	Minister Koenders (Buitenlandse Zaken) stelde dat het niet goed is dat Balkanlanden hun eigen maatregelen nemen tegen de aanhoudende stroom vluchtelingen.	vluchtelingen	aanhoudende? stroom

21	VN-vluchtelingenorganisatie UNHCR verwacht een toestroom van vluchtelingen.	vluchtelingen	toestroom van
22	„Dat duurde totdat werd besloten dat afgewezen asielzoekers terug moesten en de kosten voor rekening kwamen van de luchtvaartmaatschappij die ze hadden binnengebracht.	asielzoekers	afgewezen
23	De Nederlandse regering stelt 48,5 miljoen euro beschikbaar voor opvang van vluchtelingen in de regio zelf, werd gisteren bekend.	vluchtelingen	opvang van
24	Vluchtelingenstroom splitst Duitsland in tweeën	vluchtelingen	stroom
25	Tineke Ceelen ziet vluchtelingenstroom niet stoppen	vluchtelingen	stroom
26	Recht!" Europa worstelt met een gigantisch vluchtelingenprobleem.	vluchtelingen	probleem
27	Ik reis al jaren van de ene naar de andere vluchtelingen crisis en daar zie ik altijd hetzelfde.	vluchtelingen	crisis
28	Het zwaargewonde Syrische jongetje Mohamed, dat vorige week het gezicht werd van het vluchtelingendrama in Europa, ligt in een ziekenhuis in Boedapest.	vluchtelingen	drama
29	Vakantieparadijs Kos verandert langzaam in een vluchtelingenhel.	vluchtelingen	hel
30	Het doodzieke 10-jarige Syrische jongetje Loai werd het gezicht van het vluchtelingendrama in Europa.	vluchtelingen	drama
31	Ze zijn de ouders van Loai (10), het jongetje dat vorige week wereldwijd hét gezicht werd van het Europese vluchtelingendrama.	vluchtelingen	drama
32	Dit klimaat wordt niet alleen gevoed door de politieke uitingen, ook de feitelijke vluchtelingensituatie in het land van goulash en poesta speelt een rol.	vluchtelingen	situatie
33	Kanselier Merkel liet zich onlangs in een tv-interview in algemene termen uit over de vluchtelingen kwestie.	vluchtelingen	kwestie
34	De alsmaar groeiende vluchtelingenstroom is de autoriteiten in de Balkanlanden een doorn in het oog.	vluchtelingen	stroom groeiende
35	In Duitsland heeft de regering de vluchtelingen crisis, die gepaard gaat met veel extreem-rechts geweld, gebombardeerd tot Chefsache, een zeer belangrijke kwestie.	vluchtelingen	crisis
36	Nederland wil extra geld vrijmaken voor de aanpak van het vluchtelingenprobleem.	vluchtelingen	probleem
37	Elke dag is er wel een nieuw vluchtelingendrama	vluchtelingen	drama
38	De gedeukte wand van een vrachtwagen is een nieuw symbool van het vluchtelingendrama dat Europa in zijn greep houdt.	vluchtelingen	drama
39	Door de gigantische vluchtelingenstroom naar Europa kraakt en piept Ter Apel, waar iedereen die asiel in Nederland wil aanvragen langs moet.	vluchtelingen	stroom gigantische
40	De Europese Commissie heeft inmiddels tien lidstaten een officiële waarschuwing gegeven, omdat ze een evenredige verdeling van de vluchtelingenstroom saboteren.	vluchtelingen	stroom
41	Vluchtelingen zijn overal.	vluchtelingen	overal

42	Daar worden dag en nacht honderden vluchtelingen na registratie door de politie 'gedumpt'.	vluchtelingen	na registratie gedumpt
43	Vluchtelingen zijn overal, als donkere stipjes zigzaggend op akkers en in bossen bij de grens.	vluchtelingen	overall
44	Nog steeds steken recordaantallen vluchtelingen de grens over, door simpelweg over het hek te klimmen of er onderdoor te kruipen.	vluchtelingen	recordaantallen
FR			
1	Klappte aber nicht mit der verbindlichen Aufteilung der Flüchtlinge auf die EU-Staaten.	Flüchtlinge	Aufteilung der
2	Der Zug der Flüchtlinge über Italien und Griechenland nach Deutschland, Schweden und Britannien wird also anhalten.	Flüchtlinge	Zug der (de tocht)
3	Syrische Asylbewerber - oft akademisch ausgebildet, womöglich christlich - sind willkommen, schließlich sucht die Wirtschaft Fachkräfte.	Asylbewerber	oft akademisch ausgebildet, womöglich christlich willkommen
4	Die Organisation Compass Fostering, die sich um Unterkünfte für jugendliche Flüchtlinge kümmert, spricht sogar von einer fünffach höheren Zahl minderjähriger Asylbewerber.	Flüchtlinge Asylbewerber	jugendliche minderjährige?
5	Wenn sie nicht untertauchen, müssen erwachsene Flüchtlinge in Großbritannien mit langen Haftzeiten rechnen, bis ihr Asyl- oder Flüchtlingsfall entschieden ist.	Flüchtlinge	erwachsene
6	Weil mehrere deutsche Städte mit der Unterbringung von Flüchtlingen überfordert sind, zieht das Bundeskanzleramt den geplanten Flüchtlingsgipfel vor.	Flüchtlingen	Unterbringung von
7	Die Akzeptanz für die Aufnahme von Flüchtlingen könne nur erhalten werden, wenn glaubhaft daran gearbeitet werde, Verfahren zu beschleunigen und chancenlose Asylbewerber rasch Klarheit erhielten.	Flüchtlinge Asylbewerber	Aufnahmen von chancenlose
8	Erstens, dass schutzbedürftige Flüchtlinge bleiben dürften.	Flüchtlinge	schutzbedürftige
9	Und weil sich in Nauen auch wegen des Zuzugs von Asylbewerbern eine rechtsradikale Szene etabliert hat, halten die Jugendlichen einen Rund-um-die-Uhr-Wachschutz für dringend notwendig.	Asylbewerbern	Zuzugs von
10	Obwohl nur wenige die Petition gezeichnet haben - es war ein Zeichen für mehr Schutz von Flüchtlingen und gegen die rechten Organisationen.	Flüchtlingen	Schutz von
11	Deshalb ist der Gedanke abwegig, "Armutflüchtlinge" - ein schreckliches Wort übrigens! - schlechterstellen zu wollen als Asylbewerber oder Hartz-IV-Empfänger.	Flüchtlinge	Armut
12	Die Kinder- und Jugendärzte fordern eine bessere Versorgung minderjähriger Flüchtlinge.	Flüchtlinge	minderjähriger
13	Thüringens Innenminister Holger Poppenhäger (SPD) kündigte an, die für die Abschiebung abgelehnter Asylbewerber zuständige Abteilung aufzustocken.	Asylbewerber	Abschiebung abgelehnter
14	Da werden Flüchtlinge als "Schweine" und "Viehzeug" beschimpft, da werden völlig aus der Luft gegriffene Bedrohungsszenarien an die Wand gemalt.	Flüchtlinge	als „Schweine“ und „Viehzeug“ beschimpft (uitmaken)

15	Im früheren Baumarkt, der zum Schutz der Flüchtlinge umzäunt ist, bleibt das Geschehen am Samstag nicht unbemerkt.	Flüchtlinge	Schutz der
16	Ende Juli forderten einige der in Belá inhaftierten Flüchtlingen lautstark ihre Freilassung und die sofortige Herausgabe der Mobiltelefone.	Flüchtlinge	inhaftierten
17	Bei einer Umfrage des Meinungsforschungsinstitutes CVVM sprachen sich 71 Prozent der Befragten klar gegen die Aufnahme von Asylbewerbern aus Syrien und Afrika aus.	Asylbewerbern	Aufnahme von
18	An die Politiker richten die Wissenschaftler den Appell, die Not der Flüchtlinge nicht zu Wahlkampfzwecken zu missbrauchen.	Flüchtlinge	Not der
19	Nachdem der Bürgermeister in Prag Druck gemacht hat, werden die freigelassenen Asylbewerber nun sogar direkt von Mitarbeitern des Lagers zum Bahnhof gefahren.	Asylbewerber	freigelassene
20	In der Stadt Belá kümmern sich Einwohner um die inhaftierten Flüchtlinge.	Flüchtlinge	inhaftierten
21	Mazedonien hat den Ausnahmezustand ausgerufen und - nachdem es zuletzt die Grenze geschlossen hatte und Polizisten mit Blendgranaten und Tränengas gegen verzweifelte Flüchtlinge vorgegangen waren - kapituliert, das heißt die Grenze wieder geöffnet.	Flüchtlinge	verzweifelte
22	Es ist zwar richtig, dass sich seit Ende des Zweiten Weltkriegs keine größere Flüchtlingskrise ereignet hat, aber richtig ist auch, dass die Zahl der Flüchtlinge, die West-Deutschland in den Nachkriegsjahren aufgenommen hat, die Zahl der Asylbewerber und Migranten, die derzeit die Bundesrepublik erreichen, weit übertraf.	Flüchtlinge Asylbewerber Flüchtlings	krise
23	Die Aufnahme zusätzlicher Asylbewerber lehnen die Konservativen strikt ab.	Asylbewerber	Aufnahme zusätzlicher
24	Ein paar Flüchtlinge sind schon zu viel	Flüchtlinge	schon zu viel
25	Zudem sprechen sich laut aktuellen Umfragen rund 70 Prozent der Polen gegen die Aufnahme von Flüchtlingen aus Afrika oder dem Nahen Osten aus.	Flüchtlingen	Aufnahme von
26	Maria Nowacka gehört zu jenen, die für die Integration der Flüchtlinge arbeiten.	Flüchtlinge	Integration der
27	Unter muslimische Flüchtlinge hingegen könnten sich Anhänger der Terrororganisation "Islamischer Staat" mischen, so eine öffentlich geäußerte These.	Flüchtlinge	muslimische
28	Auch eine kategorische Ablehnung nichtchristlicher Flüchtlinge, wie jüngst in der Slowakei, steht im katholischen Polen nicht an.	Flüchtlinge	Ablehnung nichtchristlicher
29	Damals stellten sowohl der Europäische Gerichtshof für Menschenrechte in Straßburg als auch der Europäische Gerichtshof in Luxemburg - das höchste EU-Gericht - fest, dass Griechenland den internationalen Standards zur Unterbringung von Flüchtlingen nicht genügt.	Flüchtlingen	Unterbringung von

30	Still und leise vollzieht die Bundesregierung eine gefährliche Trennung zwischen gutem (weil nützlichem) und schlechtem Flüchtling.	Flüchtling	gutem und schlechtem
31	Eine freiwillige Flüchtlingsquote kann aber nicht funktionieren, das ist Europas Selbsttäuschung Nummer zwei.	Flüchtlings	quote
32	Seit der Eskalation der Flüchtlingskrise am Eurotunnel kommen aber auch immer mehr unbegleitete Jugendliche.	Flüchtlings	krise
33	In Italien wächst unterdessen die Polemik rund um das Flüchtlingsthema.	Flüchtlings	thema
34	Braucht es angesichts dieses dramatischen Anstiegs einen "nationalen Flüchtlingspakt"?	Flüchtlings	pakt
35	Ich muss hier auch noch einmal sagen, dass es gar nicht geht, wenn sich unsere Eliten lustig machen über Leute wie mich, die ihre Stimme erheben für die Flüchtlingshilfe.	Flüchtlings	hilfe
36	Wie reagiert Europa auf die größte Flüchtlingskrise seit dem Ende des Zweiten Weltkriegs?	Flüchtlings	krise
37	Im Zusammenhang mit den Bürgerkriegsflüchtlingen aus Syrien, Eritrea und Sudan spricht Innenministerin Theresa May gern von organisierter Kriminalität, weniger von humanitärer Hilfe.	Flüchtlingen	Bürgerkriegs
38	"Wir versuchen, den Polen die Flüchtlingsfrage anhand von konkreten Personen näherzubringen", sagt die Ethnos-Direktorin.	Flüchtlings	frage
39	Außenminister Grzegorz Schetyna beeilte sich zwar, diesen Bericht von der Flüchtlingsfrage zu trennen.	Flüchtlings	frage
40	Europa braucht eine Flüchtlingsquote.	Flüchtlings	quote
41	Wer aber - wie osteuropäische EU-Staaten - offene Binnengrenzen für seine Bürger will, wird dies dauerhaft nur mit einer Flüchtlingsquote erreichen.	Flüchtlings	quote
42	Für sie spricht: Sie hat testweise eine Flüchtlingsquote vorgeschlagen.	Flüchtlings	quote
43	Liegt es daran, dass uns das Leid der syrischen Kriegsflüchtlinge mehr bekümmert?	Flüchtlinge	Kriegs
Volkskrant			
1	De ophoping van vluchtelingen in Traiskirchen komt doordat veel gemeenten weigeren vluchtelingen op te nemen.	vluchtelingen	ophoping van
2	Met het oog op de groeiende stroom vluchtelingen en de afwezige overheid besloten de Grieken, in het dagelijks leven bloemist of zoals Chertofilis leraar natuurkunde, hun vrije uren op te offeren en eten, kleding en drinkwater uit te delen.	vluchtelingen	groeiende stroom
3	Er zijn ook landen die afgewezen asielzoekers niet terugnemen.	asielzoekers	afgewezen
4	Door de groeiende stroom vluchtelingen heeft Europa een schreeuwend tekort aan huisvesting.	vluchtelingen	groeiende stroom
5	Via de gemeenten zijn zij verantwoordelijk voor de opvang van vluchtelingen die een verblijfsstatus hebben gekregen.	vluchtelingen	opvang van
6	Ruim vijfduizend 'statushouders' wachten in asielzoekerscentra op een	vluchtelingen	toegelaten

	sociale huurwoning, blijkt uit cijfers van het platform Opnieuw Thuis, dat gemeenten probeert te helpen om alle toegelaten vluchtelingen snel onder dak te krijgen.		
7	Veel vluchtelingen, onder wie kinderen, worden daardoor gedwongen op straat te slapen.	vluchtelingen	onder wie kinderen
8	'Minder, minder, minder... behalve als het 'echte' vluchtelingen zijn'	vluchtelingen	echte
9	Oorlogsvluchtelingen kunnen duidelijk op een warmere ontvangst rekenen dan economische vluchtelingen, die op zoek zijn naar een beter bestaan.	Vluchtelingen vluchtelingen	oorlogs economische
10	Oorlogsvluchtelingen worden vaak 'echte vluchtelingen' genoemd.	vluchtelingen vluchtelingen	oorlogs echte
11	Economische vluchtelingen moeten daar blijven.	vluchtelingen	economische
12	Economische vluchtelingen zijn absoluut niet populair.	vluchtelingen	economische niet populair
13	Zo extreem denken de meeste ondervraagden niet, maar de schatting is dat gemiddeld de helft economisch vluchteling is.	vluchteling	economisch
14	'Mensen oordelen hard over economische vluchtelingen', concludeert Kanne.	vluchtelingen	economische
15	Alsof daarmee de stroom van vluchtelingen vanzelf zou ophouden.	vluchtelingen	de stroom van
16	Europa moet de realiteit onder ogen zien; de stroom van asielzoekers neemt toe, en dit is alleen oplosbaar door een gezamenlijke aanpak.	asielzoekers	de stroom van
17	Italië en Griekenland hebben vaker om hulp gevraagd vanwege de grote stroom asielzoekers die zich in die landen meldt.	asielzoekers	grote stroom
18	Hierbij kan de hulp van de VN-Vluchtelingenorganisatie UNHCR worden ingeroepen, zoals dit nu ook al gebeurt met uitgenodigde vluchtelingen.	vluchtelingen	uitgenodigde
19	De gemeente Nijmegen is van plan honderd jonge Eritrese vluchtelingen met een verblijfsvergunning bij elkaar te huisvesten in een voormalig studentencomplex in Lent, een landelijk deel van de gemeente.	vluchtelingen	jonge
20	VluchtelingenWerk Nederland is geen voorstander van een dergelijke concentratie: volgens de organisatie belemmert dat de integratie van vluchtelingen en kan het tot gettovorming leiden.	vluchtelingen	de integratie van
21	Bovendien kunnen jonge vluchtelingen geen hoge huren betalen', aldus Frings.	vluchtelingen	jonge
22	Het Platform Opnieuw Thuis, dat gemeenten moet stimuleren de duizenden wachtende vluchtelingen met een verblijfsvergunning te huisvesten, prijst Nijmegen juist voor zijn 'durf en doortastendheid'.	vluchtelingen	wachtende
23	Deze maand kregen 26 jonge vluchtelingen er een studio in het voormalige GAK-kantoor, waar ook studenten en starters wonen.	vluchtelingen	jonge
24	Het stuitte toen op bezwaren van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), die zei het overzicht kwijt te	vluchtelingen	de vorming van grote concentraties

	raken en te vrezen voor de vorming van grote concentraties vluchtelingen op één plek.		
25	Vandaag verschijnt een Kamerbrief waarin een overzicht staat van alle maatregelen die worden genomen om de groeiende toestroom van asielzoekers het hoofd te bieden.	asielzoekers	groeiende toestroom
26	'Toen deze woningen niet meer nodig waren voor studenten dachten we: dit is een mooie locatie voor jonge vluchtelingen, op tien minuten fietsen van het centrum van Nijmegen'.	vluchtelingen	jonge
27	Maar onder meer de Nijmeegse Allochtonen Adviescommissie heeft zware kritiek op de clustering van de vluchtelingen, wat volgens hen de integratie niet bevordert.	vluchtelingen	clustering van
28	Hoe anders zijn de keuzes die Amsterdam maakt bij het huisvesten van jonge vluchtelingen.	vluchtelingen	jonge
29	In het voormalige kantoorgebouw van het Gemeenschappelijk Administratie Kantoor (GAK) in Bos en Lommer wonen in de 250 gloednieuwe appartementen naast studenten en starters sinds deze maand ook 26 jonge vluchtelingen van 16 tot 26 jaar, aan één gang in het gebouw.	vluchtelingen	jonge
30	Het onderzoek in opdracht van de Volkskrant naar het draagvlak in Nederland voor de opname van vluchtelingen bevat onzorgvuldigheden.	vluchtelingen	opname van
31	Het onderzoeksverslag en de vragenlijst, die aan ruim tweeduizend respondenten werd voorgelegd, maken binnen de ongedefinieerde groep wel onderscheid tussen 'oorlogsvluchtelingen' en 'economische vluchtelingen'.	vluchtelingen vluchtelingen	oorlogs economische
32	De onderzoekers omschrijven de economische vluchteling als een persoon op zoek naar een 'beter bestaan', omdat zijn 'eigen land niet de economische mogelijkheden biedt'.	vluchteling	economisch
33	De economische vluchteling bestaat dus niet volgens de VN.	vluchteling	economische
34	Die spreekt van bijna zestig miljoen 'forced displacements': dus géén 'economische vluchtelingen'. Het onderzoeksverslag is hier niet expliciet over.	vluchtelingen	economische
35	Zo wordt uit antwoorden op de vraag 'Wat vindt u van de herverdeling van asielzoekers over Europa?' - 47 procent zegt 'goed idee', 15 procent 'heel goed idee' - geconcludeerd dat Nederlanders solidair zijn met Griekenland en Italië, die de meeste vluchtelingen te verwerken krijgen.	asielzoekers vluchtelingen	herverdeling van
36	Maar het is teleurstellend dat een poging het draagvlak voor de opvang van vluchtelingen in Nederland in kaart te brengen zo veel onzorgvuldigheden bevat.	vluchtelingen	opvang van
37	'Het is spijtig dat een kwaliteitskrant denkt deze aanhef nodig te hebben om de problematiek van vluchtelingen onder de aandacht te brengen.'	vluchtelingen	problematiek van

38	Daar staat: Behalve als het 'echte' vluchtelingen zijn.	vluchtelingen	echte
39	De aversie, zo blijkt uit het onderzoek, richt zich vooral tegen 'economische vluchtelingen', van wie 75 procent er minder wil.	vluchtelingen	economische
40	Er is één probleem, aldus een aantal briefschrijvers: de 'economische vluchteling' bestaat niet.	vluchteling	economische
41	De vraag naar meer/minder vluchtelingen werd gesteld in verschillende fases: eerst werd gevraagd naar 'vluchtelingen' (sec), daarna werd onderscheid aangebracht tussen oorlogs- en economische vluchtelingen en informatie verstrekt over aantallen.	vluchtelingen	oorlogs- en economische
42	Die 45 procent minder vluchtelingen sloeg dus terug op de eigen perceptie van vluchtelingen, en die komt kennelijk meer in de buurt van een 'economische' vluchteling dan van een 'echte'.	vluchteling	economische
43	Naarmate de respondenten meer informatie kregen over de aard en omvang, nam het draagvlak voor opvang van 'echte' vluchtelingen toe.	vluchtelingen	opvang van echte
44	Dan komen heel andere percentages in beeld en dringt een andere conclusie zich op: 'Oorlogsvluchtelingen welkom, economische vluchtelingen niet.	vluchtelingen vluchtelingen	oorlogs economische welkom
45	De krant heeft die taak evengoed en draagt daar niet aan bij door nieuwe, verwarrende begrippen als 'economische vluchtelingen' te introduceren, wanneer er duidelijke, bestaande alternatieven zijn zoals arbeidsmigranten.	vluchtelingen	economische
46	Eind vorige maand bereikte de EU een moeizaam akkoord over de verdeling van asielzoekers.	asielzoekers	verdeling van
47	De lidstaten stemden in met de komst van 20 duizend vluchtelingen die door de VN-commissie voor de vluchtelingen UNHCR worden geselecteerd vanuit de kampen in het Midden-Oosten, maar stonden aanzienlijk minder welwillend tegenover de nog niet geselecteerde stroom asielzoekers uit Italië en Griekenland.	asielzoekers	niet geselecteerde stroom
48	De verdeling van asielzoekers over Europa ligt gevoelig omdat die indruist tegen de zogeheten Dublin-verordening die landen het recht geeft een vluchteling terug te sturen naar het land waar hij de EU als eerste betrad.	asielzoekers	verdeling van
49	In ruil voor het overnemen van asielzoekers willen de overige lidstaten dat de zuidelijke landen hun asielopvang en de procedures verbeteren en dat ze ophouden vluchtelingen ongeregistreerd door te laten naar andere landen, zoals nu massaal bij de grens met Macedonië gebeurt.	asielzoekers	overnemen van
50	Bovendien willen veel lidstaten dat de verdeling van asielzoekers onderdeel wordt van een breder Europees migratiebeleid.	asielzoekers	verdeling van

51	Omdat niemand een snel einde verwacht aan de stroom vluchtelingen uit Afrika en het Midden-Oosten, ontkomt Europa er niet aan een langetermijnvisie te ontwikkelen op migratie.	vluchtelingen	stroom
52	Het gaat dan om betere bescherming van kwetsbare vluchtelingen zoals minderjarigen of mensen met een oorlogstrauma, het recht op onderdak en voeding tijdens de procedure en het recht op 'waardige terugkeer' bij uitzetting.	vluchtelingen	betere bescherming van kwetsbare
53	Mensenrechtenorganisaties uiten felle kritiek op de manier waarop Hongarije omgaat met de almaar wassende stroom vluchtelingen.	vluchtelingen	wassende stroom
54	De vondst van de 71 dode vluchtelingen in een koelwagen in Oostenrijk werpt nieuw licht op de moeilijkheden die vluchtelingen ondervinden bij het legaal verlaten van Hongarije.	vluchtelingen	dode
55	HRW-onderzoeker Gall: 'Alle vluchtelingen worden als 'economische migranten' afgeschilderd.	vluchtelingen	als economische migranten <i>afgeschilderd</i>
56	Volgens Gall voedt die xenofobie het toch al grote verlangen van vluchtelingen om door te reizen: 'Velen van hen willen naar Duitsland, bijvoorbeeld omdat ze daar familie hebben.'	vluchtelingen	grote verlangen van
57	Zo kent Hongarije een wet die het in detentie plaatsen van asielzoekers mogelijk maakt, maar is het niet bekend op grond waarvan dat gebeurt.	asielzoekers	in detentie plaatsen van
58	Zeker in combinatie met de beelden van aangespoelde drenkelingen is het denkschema al gauw dat van de hulpeloze vluchteling tegenover de harteloze, reactionaire kleinburger.	vluchteling	hulpeloze
59	Alle asielzoekers komen in een kwaad daglicht te staan, kijk maar naar Duitsland.	asielzoekers	in een kwaad daglicht te staan
60	Het beeld van de Syriërs is momenteel dat van de goede vluchteling - een hoogopgeleide moderne man of vrouw die zo in Nederland kan meedraaien.	vluchteling	goede
61	Vluchtelingenstop in grootste opvangcentrum Oostenrijk	vluchtelingen	stop
62	Buurland Oostenrijk kondigde tegelijkertijd een vluchtelingenstop af: het wil geen enkele asielaanvraag meer behandelen.	vluchtelingen	stop
63	Geconfronteerd met de toenemende vluchtelingenstroom trekken landen zich steeds minder aan van internationale verdragen.	vluchtelingen	stroom
64	De maatregelen die Europa neemt om de vluchtelingen crisis aan te pakken, zijn dan ook in hoge mate symbolisch, stelt Papademetriou.	vluchtelingen	crisis
65	De aanhoudende vluchtelingenstroom roept zeer tegengestelde emoties op bij de Europese burgers.	vluchtelingen	stroom
66	En: moeten het oorlogsvluchtelingen zijn of mogen ze ook economische motieven hebben?	vluchtelingen	oorlogs
67	Oorlogsvluchtelingen welkom	vluchtelingen	oorlogs

68	Voor opname van meer oorlogsvluchtelingen is wel een groter draagvlak.'	vluchtelingen	oorlogs
69	Hoe reageren Nederlanders wanneer de vluchtelingencrisis in hun directe levenssfeer doordringt?	vluchtelingen	crisis
70	Het onderzoeksinstituut I&O Research uit Enschede voerde van donderdag 6 augustus tot en met zondag 9 augustus 2015 op verzoek van de Volkskrant een online-onderzoek uit naar de kennis, houding en standpunten van Nederlanders van 18 jaar en ouder ten aanzien van de vluchtelingenstromen in Nederland en Europa.	vluchtelingen	stromen
71	De vluchtelingencrisis schreeuwt om een oplossing.	vluchtelingen	crisis
72	Bovendien moet worden voorkomen dat Wilders en zijn Europese bondgenoten garen weten te spinnen bij deze vluchtelingencrisis voor hun electoraal gewin.	vluchtelingen	crisis
73	Er is dus een ferme wil nodig om de vluchtelingencrisis als Europa gezamenlijk op te lossen.	Vluchtelingen	crisis
74	Een ferme wil betekent allereerst dat de Europese leiders erkennen dat de vluchtelingencrisis een Europees probleem is.	vluchtelingen	crisis
75	Als er geen snelle oplossing komt voor de vluchtelingencrisis is de kans groot dat de slagbomen weer zullen terugkomen binnen Europa.	vluchtelingen	crisis
76	Maar ook hiervoor is een ferme wil nodig om de vluchtelingencrisis gezamenlijk aan te pakken.	vluchtelingen	crisis
77	Vluchtelingenkwestie vergt precisie	vluchtelingen	kwestie
78	Het is goed dat de Volkskrant de 'vluchtelingencrisis' onder de loep neemt, zoals hoofdredacteur Philippe Remarque begin deze maand aankondigde.	vluchtelingen	crisis
79	Het Commentaar riep de politiek op het publiek een realistische voorstelling te geven over vluchtelingenstromen en arbeidsmigratie.	vluchtelingen	stromen
80	De Hongaarse aanpak van de vluchtelingenstroom krijgt veel kritiek, omdat het land weinig concrete maatregelen neemt om de opvang en registratie in goede banen te leiden en zich vooral bezighoudt met de bouw van een hek en het uiten van gespierde taal.	vluchtelingen	stroom
81	'De vluchtelingen worden telkens landinwaarts gedreven door de politie', zegt mede-organisator Sarah Morpurgo (25).	vluchtelingen	telkens landinwaarts gedreven
82	Nog preciezer was geweest: als de vraag zonder de gangbare definitie van vluchtelingen of informatie over vluchtelingenaantallen wordt voorgelegd.	vluchtelingen	gangbare definitie van

Bijlage B2: Discoursfragmenten september

Tabel 19B: tekstdelen en discoursfragmenten september 2015

Nr.	Krant	Tekstdeel	Kernwoord	Discoursfragment
	Die Welt			

1	Der Vorstand der Bundesagentur für Arbeit, Raimund Becker, über die Integration von Flüchtlingen , Sprachbarrieren, nicht anerkannte Qualifikationen und Bürokratie	Flüchtlingen	Integration von
2	Welche Probleme gibt es bei der Integration der Flüchtlinge in den Arbeitsmarkt?	Flüchtlinge	Integration der
3	Braucht die Bundesagentur mehr Geld für die Betreuung der Flüchtlinge ?	Flüchtlinge	Betreuung der
4	Sollte es für abgelehnte Asylbewerber einen Spurwechsel geben, ins System der Blue Card?	Asylbewerber	abgelehnte
5	Nicht nur die Flüchtlinge sind in Gefahr, sondern auch ein Europa, dessen humanistisches Erbe vor unseren eigenen Augen zerbröckelt.	Flüchtlinge	in Gefahr
6	Diese begann mit dem Entstehen der (juristisch monströsen) Allerweltsbegriffe "Migrant" oder " Flüchtling ", die den rechtlich zentralen Unterschied zwischen wirtschaftlicher und politischer Einwanderung, zwischen <i>Armutsflüchtlingen</i> und <i>Kriegsflüchtlingen</i> verschleiern.	Flüchtlingen	Armut Kriegs
7	Im Gegensatz zu Wirtschaftsflüchtlingen haben diejenigen, die vor Unterdrückung, Terror und Massakern fliehen, ein unumstößliches Recht auf Asyl, was die internationale Gemeinschaft zwingend verpflichtet, sie aufzunehmen.	Flüchtlingen	Wirtschafts
8	Selbst wenn der Unterschied anerkannt wird, geschieht dies oft im Zusammenhang mit einem weiteren Taschenspielertrick: dem Versuch, leichtgläubige Gemüter davon zu überzeugen, die Männer, Frauen und Kinder, die Tausende von Dollar für eine Überfahrt auf einem der klapprigen Boote nach Lampedusa oder Kos bezahlt haben, seien Wirtschaftsflüchtlinge.	Flüchtlinge	Wirtschafts
9	Dies scheint durch schockierende Bilder von Flüchtlingen belegt zu werden, die durch Grenzzäune brechen oder in Calais auf Züge aufspringen.	Flüchtlingen	schockierende Bilder von
10	Und die Staaten Europas haben in der Zwischenzeit ihren gemeinsamen Egoismus dadurch zur Schau gestellt, dass sie einen Plan zur Umsiedlung von nur 40.000 Asylbewerbern aus ihren Zielstädten in Italien und Griechenland abgelehnt haben.	Asylbewerbern	Umsiedlung von
11	Kriegsflüchtlinge willkommen	Flüchtlinge	Kriegs
12	Die Aufnahme von Kriegsflüchtlingen halten 96 Prozent der Befragten für richtig.	Flüchtlingen	Aufnahme Kriegs
13	Deshalb hält eine große Mehrheit von 79 Prozent die konsequentere Abschiebung von abgelehnten Asylbewerbern für sinnvoll.	Asylbewerbern	konsequentere Abschiebung von abgelehnter
14	Auch in Wismar demonstrierten Samstagabend Rechtsextreme gegen die Aufnahme von Flüchtlingen .	Flüchtlingen	Aufnahme von
15	Deutschlandweit begann am Sonntag die Verteilung der Flüchtlinge : Allein im thüringischen Saalfeld kamen Samstagabend rund 680 Menschen an, von denen anschließend ein Teil auch nach Sachsen und Sachsen-Anhalt gebracht wurde.	Flüchtlinge	Verteilung der
16	Die Staaten der Europäischen Union sind weiter tief zerstritten in der Frage nach einer gerechteren Verteilung von Flüchtlingen .	Flüchtlingen	gerechteren Verteilung von
17	Vor allem EU-Mitgliedsländer aus Osteuropa wehren sich gegen verbindliche Regeln, die sie zur Flüchtlingsaufnahme verpflichten würden.	Flüchtlingen	aufnahme
18	Kommissionschef Jean-Claude Juncker will am Mittwoch ein Konzept zur Verteilung von 120.000 weiteren Flüchtlingen auf EU-Staaten vorstellen.	Flüchtlingen	Verteilung von

19	Einen Sondergipfel der EU wegen der Flüchtlingskrise forderten am Wochenende der österreichische Außenminister Sebastian Kurz und die Flüchtlingsbeauftragte der Bundesregierung, Aydan Özoguz (SPD).	Flüchtlings	krise
20	Viel zu langwierige, viel zu umständliche Asylverfahren, eine noch immer hoffnungslos unterbesetzte Asylbürokratie, ein noch immer fehlendes Einwanderungsgesetz als klares Signal an Armutsflüchtlinge, aus kommunaler Sicht sehr wichtig: viel zu wenige Erstaufnahmeplätze.	Flüchtlinge	Armuts
21	Junks Forderungen angesichts der bevorstehenden Bund-Länder-Gespräche zur Lösung der Flüchtlingsproblematik liegen damit auf der Hand.	Flüchtlings	problematik
22	1. Asylbewerber , die kaum eine Chance auf Anerkennung haben, dürften nicht mehr auf Städte und Gemeinden verteilt werden.	Asylbewerber	die kaum eine Chance auf Anerkennung habe
23	In denen Arbeitgebern ein Risikoausgleich für den Fall in Aussicht gestellt wird, dass von ihnen ausgebildete Flüchtlinge den Betrieb wieder verlassen.	Flüchtlinge	ausgebildete
24	"Wer in Deutschland bleibt, muss integriert werden." Flüchtlingshilfe 2.0 könnte man das nennen.	Flüchtlings	Hilfe
25	Sie versuchen, die qualifiziertesten Flüchtlinge für sich zu gewinnen.	Flüchtlinge	qualifiziertesten
26	Lange Wartezeiten bis zur Arbeitserlaubnis, ein Zuständigkeitswirrwarr zwischen Arbeitsagenturen und Ausländerbehörden, mangelnde Flexibilität - all das macht es den Firmen quasi unmöglich, ihren Beitrag zur Lösung der Flüchtlingskrise auch tatsächlich in die Praxis umzusetzen.	Flüchtlings	Krise Lösung der
27	Laut Gesetz duldet die Arbeitsagentur zwar anerkannte Asylbewerber in Ausbildung ein Jahr lang.	Asylbewerber	anerkannte
28	Die große Flüchtlingsbegeisterung ist von Selbstbezogenheit nicht immer frei.	Flüchtlings	begeisterung
29	Wenn wir alle Fremden begrüßen, dann begrüßen wir keinen konkreten Flüchtling , keinen einzelnen Fremden - ganz abgesehen davon, dass es nicht barmherzig ist, die Flüchtlinge nicht aus ihrem Traum zu reißen, Deutschland sei ein anstrengungsfreies Paradies.	Flüchtling	konkreten
30	Aus dem Taumel der Flüchtlingsbegeisterung ist auch ein unangemessenes Selbstlob herauszuhören.	Flüchtlings	begeisterung Taumel der
31	Wie weit diese Haltung inzwischen reicht, machte mir kürzlich eine Bürgerversammlung zur Flüchtlingsfrage im nordbrandenburgischen Prenzlau deutlich.	Flüchtlings	frage
32	Die Unterbringung von Flüchtlingen sei ein Zusatzgeschäft.	Flüchtlingen	Unterbringung von
33	Was solch eine Flüchtlingskrise möglich macht!	Flüchtlings	krise
34	Die Mainzer Oppositionsführerin Julia Klöckner (CDU) verlangte mehr Konsequenz bei der Abschiebung abgelehnter Asylbewerber und eine Residenzpflicht in Erstaufnahmeunterkünften.	Asylbewerber	Abschiebung abgelehnter
35	Während Friedrichshain-Kreuzberg seit Jahren kaum etwas tut, um den Drogenhandel am Görlitzer Park zu beseitigen, zeigen seine Politmatadoren in der Aufnahme der Flüchtlinge eine atemberaubende Entschlossenheit	Flüchtlinge	Aufnahme der
36	Dass die Mehrheit der Berliner in einer Volksabstimmung gegen die Bebauung	Flüchtlings	flut

	stimmte, ist angesichts der Flüchtlingsflut kein Argument.		
37	Das ganz normale Berliner Flüchtlingschaos	Flüchtlings	chaos
38	Flüchtlinge, die mit Selbstmord drohen, und Helfer, die notdürftig Staat spielen.	Flüchtlinge	die mit Selbstmord drohen
39	Im Park soll es nachts zu Vergewaltigungen von weiblichen Flüchtlingen gekommen seien.	Flüchtlingen	Vergewaltigungen von weiblichen
40	Das Flüchtlingschaos kommt, zusammengefasst, so zustande: Flüchtlinge, die nach Berlin gelangen, müssen sich am Lageso registrieren.	Flüchtlings	chaos
41	Länder empfinden Flüchtlingskompromiss als großzügig	Flüchtlings	kompromiss
42	Auf dem Treffen am Donnerstagabend hatte die Bundesregierung den Ministerpräsidenten der 16 Bundesländer zugesagt, sich dynamisch an den Kosten für die Versorgung und die Unterbringung von Flüchtlingen zu beteiligen	Flüchtlingen	Versorgung und Unterbringung von
43	Zudem gibt die Bundesregierung 350 Millionen Euro für unbegleitete minderjährige Flüchtlinge	Flüchtlinge	unbegleitete minderjährige
44	Deutsche Polizisten sind in der Flüchtlingskrise einer enormen zusätzlichen Belastung ausgesetzt.	Flüchtlings	krise
45	Radek fordert zudem, eine getrennte Unterbringung der Flüchtlinge nach ethnischen Gruppen.	Flüchtlinge	Unterbringung der
46	Auch in Bayern wird versucht, die Unterbringung von Flüchtlingen "konfliktsensibel" zu gestalten.	Flüchtlingen	Unterbringung von
47	"Bei der Unterbringung von Asylbewerbern nehmen wir auch auf Ethnien und Religionen Rücksicht.	Asylbewerbern	Unterbringung von
48	Jetzt macht der junge Asylbewerber, der inzwischen perfekt Deutsch spricht, eine Lehre als Metallbauer in Benkes Blechverarbeitungsfirma im nordrhein-westfälischen Schwerte.	Asylbewerber	junge
49	Bundesinnenminister Thomas de Maizière (CDU) ist überzeugt, der Zuzug von Flüchtlingen sei nicht die alles seligmachende Lösung für die rasche Alterung und das langfristige Schrumpfen der deutschen Bevölkerung.	Flüchtlingen	Zuzug von (toevloed)
50	In der Bundesrepublik geschah Einwanderung manchmal geplant wie in den 60er-Jahren, manchmal aber auch wie jetzt spontan - etwa in den 90er-Jahren, als viele Kriegsflüchtlinge vom Balkan nach Deutschland kamen	Flüchtlinge	Kriegs
51	Erfahrungen aus früheren Flüchtlingskrisen zeigten, dass Migranten einen "wertvollen Beitrag zur ökonomischen und sozialen Wohlfahrt eines Landes leisten können", schreibt die OECD in ihrem jüngsten Migrationsbericht.	Flüchtlings	krisen
52	Wie geeignet sind die Flüchtlinge für den Arbeitsmarkt?	Flüchtlinge	geeignet für den Arbeitsmarkt
53	Mit den Konsequenzen hätten dann die anderen zu leben: die Flüchtlinge, für die es häufig nicht einmal eine vernünftige Schlafstelle gebe, und die Kommunen, die wegen dieser überlasteten Erstaufnahmen auch diejenigen Menschen aufnehmen müssten, die überhaupt keine Chance auf Integration haben.	Flüchtlinge	für die es häufig nicht einmal eine vernünftige Schlafstelle gebe
54	"Wir sehen die Flüchtlinge einfach als Chance, neues Personal zu gewinnen", sagt er.	Flüchtlinge	als Chance
AD			
1	in Ter Apel piept, kraakt en broeit het door de enorme toestroom van asielzoekers	asielzoekers	enorme toestroom van

2	Door de gigantische vluchtelingenstroom naar Europa kraakt en piept Ter Apel, waar iedereen die asiel in Nederland wil aanvragen langs moet.	vluchtelingen	stroom gigantische
3	De daders zijn volgens hem en kapper Robert Rep vaak uitgeprocedeerde asielzoekers .	asielzoekers	uitgeprocedeerde
4	Niet de echte vluchtelingen , die gewoon hulp nodig hebben, uit Syrië en Eritrea.	vluchtelingen	echte die gewoon hulp nodig hebben
5	In Oost-Europa - dat heel wat eigen burgers naar het westen liet vertrekken op zoek naar een beter leven - wist de Slowaakse premier Robert Fico dat '95 procent van de vluchtelingen ' economische migranten waren.	vluchtelingen	economische migranten
6	De Europese Commissie heeft inmiddels tien lidstaten een officiële waarschuwing gegeven, omdat ze een evenredige verdeling van de vluchtelingenstroom saboteren.	vluchtelingen	stroom evenredige verdeling van de
7	Tegelijk constateert hij dat wij wel een stuk vriendelijker staan tegenover asielzoekers dan economische vluchtelingen .	vluchtelingen	economische
8	De grote meute wachtende vluchtelingen buiten het station van Boedapest scandeerde deze week: 'Duitsland! Duitsland!'	vluchtelingen	grote meute wachtende
9	„Rond het jaar 2000 werden we geconfronteerd met een toestroom van alleenstaande minderjarige asielzoekers , de ama's.	asielzoekers	toestroom van alleenstaande, minderjarige
10	Als de vluchtelingen een gezicht krijgen, gun je iedereen een plekje.	vluchtelingen	krijgen een gezicht
11	Ongekende gastvrijheid op Duitse treinstations verrast dolende asielzoekers	asielzoekers	dolende
12	'Zegt het voort, vluchtelingen zijn bij ons welkom.'	vluchtelingen	bij ons welkom
13	Dan worden de enigszins beduusd ogende vluchtelingen via een haag van lachende en klappende vrijwilligers in bussen geladen.		enigszins beduusd ogende
14	Hij woont vlakbij, in Ilmenau. Thoumama is ontroerd door de massaliteit van de vluchtelingenstroom uit zijn land en door het welkom dat de asielzoekers krijgen in Duitsland.	vluchtelingen	massaliteit van de stroom
15	Het land kent zelf een turbulente geschiedenis van oorlogen, dictaturen, verdrijving en immense vluchtelingenstromen.	vluchtelingen	stromen immense
16	Terwijl de rubberboten blijven landen op de stranden van Lesbos, presenteerde de Europese Commissie vandaag haar plan voor de 'eerlijke verdeling' van vluchtelingen over Europa.	vluchtelingen	eerlijke verdeling van
17	Het EU-plan gaat over 160.000 mensen die zich in overvolle opvangkampen in Italië, Griekenland en Hongarije bevinden en over 20.000 'zeer kwetsbare vluchtelingen ' die nu nog in Jordanië of Libanon zijn.	vluchtelingen	zeer kwetsbare
18	Het EU-plan draait om Syriërs, Eritreeërs en Afghanen, samen ruim 60 procent van de vluchtelingenstroom.	vluchtelingen	stroom
19	Geaccepteerde asielzoekers krijgen in eerste instantie een verblijfsvergunning voor 5 jaar.	asielzoekers	geaccepteerde
20	TIEN VRAGEN EN ANTWOORDEN OVER HET VLUCHTELINGENPROBLEEM	vluchtelingen	probleem
21	Komen alleen de rijke vluchtelingen naar Nederland?	vluchtelingen	rijke
22	Het beeld dat alle vluchtelingen arme sloebers zonder hebben en houwen zijn, klopt in ieder geval niet.	vluchtelingen	arme sloebers zonder hebben en houwen

23	Daar staat tegenover dat werkende vluchtelingen bijdragen aan de economie.	vluchtelingen	werkende
24	Zonder oorlog in Syrië zou er nu geen vluchtelingencrisis zijn.	vluchtelingen	crisis
25	De vluchtelingencrisis legt een chronische Europese ziekte bloot: gebrek aan eenheid en politieke daadkracht, zegt professor en auteur Ian Buruma.	vluchtelingen	crisis
26	Maar ook de kanselier ondervindt dat de opvang van vluchtelingen nooit gemakkelijk politiek te verkopen is.	vluchtelingen	opvang van
27	Sommige Europese regeringsleiders als Viktor Orban uit Hongarije en Robert Fico uit Slowakije hebben daar uit overtuiging al geen moeite mee (zij zijn tegen), maar anderen, onder wie ook Mark Rutte in Nederland, lopen voortdurend op kousenvoeten als het gaat om de opvang van vluchtelingen.	vluchtelingen	opvang van
28	Dus moddert Europa opnieuw aan en breekt er meteen ruzie uit als commissievoorzitter Juncker een plan met quota voor de opvang van vluchtelingen per lidstaat presenteert.	vluchtelingen	opvang van
29	Onmacht, onenigheid en demagogie leiden ook tot een te eenzijdige, donkere kijk op de opvang van vluchtelingen.		opvang van
30	Hij zou mede daarom ook veel liever zien dat Junckers voorstel van quota voor vluchtelingenopvang tevens geldt voor economische migranten.	vluchtelingen	opvang
31	Indien nodig moeten ze worden teruggestuurd en evenals Mark Rutte wil hij extra fondsen voor de opvang van vluchtelingen in hun eigen regio.	vluchtelingen	opvang van
32	De vluchtelingenstroom zal daarom alleen nog maar aanzwellen.	vluchtelingen	stroom
33	De vluchtelingendruk neemt toe, ook op Nederland, aldus staatssecretaris Klaas Dijkhoff (Veiligheid en Justitie) gisteren in Brussel.	vluchtelingen	druk
34	Ondanks alles blijft Duitsland Weltmeister vluchtelingenopvang.	vluchtelingen	opvang
35	Ondanks de tijdelijke grenscontroles blijven vluchtelingen uit oorlogsgebieden altijd welkom, zo benadrukten Duitse regeringswoordvoerders.	vluchtelingen	altijd welkom
36	Het gaat niet om het tegenhouden van vluchtelingen, maar om het onderscheppen van mensen die met de stroom meekomen, maar geen vluchteling zijn, aldus de toelichting.	vluchtelingen	tegenhouden van
37	Landen in Midden- en Oost-Europa hebben gisteren opnieuw een streep gezet door de verplichte spreiding van vluchtelingen.	vluchtelingen	verplichte spreiding van
38	In juni peilt EénVandaag nog dat voor 57 procent van de Nederlanders 'oorlogsvluchtelingen' welkom zijn.	vluchtelingen	oorlogs
39	De OESO riep Europa gisteren op de vluchtelingencrisis op een gecoördineerde manier aan te pakken én daarbij aan de lange termijn te denken.	vluchtelingen	crisis
40	Dat wil natuurlijk niet meteen zeggen dat asielzoekers niet crimineel zijn.	asielzoekers	niet crimineel
41	Veel van de asielzoekers zijn inderdaad mannen.	asielzoekers	mannen
42	De foto van de kleine Aylan was een kantelpunt in de vluchtelingendiscussie.	vluchtelingen	discussie
43	Voor het grootste deel zijn het alleenreizende vluchtelingen.	vluchtelingen	alleenreizende

44	In Duitsland woedt ondertussen een felle discussie naar aanleiding van de berichten over de religieuze spanningen in asielzoekerscentra, die zich onder meer zouden vertalen in doodsbedreigingen aan het adres van christelijke vluchtelingen.	vluchtelingen	christelijke
45	Het scheiden van vluchtelingen volgens etnische en religieuze lijnen is, volgens Klingberg, een 'bewijs van mislukking'.	vluchtelingen	scheiden van
46	Het is vaak een van de eerste vragen die een alleenreizende, mannelijke vluchteling stelt als hij in Nederland is: wanneer kan mijn gezin komen?	vluchteling	alleenreizende mannelijke
47	Die gezinshereniging zorgt ervoor dat de grote instroom van asielzoekers van de afgelopen maanden nog een staart krijgt.	asielzoekers	grote instroom van
48	„Op grond van de ervaring met nareizende asielzoekers uit Syrië in de eerste helft van dit jaar is zeker te verwachten dat ook in de komende wintermaanden veel aanvragen worden gedaan voor nareis van gezinsleden van de groep Syriërs die nu binnenkomt," stelt Gerrie Lodder van het Instituut voor Immigratierecht aan de Universiteit van Leiden.	asielzoekers	nareizende
49	„Hoeveel dat er zullen zijn en hoe snel dat zal gaan, zal onder meer afhangen van hoe snel de verzoeken van de asielzoekers die nu binnenkomen worden afgehandeld."	asielzoekers	verzoeken van
50	Een asielzoeker mag, als hij eenmaal een verblijfsvergunning heeft, zijn gezin laten overkomen naar Nederland.	asielzoeker	als hij eenmaal een verblijfsvergunning heeft
51	Syriërs houden toestroom asielzoekers in winter groot.	asielzoekers	toestroom
52	„We ervaren vluchtelingen als een bedreiging van onze welvaart: onze sociale zekerheid, onze werkgelegenheid, ons onderwijs," stelt Peer Scheepers, hoogleraar migratie en sociologie in Nijmegen.	vluchtelingen	als een bedreiging van onze welvaart
FR			
1	"Wir sind gegen eine verbindliche Flüchtlingsquote.	Flüchtlinge	quote verbindliche
2	"Kein Mitgliedstaat kann die Flüchtlingsfrage alleine bewältigen.	Flüchtlinge	frage
3	Es gibt allerdings ein Problem: Griechenland erfüllt seit 2011 nicht die Mindeststandards zur Unterbringung von Flüchtlingen.	Flüchtlinge	Unterbringung von
4	Sie enthält aber eine versteckte Wahrheit: Selbst wenn sie doch noch zustande kommt, kann und wird die europäische Flüchtlingsquote nicht funktionieren.	Flüchtlinge	quote
5	Dem Widerwillen der Bevölkerung gegen die Aufnahme von Flüchtlingen entspricht der Widerwille der Flüchtlinge, in einer solchen Umgebung zu leben.	Flüchtlingen Flüchtlinge	Aufnahme von Widerwille der
6	Man kann es drehen und wenden, wie man will: Das Flüchtlingsproblem ist durch.	Flüchtlinge	problem
7	Der Andrang der Flüchtlinge schafft Mangel allerorts: von Unterkünften bis zu deren Ausstattung - und einen ganz legalen Millionenmarkt, der von der Überforderung vieler Landkreise profitiert.	Flüchtlinge	Andrang der
8	Schweden nimmt weiter wie Deutschland großzügig Kriegsflüchtlinge aus Syrien auf, verlangt aber eine grundlegende Reform der EU-Flüchtlingspolitik, damit "endlich auch andere Verantwortung tragen".	Flüchtlinge	kriegs
9	Neben der umgehenden Aufnahme und Verteilung von 100 000 UN-Quotenflüchtlingen auf die EU-Länder will Stockholm in der Union	Flüchtlingen	quoten umgehende Aufnahme und Verteilung von

	einen "permanenten und verbindlichen Verteilungsschlüssel bei Katastrophen" durchsetzen		
10	Löfven sagte einen Tag vor seinem Treffen mit <u>Merkel</u> in Berlin: "Wir haben keine Flüchtlingskrise, sondern eine Verantwortungskrise."	Flüchtlings	krise
11	Neben einer verbindlichen Verteilungsquote "im Fall einer Katastrophe" solle die Aufnahme von UN-Quotenflüchtlingen auf 100 000 erhöht werden.	Flüchtlingen	quote Aufnahme von
12	Rasmussen versuchte die Rechtspopulisten mit nimmermüden Versprechen, sich monatlich an kräftigen Senkungen der <u>Asylbewerber</u> -Zahlen messen zu lassen, noch rechts zu überholen	Asylbewerber	kräftigen Senkungen
13	Nach der Ankunft der ersten tausend Syrienflüchtlinge dieser Woche versuchte er dann plötzlich einen ganz schweren Spagat zwischen der vermuteten Stimmungslage im eigenen Land und gegenüber den Nachbarn Deutschland und Schweden mit ihrer betont humanistisch begründeten, großzügigen Haltung bei der Aufnahme der Kriegsflüchtlinge aus Syrien	Flüchtlinge	kriegs Aufnahme der
14	Zahlreiche Dänen verkürzten den 150 km langen Fußmarsch der <u>Flüchtlinge</u> Richtung schwedischer Grenze ganz einfach als Chauffeure in ihren Privatwagen.	Flüchtlinge	Fußmarsch der
15	"Wir haben bisher sehr positive Erfahrungen mit der dezentralen Unterbringung der <u>Flüchtlinge</u> gemacht und deshalb sind wir froh, dass wir nun auch in Gronau die erste Gemeinschaftswohnung freigeben können", sagte Stöhr gestern	Flüchtlinge	dezentralen Unterbringung der
16	Sehr schwierig, so Sozialdezernentin Heike Freund-Hahn (FDP) sei derzeit auch, Wohnungen für anerkannte <u>Flüchtlinge</u> zu finden, die sich auf dem Wohnungsmarkt etwas suchen müssten.	Flüchtlinge	anerkannte
17	Wir sollten uns daran erinnern, dass wir Anfang der 90er-Jahre Zuwanderungszahlen in einer ähnlichen Größenordnung hatten, wenn man Aussiedler, Übersiedler, Bürgerkriegsflüchtlinge und <u>Asylbewerber</u> zusammenrechnet.	Flüchtlinge	Bürgerkriegs
18	Muss man im Rückblick nicht feststellen, dass die Zusage von <u>Kanzlerin Merkel</u> , unregistrierte <u>Flüchtlinge</u> aus Ungarn aufzunehmen, eine Sogwirkung entfaltet hat?	Flüchtlinge	unregistrierte
19	Grünen-Fraktionschefin Katrin Göring-Eckardt hat die freundliche Aufnahme der <u>Flüchtlinge</u> hierzulande als Septembermärchen bezeichnet.	Flüchtlinge	freundliche Aufnahme von
20	Aber wenn die mediale Aufmerksamkeit wieder abgeflacht ist, wird die Flüchtlingsfrage nicht erledigt sein.	Flüchtlings	frage
21	Schaffen wir es doch nicht, den Strom der <u>Flüchtlinge</u> zu bewältigen, wie Bundeskanzlerin <u>Angela Merkel</u> beteuert hat?	Flüchtlinge	strom der
22	Darüber hinaus brauchen wir jetzt eine ehrliche Diskussion über unseren langfristigen Plan zur Integration der anerkannten <u>Asylbewerber</u> in unsere Gesellschaft.	Asylbewerber	Integration der anerkannten
23	Viele <u>Flüchtlinge</u> hoffen auf ein schnelles Verfahren und einen Status als anerkannter <u>Asylbewerber</u> .	Asylbewerber	anerkannter
24	Nach Angaben des zurückgetretenen Präsidenten des Bundesamtes für Migration	Asylbewerber	anerkannten

	und Flüchtlinge (BAMF) stellen etwa zwei Drittel der anerkannten Asylbewerber einen Antrag auf Familiennachzug.		
25	Nach einer Statistik des BAMF für den August 2015 liegt die Quote der Asylbewerber, denen in Deutschland Schutz gewährt wird, aktuell bei 38,7 Prozent.	Asylbewerber	Quote der
26	Wenn zwei Drittel dieser anerkannten Asylbewerber einen Antrag auf Familiennachzug stellen und jeweils drei Personen kommen, ergibt das 774 000 Menschen, die nachziehen werden.	Asylbewerber	anerkannten
27	Europa einigte sich auf die Verteilung von 120 000 Flüchtlinge, auf freiwilliger Basis.	Flüchtlinge	Verteilung von
28	Statt eines Verteilerschlüssels auf der Basis von Wirtschaftskraft, Bevölkerungszahl und aufgenommenen Asylbewerbern heißt es nun künftig: Ihr Angebot, bitte!	Asylbewerber	aufgenommenen
29	Auch die Verteilung von 54 000 in Ungarn gestrandeten Flüchtlingen verweigert Orban, Das Kontingent soll nun auf andere Staaten wie Slowenien und Kroatien übergehen.	Flüchtlingen	Verteilung von gestrandeten
30	Bund und Länder haben sich gestern Abend nach zähen Verhandlungen auf ein Paket zur Flüchtlingshilfe geeignet.	Flüchtlings	hilfe
31	Durch eine Beschleunigung der Asylverfahren werden auch der Druck und die Bereitschaft steigen, abgelehnte Asylbewerber abzuschieben.	Asylbewerber	abgelehnte
32	"Die Entscheidung des Bundesamts, aus praktischen Erwägungen das Selbsteintrittsrecht auszuüben und auf Rücküberstellungen von syrischen Asylbewerbern in andere Mitgliedstaaten der Europäischen Union im Regelfall zu verzichten, diene dem Zweck, bestehende Verfahrenspässe auszugleichen."	Asylbewerbern	Rücküberstellungen von
33	Praktiker verweisen zudem darauf, dass die Religionszugehörigkeit der Flüchtlinge anfangs gar nicht erfasst werde.	Flüchtlinge	Religionszugehörigkeit der
34	Der innenpolitische Sprecher der SPD-Bundestagsfraktion, Burkhard Lischka, hält eine Trennung der Flüchtlinge nach Ethnien oder Religionen schließlich auch deshalb für nicht machbar, weil das Hauptproblem ja darin bestehe, überhaupt Unterkünfte zu finden.	Flüchtlinge	Trennung der
35	Der NPD mit ihrem Fraktionschef Udo Pastörs gehe es einzig und allein darum, die zum Großteil muslimischen Asylbewerber zu diskreditieren, Vorurteile zu schüren und Hass zu säen.	Asylbewerber	muslimischen
36	Die Integration von Flüchtlingen sei eine "riesige Aufgabe", könne aber "eine große Chance werden", sagte Hauptgeschäftsführer Volker Fasbender am Dienstag in Wiesbaden.	Flüchtlingen	Integration von
37	Spezialisierte Vermittlungskräfte der Arbeitsagentur sollten dabei helfen, Berufsqualifikationen von Flüchtlingen früh zu erkennen.	Flüchtlingen	Berufsqualifikation von
Volkskrant			
1	Binnen enkele weken kunnen Griekenland en Italië hulp verwachten bij het opvangen en verdelen van asielzoekers over de Europese Unie.	asielzoekers	opvangen en verdelen van
2	Eind juli stemden de Europese ministers van Justitie in met de verdeling van 32.256 asielzoekers over Europa, van wie Nederland er 2.047 krijgt.	asielzoekers	verdeling van
3	'Er doen veel geruchten de ronde, die invloed hebben op de vluchtelingenstroom.	vluchtelingen	stroom

4	Beeldvorming is bepalend in de psychologie van de vluchteling; veel verhalen zijn hardnekkig.	vluchteling	psychologie van
5	Relocatie van 32.256 asielzoekers, is dat geen druppel op een gloeiende plaat?	asielzoekers	relocatie van
6	'De eerste taak voor de hotspots is het scheiden van kansrijke asielzoekers en economische migranten.	asielzoekers	scheiden van kansrijke
7	De twijfelgevallen blijven gewoon in de Italiaanse en Griekse asielprocedures, alleen de kansrijke asielzoekers uit Syrië en Eritrea worden nu doorgestuurd naar andere lidstaten.'	asielzoekers	kansrijke
8	Op 14 september komen de Europese ministers van Binnenlandse Zaken en Justitie bijeen om de vluchtelingenproblematiek te bespreken.	vluchtelingen	problematiek
9	'Van Italië en Griekenland wordt verwacht dat ze zelf ook echt wat doen om de illegale vluchtelingenstromen in te dammen.	vluchtelingen	stromen illegale
10	Volgens het document laten de huidige problemen met de vluchtelingenstromen 'duidelijk de beperkingen en tekortkomingen zien' van de regels zoals die nu worden gehanteerd.	vluchtelingen	stromen
11	Eind juli bereikte de EU een moeizaam akkoord over de verdeling van 32.256 asielzoekers over Europa, van wie Nederland er 2.047 krijgt.	asielzoekers	verdeling van
12	De lidstaten stemden in met de komst van 20 duizend vluchtelingen die door de VN-commissie voor de vluchtelingen UNHCR worden geselecteerd vanuit de kampen in het Midden-Oosten, maar stonden aanzienlijk minder welwillend tegenover de nog niet geselecteerde stroom asielzoekers uit Italië en Griekenland.	asielzoekers	nog niet geselecteerde stroom
13	De verdeling van asielzoekers over Europa ligt gevoelig omdat die indruist tegen de zogeheten Dublin-verordening die landen het recht geeft een vluchteling terug te sturen naar het land waar hij de EU als eerste betrad.	asielzoekers	verdeling van
14	Ze zijn er mede de reden van dat steeds meer Nederlanders zich willen inzetten voor de opvang van vluchtelingen en hun integratie.	vluchtelingen	opvang van
15	Via een inschrijfformulier kunnen bezoekers zich opgeven om te helpen met de vluchtelingenopvang.	vluchtelingen	opvang
16	Het coördineren van alle hulp van vrijwilligers is een dagtaak op zich voor het COA, dat vanwege de duizelingwekkende instroom van vluchtelingen toch al zijn handen vol heeft.	vluchtelingen	duizelingwekkende instroom
17	Ook blijven ze zich verzetten tegen een verplichte spreiding van asielzoekers over alle EU-landen.	asielzoekers	verplichte spreiding van
18	De landen van de Europese Unie zijn zaterdag na verhitte discussies niet tot een gezamenlijke aanpak gekomen van de vluchtelingen crisis.	vluchtelingen	crisis
19	De Oost-Europese lidstaten blijven zich verzetten tegen een verplichte opvang van vluchtelingen, zoals onder meer Duitsland en Frankrijk wensen.	vluchtelingen	verplichte opvang van
20	De grondoorzaak van de vluchtelingenstroom, de conflicten in onder meer Syrië en Libië, werd ook uitgebreid besproken.	vluchtelingen	stroom
21	Dat omringende landen meer steun moeten krijgen bij de opvang van vluchtelingen is duidelijk, maar wel op voorwaarde dat zij meer doen om te voorkomen dat mensen de grens oversteken.	vluchtelingen	opvang van

22	Op Europees niveau eist de regering een eensgezinde en eerlijke verdeling en opvang van het aantal vluchtelingen door leden van de EU.	vluchtelingen	opvang van
23	De Europese Commissie spaart de Baltische en sommige zuidelijke lidstaten in haar voorstel voor de herverdeling van 120 duizend asielzoekers over de EU-landen.	asielzoekers	herverdeling van
24	Orban sprak afgelopen week nog van mogelijk vele miljoenen islamitische vluchtelingen en schat dat die nooit meer teruggaan.	vluchtelingen	islamitische
25	Om de huidige vluchtelingenstroom het hoofd te bieden moet er op korte termijn een verplichte verdeelsleutel voor asielzoekers komen.	vluchtelingen	stroom
26	We keren oorlogsvluchtelingen de rug toe, zegt fractieleider Jesse Klaver.	vluchtelingen	oorlogs
27	Ook in Noord- en Zuid-Amerika begint de omvang van het vluchtelingenprobleem aan de andere kant van de oceaan door te dringen.	vluchtelingen	probleem
28	De Syrische vluchtelingenvraag loopt dwars door de bestaande migrantenproblematiek op het continent heen.	vluchtelingen	vraag
29	Venezuela kampt met een grote stroom vluchtelingen uit buurland Colombia	vluchtelingen	grote stroom
30	Hongarije heeft dinsdag keiharde maatregelen genomen om een halt toe te roepen aan de stroom vluchtelingen die vanuit Servië naar het noorden proberen te komen.	vluchtelingen	stroom
31	De Hongaarse maatregelen lokten felle kritiek uit van Servië, dat meteen liet weten dat het geen teruggestuurde vluchtelingen uit Hongarije zal accepteren.	vluchtelingen	teruggestuurde
32	In het land dreigt een flessenhals te ontstaan: terwijl Hongarije zo veel mogelijk vluchtelingen doorstuurt, heeft Duitsland tijdelijke grenscontroles ingesteld om de stroom vluchtelingen af te remmen.	vluchtelingen	stroom
33	In een poging te voorkomen dat de onderlinge solidariteit binnen de EU nog verder afbrokkelt stelde bondskanselier Merkel voor een speciale EU-top te beleggen over de vluchtelingencrisis.	vluchtelingen	crisis
34	In de Servische grensplaats Horgos, luttele kilometers van het Hongaarse Röszke, overheerst verwarring bij de nog altijd toestromende vluchtelingen.	vluchtelingen	toestromende
35	Vluchtelingen die nu nog proberen via Horgos Hongarije te bereiken, maken geen schijn van kans, zegt correspondent Jan Hunin, die poolshoogte nam in Horgos.	vluchtelingen	maken geen schijn van kans
36	'Vluchtelingen zijn oplossing personeelstekort ict'	vluchtelingen	oplossing personeelstekort ict
37	De gemeente Eindhoven organiseert volgende maand een speciale banenmarkt voor bedrijven met personeelstekorten en werkloze asielzoekers met een verblijfstatus.	asielzoekers	werkloze
38	Het COA, de instantie die verantwoordelijk is voor de opvang van asielzoekers, gaf Artica toestemming timmerlieden onder de bewoners werven.	asielzoekers	opvang van
39	Een politieman die tegenover de koksschool een koffie zit te drinken, is ervan overtuigd dat de meeste vluchtelingen alleen op geld uit zijn.	vluchtelingen	alleen op geld uit zijn
40	De premier, een stijve professor, moet zich ongemakkelijk gevoeld hebben tussen die opdringerige vluchtelingen, maar hij probeerde hen onmiddellijk gerust te stellen: 'Wees geduldig en alles komt in orde.'	vluchtelingen	opdringerige

41	Een man met een rood aangelopen gezicht ergert er zich aan de selfies makende vluchtelingen.	vluchtelingen	selfies makende?
42	Het akkoord is een opsteker voor EU-president Tusk, die vanavond met de Europese regeringsleiders probeert de chaos te beteugelen rond de opvang van de honderdduizenden vluchtelingen die Europa binnenkomen.	vluchtelingen	opvang van
43	Al na twee uur overleg met de Europese ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken, besloot het Luxemburgse EU-voorzitterschap dat de herverdeling van de 120 duizend vluchtelingen met een stemming moest worden doorgeduwd.	vluchtelingen	herverdeling van
44	Omdat Boedapest het quotasysteem afwijst als luchtfietsrij, zal dit aantal in principe ook uit Griekenland en Italië komen, tenzij de komende maanden een ander EU-land dreigt te bezwijken onder een nieuwe stroom asielzoekers.	asielzoekers	nieuwe stroom
45	Staan ze geen Europees toezicht ter plekke toe, dan kan de herverdeling van vluchtelingen worden opgeschort.	vluchtelingen	herverdeling van
46	Die zei dat 'miljoenen potentiële vluchtelingen uit Syrië proberen Europa te bereiken.	vluchtelingen	potentiële
47	Eurocommissaris Frans Timmermans sprak over het vluchtelingenvraagstuk op instituut Clingendael.	vluchtelingen	vraagstuk
48	Ook als vluchtelingen officieel onder de pannen zijn, zal de aandrang blijven om naar Europa te gaan.	vluchtelingen	officieel onder de pannen zijn
49	Naar schatting de helft zal worden afgewezen als economisch vluchteling.	vluchteling	economisch
50	De Duitse politie heeft zich uitgesproken voor het scheiden van vluchtelingen naar geloof, nu het in asielzoekerscentra geregeld tot confrontaties komt.	vluchtelingen	scheiden van

Bijlage C: Discoursonderdelen onderzoeker en beoordelaars

Bijlage C1: Discoursonderdelen Duitse dagbladen onderzoeker

Tabel 20A: discoursonderdelen onderzoeker augustus Duitse dagbladen

noodlottig	misdadig	fluïde	verbindend	integratie	problematisch	hulpbehoevend	verrijkend	religieus
afgelehnt	als Eindringlinge, Jobsuchende und Terroristen	Strom	Pakt	Aufnahme	Chaos	schutzbedürftige	gutem	muslimische
Ablehnung	als Schweine und Viehzeug	Ansturm	Verteilung	Unterbringung	Frage	Schutz der	oft akademisch ausgebildet	nichtchristlic her
chancenlose	illegale	Zug der	Verbänden	Aufnahme zusätzlicher	Problematik	besorgten	willkommen	womöglich christlich
nicht menschenwürdig untergebracht	inhaftierten	Zuzug von	Aufteilung	private Betreuung von	Krise	Armut	jugendliche	
die nur geringe Asylchancen haben	schlecht		ein Anrecht auf ein Mindestmaß an Teilhabe am gesellschaftli chen, kulturellen und politischen Leben	Integration der	schon zu viel	verzweifelt	freigelassene	
unbegleitete				in der Verantwortung des Bundes	Debatte	Hilfe		
alleinstehend toten				Rechte von	Quote	Bürgerkrieg		
Abschiebung gestorbenen						Krieg		

Tabel 20B: discoursonderdelen onderzoeker augustus Nederlandse dagbladen

bewegend	massaliteit	gegroepeerd	onwelkome	meelijwekkende	kansrijke
aanhoudende stroom	gigantische stroom	behandeling van	probleem	afgewezen	goede
overnemen van stroom	onophoudelijke stroom	ophoping van	problematiek van	dode	integratie van
toestroom van	niet te stuiten stroom	clustering van	crisis	drama	klussende
tocht van	wassende stroom	opname van	hel	getraumatiseerde	jonge
telkens landinwaarts gedreven	groeïende stroom	opvang van	in detentie plaatsen van	hulpeloze	toegelaten
overall stromen	niet geselecteerde stroom	verdeling van	in een kwaad daglicht te staan	na registratie gedumpte	uitgenodigde
	grote stroom	herverdeling van	kwestie	uitgeputte	welkom
	recordaantallen		niet populair	oorlog	een gezicht te geven
	enorme toename van het aantal die dagelijks het station overspoelt		als economische migranten	sympathisanten van	echte
	vorming van grote concentraties		stop	wachtende	economische
			situatie	betere bescherming van invalide	
				grote verlangen van	

Tabel 20C: discoursonderdelen onderzoeker september Duitse dagbladen

bewegende	problematisch	meelijwekkend	ontvangen	toegevoegde waarde	afnemend	religieus
Fußmarsch der	Chaos	abgelehnt	Versorgung von	Berufsqualifikation von	kräftigen Senkungen	muslimischen
Strom	die mit Selbstmord drohen	Abschiebung	freundliche Aufnahme von	qualifiziertesten	Quote	Religionszugehörigkeit der
Flut	Frage	Armut	Taumel der	geeignet für den Arbeitsmarkt	konsequenter Abschiebung von	
gerechteren Verteilung von	für die es häufig nicht einmal eine vernünftige Schlafstelle gebe	Bürgerkriegs	Kompromiss	junge	verbindliche Quote	
umgehende Aufnahme	Krise	die kaum eine Chance auf Anerkennung habe	aufgenommene	als Chance	Trennung der	
Umsiedlung von	Problem	gestrandet	Aufnahme von	anerkannt		
Verteilung	Problematik	Krieg	Unterbringung	ausgebildete		
Zuzug von	Vergewaltigungen von	in Gefahr	Betreuung	Lösung		
Rücküberstellungen von	Widerwille der	Hilfe	Integration	Wirtschafts		
Andrang der	unregistrierte			Begeisterung		
dezentralen Unterbringung der	schokierende Bilder von unbegleitete					

Tabel 20D: discoursonderdelen onderzoeker september Nederlandse dagbladen

profiterende	geblokkeerde	massaliteit	opgenomen	welvarende	verantwoordelijkheid oproepende	religieus
alleen op geld uit zijn	tegenhouden van	duizelingwekkende instroom	echte	oplossing personeelstekort ict	die gewoon hulp nodig hebben	islamitische
als een bedreiging van onze welvaart	teruggestuurde	enorme toestroom van	opvang	rijke	crisis	christelijke
arme sloebbers zonder hebben en houwen	dolende	gigantische stroom	als hij eenmaal een verblijfsvergunning heeft	selfies makende	vraagstuk	psychologie van
economische	maken geen schijn van kans	grote instroom van	krijgen een gezicht	werkende	eerlijke verdeling van	
economische migranten	wachtende	grote meute	altijd welkom		enigszins beduusd ogende	
opdringerige	uitgeprocedeerde	immense stromen	welkom		evenredige verdeling van	
verzoeken van	illegale stromen	stroom	geaccepteerde		(her)verdeling van	
mannelijke	niet criminelere	nieuwe stroom	kansrijke		minderjarige	
	scheiden van	nog niet geselecteerde stromen			officieel onder de pannen zijn	
		nareizende			oorlog	
		toestroom van			relocatie van	
		verplichte spreiding van			verplichte opvang van	
		massaliteit van de stroom			zeer kwetsbare	
		druk			discussie	
					probleem	
					alleenstaande	
					alleenreizende	

Bijlage C2: Discoursonderdelen DE beordelaar 1

Tabel 21A: Discoursonderdelen DE beordelaar 1 augustus

Ausgrenzung	integrierende	Vorurteile	verhängnisvolle	Status Quo	sensibele	religiöse
abgelehnt	Konzept	Terroristen	Armut	Rechte von	besorgten	muslimische
Ablehnung	Ansturm	Jobsuchende	Bürgerkrieg	oft akademisch ausgebildet	Frage	nichtchristlicher
Abschiebung	Aufnahme von	alleinstehend	Chaos	ein Anrecht auf ein Mindestmaß an Teilhabe am gesellschaftlichen, kulturellen und politischen Leben	gutem und schlechtem	womöglich christlich
als Schweine und Viehzeug	Aufnahme zusätzlicher	illegale	gestorbenen	Freigelassene	verzweifelte	
Integrationsquote der jugendlichen	Aufteilung der	als Eindringlinge	inhaftierten	ungeleitete		
	Debatte	Strom	Krieg	nicht menschenwürdig untergebracht		
	die nur geringe Asylchancen haben	Problematik	Krise	nichtchristlicher		
	Hilfe	Zuzug von	Not			
	in der Verantwortung des Bundes		schutzbedürftige			
	private Betreuung von		toten			
	willkommen		Schutz der			
	Verbänden					
	schon zu viel					
	Pakt					
	Verteilung					
	Thema					
	Unterbringung von					

Tabel 21B: Discoursonderdelen DE beordelaar 1 augustus

Umstellung	integrierende	ekele	Not	Status Quo	aussichtsreiche	Religion
abgelehnt	Versorgung von	die mit Selbstmord drohen	Armut	anerkannt	Begeisterung	muslimischen
Abschiebung	Asylverfahren eines	Fußmarsch der	Bürgerkriegs	unregistrierte	freundliche Aufnahme von	Religionszugehörigkeit der
konsequentere Abschiebung von	aufgenommene	Flut	Chaos	Berufsqualifikation von	als Chance	
kräftigen Senkungen	Aufnahme von	Strom	für die es häufig nicht einmal eine vernünftige Schlafstelle gebe	die kaum eine Chance auf Anerkennung haben	ausgebildete	
Rücküberstellungen von	Betreuung der	Problem	gestrandet	Wirtschafts(flüchtlinge)	geeignet für den Arbeitsmarkt	
Trennung der	dezentralen Unterbringung der	Problematik	In Gefahr	qualifiziertesten		
Wiederwille der Quote	Kompromiss Lösung der	Zuzug von	Krieg	unbegleitete		
	gerechteren Verteilung von Hilfe		Krise			
	Integration von		Schockierende Bilder von Taumel der Vergewaltigungen von			
	Verteilung		Hilfe			
	Umgehende Aufnahme					
	Umsiedlung von					
	Unterbringung					
	Verbindliche Quote					

Bijlage C3: Discoursonderdelen DE beordelaar 2

Tabel 22A: discoursonderdelen DE beordelaar 2 augustus

politische Angelegenheit	untergebrachte	religiöse	notleidende	Zukunftsperspektive
abgelehnt	alleinstehend	christlich	besorgten	als Jobsuchende und Terroristen
Ablehnung	Aufnahme von	Bürgerkriegs	Integration der	Armut
Abschiebung	Aufnahme zusätzlicher	Krieg	Hilfe	Chaos
als Eindringlinge	Inhaftierten	muslimische	jugendliche	chancenlose
als Schweine und Viehzeug	nicht menschenwürdig untergebracht	nichtchristlicher	minderjährige	Krise
Ansturm	private Betreuung von		Not der	ein Anrecht auf ein Mindestmaß...
Debatte	Strom		verzweifelte	schon zu viel
die nur geringe Asylchancen haben	Unterbringung von		Problematik	toten
erwachsene freigelassenen	Verteilung der Aufteilung		Schutz der schutzbedürftige	willkommen Zuzug von
gestorbenen gutem schlechtem illegale			unbegleitete Verbänden	oft akademisch ausgebildet
in der Verantwortung des Bundes				
Konzept				
Pakt				
Quote				
Rechte von				
Thema				

Tabel 22B: discoursonderdelen DE beordelaar 2 september

verpflichtende	untergebrachte	religiöse	anfällige	Zukunft
Asylverfahren eines	Andrang der	Trennung der	als Chance	Abgelehnt
Flut	aufgenommene	konsequentere Abschiebung von	Armut	Abschiebung
in Gefahr	Aufnahme von	muslimischen	Betreuung der	Anerkannt
Kompromiss	dezentrale Unterbringung der	Religionszugehörigkeit der	Frage	ausgebildete
konkreten	freundliche Aufnahme von		Fußmarsch der	Begeisterung
Integration von	für die es häufig nicht einmal eine vernünftige Schlafstelle gebe		gestrandet	Berufsqualifikation von
kräftigen Senkungen	gerechteren Verteilung von		Hilfe	Bürgerkriegs
Lösung der	Strom		minderjährige	Chaos
Problematik	umgehende Aufnahme		Problem	die kaum eine Chance auf Anerkennung habe
Quote	Umsiedlung von		qualifiziertesten	geeignet für den Arbeitsmarkt
Rücküberstellungen von	Unterbringung		Unbegleitete	junge
unregistrierte	Verteilung		schockierende Bilder von	Krieg
Verbindliche Quote			weiblich	Krise
Wirtschafts(flüchtlinge)			Versorgung von	Taumel der
Zuzug von			die mit Selbstmord drohen	Vergewaltigungen von Widerwille der

Bijlage C4: Discoursonderdelen NL beoordelaar 1

Tabel 23A: discoursonderdelen NL beoordelaar 1 augustus

Categorie	Onzekerheid	Minderheden	Religie	Verplichting	Overmacht	Crisis	Afhankelijk
Woorden	Een gezicht te geven; Gangbare definitie van; In een kwaad daglicht te staan	Als economische migranten; Niet populair; Invalide; Jonge; Klussende; Echte	Sympathisanten van	Afgewezen; Behandeling van; Betere bescherming van; Herverdeling van; In detentie plaatsen van; Integratie van; Onder wie kinderen; Opname van; Opvang van; Overnemen van; Toegelaten; Uitgenodigde; Verdeling van; Welkom; Na registratie gedumpt	Aanhoudende stroom; Clustering van; Die dagelijks het station overspoelt; Enorme toename van aantal; Gigantische stroom; Groeïende stroom; Grote stroom; Niet geselecteerde stroom; Niet te stuiten stroom; Onophoudelijke stroom; Ophoping van; Overall; Recordaantallen; Stromen; Stroom; Telkens landinwaarts gedreven; Toestroom van; vorming van grote concentraties; Wassende stroom; Stop	Crisis; Drama; Kwestie; Oorlog; Probleem; Problematiek van; Situatie; Hel	Getraumatiseerde; Hulpeloze; Uitgeputte; Wachtende; Goede; Economische; Grote verlangen van

Tabel 23B: discoursonderdelen NL beoordelaar 1 september

Categorie	Profiteurs	Ongestructureerd	Bedreiging	Hulpbehoevend	Menselijk	Religie	Verplichting	Crisis
Woorden	Alleen op geld uit zijn; Als hij eenmaal een verblijfsvergunning heeft; Arme sloebers zonder hebben en houwen; Rijke; Selfies makende; Opdringerige	Dolende; Oplossing personeelstekort ICT; relocatie van; scheiden an	Als een bedreiging van onze welvaart; Druk; Duizelingwekkende instroom; Enorme toestroom van; Gigantische stroom; Grote instroom van; Grote meute; Illegale stromen; Immense stromen; Massaliteit van de stroom; Nieuwe stroom; Nog niet geselecteerde stromen; Stroom; Toestroom van; Nareizende; Mannelijke	Alleenreizende; Alleenstaande; Die gewoon hulp nodig hebben; Enigszins beduusd ogende; Maken geen schijn van kans; Minderjarige; Zeer kwetsbare; Wachtende	Altijd welkom; Geaccepteerde; Echte; Economische migranten; Kansrijke; Krijgen een gezicht; Niet criminelere; Welkom; Psychologie van	Christelijke; Islamitische	Eerlijke verdeling van; Evenredige verdeling van; (Her) verdeling van; Officieel onder de pannen zijn; Tegenhouden van; Teruggestuurde; Uitgeprocedeerde; Verplichte opvang van; Verplichte spreiding van; Verzoeken van	Crisis; Discussie; Oorlog; Probleem; Vraagstuk

Bijlage C5: Discoursonderdelen NL beoordelaar 2

Tabel 24A: discoursonderdelen NL beoordelaar 2 augustus

waterige	beklemmende	kwantitatieve	vriendelijke	actieve	negatieve
stromende	dode	als economische migranten	betere bescherming van	behandeling van	invalide
aanhoudende stroom	drama	economische	goede	clustering van	niet populair
die dagelijks het station overspoelt	crisis	enorme toename van het aantal	toegelaten	herverdeling van	probleem
gigantische stroom	getraumatiseerde	recordaantallen	uitgenodigde	verdeling van	problematiek van
groeïende stroom	hel	vorming van grote concentraties	welkom	klussende	stop
grote stroom	oorlog	gangbare definitie van	sympathisanten van	opname van	situatie
niet geselecteerde stroom	uitgeputte	overall	jonge	opvang van	
onophoudelijke stroom	afgewezen		onder wie kinderen	overnemen van	
stroom	hulpeloze			tocht van	
stromen	in detentie plaatsen van			wachtende	
toestroom van	na registratie gedumpt			echte	
wassende stroom	in een kwaad daglicht te staan			een gezicht geven	
telkens landinwaarts gedreven	kwestie			integratie van	
Niet te stuiten stroom				ophoping van	
				grote verlangens van	

Tabel 24B: discoursonderdelen NL beoordelaar 2 september

eenzame	behoefte	omvangrijke	dreigende	hoopgevende	religieuze
alleen op geld uit zijn	die gewoon hulp nodig hebben	duizelingwekkende instroom	als een bedreiging van onze welvaart	als hij eenmaal een verblijfsvergunning heeft	christelijke
alleenreizende	minderjarige	enorme toestroom van	crisis	altijd welkom	islamitische
alleenstaande arme sloebers zonder hebben en houwen	uitgeprocedeerde verzoeken van	gigantische stroom grote instroom van	druk maken geen schijn van kans	echte eerlijke verdeling van	mannelijke psychologie van
dolende	Zeer kwetsbare	grote meute	oorlog	evenredige verdeling van	
teruggestuurde wachtende	economische enigszins beduusd ogende	illegale stromen immense stromen	opdringerige probleem	geaccepteerde kansrijke	
nareizende		massaliteit van de stroom	scheiden van	krijgen een gezicht	
selfies makende		nieuwe stroom	tegenhouden van	niet crimineel	
		nog niet geselecteerde stromen	verplichte spreiding van	officieel onder de pannen zijn	
		stroom	discussie	oplossing personeelstekort ict	
		toestroom van	economische migranten	opvang	
		(her)verdeling van	verplichte opvang van	rijke	
		relocatie van	vraagstuk	welkom werkende	